საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ვერსია იხილეთ SAKRESP.GE

გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი

№131-132 (10134-10135) 2026 წლის 24 სექტემბერი, ხუთშაბათი

„ოცნებავ“, ნუ გადადგამ ოფიციალურ ნაბიჯს ქვეყნის დიქტატორული მმართველობისკენ!

3

რა მოჰყვება ოპოზიციის აკრძალვას?!

გაგა შურღაია:

ფიქრები მთავარ საზრუნავზე, რომელსაც მოაზროვნე წიგნი მომავალს უტოვებს

6 7

პუტინმა ოკუპირებულ რეგიონს ახალი მარიონეტი დაუნიშნა

9

ეკლესიის კარებთან დატოვებული სინდისი

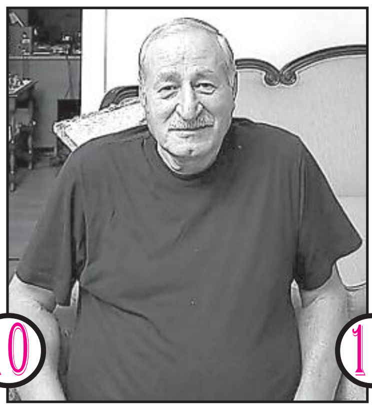

10 11

ნუგზარ გოგუა:

ჩემი ოჯახის ღირსებას მე თვითონ დავიცავ

12

რით დამთავრდება ამერიკისა და კანადის დაპირისპირება?

როგორი არის უკრაინის ჯავშნიანი ფარის საქმე?

13

მამუკა ასლანიკაშვილი 8

გვეწვევა ძვირფასი მოლანდებით....

მზის სხივივით ნათელი კაცი

ფაქტები და მითები თანამედროვე უსადენო ტექნოლოგიებზე

4

ირაკლი კობახიძე ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს ალენ ბერსეს შეხვდა

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ირაკლი კობახიძე ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს ალენ ბერსეს შეხვდა. შეხვედრაზე, რომელიც ნიუ-იორკში, გაეროს გენერალური ასამბლეის 81-ე სესიის ფარგლებში გაიმართა, საუბარი შეეხო საქართველოსა და ევროპის საბჭოს შორის არსებულ მრავალწლიან ნაყოფიერ თანამშრომლობას. აღინიშნა ორგანიზაციის მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა ქვეყანაში დემოკრატიული განვითარების, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კანონის უზენაესობის მიმართულებით.

პრემიერ-მინისტრმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა ევროპის საბჭოს პრინციპებისადმი ერთგულება და აღნიშნა, რომ საქართველო მომავალშიც შეუწყობს ხელს დიალოგსა და მრავალმხრივი თანამშრომლობის განვითარებას. ირაკლი კობახიძემ აღნიშნა, რომ საქართველოს მთავრობა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ევროპის საბჭოსთან კონსტრუქციულ დიალოგს და მზად არის, მომავალშიც განაგრძოს ორგანიზაციასთან ურთიერთპატივისცემაზე დაფუძნებული თანამშრომლობა.

შეხვედრას საქართველოს ვიცე-პრემიერი, საგარეო საქმეთა მინისტრი **მაკა ბოჭორიშვილი,** მთავრობის ადმინისტრაციის უფროსი **ლევან ჟორჟოლიანი** და გაეროსთან საქართველოს მუდმივი წარმომადგენელი **დავით ბაქრაძე** დაესწრნენ.

* * *

მაღალი დონის პანელზე კიდევ ერთხელ დავადასტურე საქართველოს ერთგულება გაერო წესდებისა და წესებზე დაფუძნებული საერთაშორისო წესრიგის მიმართ.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ირაკლი კობახიძე გაეროს გენერალური ასამბლეის 81-ე სესიის ფარგლებში მაღალი დონის პანელურ დისკუსიაში მონაწილეობას სოციალურ ქსელ X-ზე ეხმაურება.

□მაღალი დონის პანელზე, სახელწოდებით □მშვიდობის დაპირების განმტკიცება ჩვენს ხელთ არსებული ძალის გამოყენებით□ მქონდა შესაძლებლობა, ხაზი გამესვა დიპლომატიის, კონფლიქტების პრევენციისა და დავების მშვიდობიანი მოგვარების მნიშვნელობისთვის. კიდევ ერთხელ დავადასტურე საქართველოს ერთგულება გაეროს წესდებისა და წესებზე დაფუძნებული საერთაშორისო წესრიგის მიმართ“, □აღნიშნავს პრემიერ-მინისტრი.

აზიის ბანკის დამაიმედებელი პროგნოზები

აზიის განვითარების ბანკმა (ADB) საქართველოს ეკონომიკური ზრდის 2026 წლის პროგნოზი 5.5%-დან 6.3%-მდე გაზარდა. ამის შესახებ აზიის განვითარების ბანკის სექტემბრის განახლებულ ანგარიშშია საუბარი.

როგორც დოკუმენტშია აღნიშნული, პროგნოზის ზრდა ქვეყანაში წლის პირველ ნახევარში მოსალოდნელზე ძლიერმა ეკონომიკურმა აქტივობამ განაპირობა. ამასთან, როგორც საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტში აღნიშნავენ, რეგიონში გამწვავებული გეოპოლიტიკური დაძაბულობის გავლენა საქართველოს ეკონომიკურ ზრდაზე შეზღუდული დარჩა. **ADB**-მა ასევე გაზარდა 2026 წლის ინფლაციის პროგნოზი 4.9%-დან 5.2%-მდე. პროგნოზის გადახედვა გლობალურ ბაზრებზე ენერგორესურსების გაძვირებამ განაპირობა, რამაც ქვეყანაში ინფლაციური ზეწოლა გააძლიერა.

ანგარიშის მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკამ 2026 წლის პირველ ნახევარში ზრდის მაღალი ტემპი შეინარჩუნა და 7.9% შეადგინა. ზრდის მთავარი მამოძრავებელი იყო მომსახურების სექტორი, რომელიც პირველ კვარტალში 13.9%- ით გაიზარდა.

ამასთან, საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი 6.8%-ით გაიზარდა.

□რეგიონში ეკონომიკური პერსპექტივების გაუარესებისა და საგარეო გაურკვევლობების ზრდის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკამ მდგრადობა შეინარჩუნა. ეკონომიკურ ზრდაში კვლავ მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს მომსახურების სექტორს, ხოლო მოთხოვნის მხარეს □მოხმარებასა და ექსპორტს. ამასთანავე, ენერგომატარებლების გლობალური ფასების ზრდა შიდა ინფლაციაზე აისახება, ხოლო ტურიზმის შესუსტება საგარეო მოთხოვნას ამცირებს. რეგიონული და გარე ფაქტორების ზეწოლის ფონზე მდგრადი ეკონომიკური ზრდის შესანარჩუნებლად მნიშვნელოვანია მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნება, კონკურენტუნარიანობის გაძლიერება.□□ განაცხადა საქართველოში **ADB**-ის მუდმივი წარმომადგენლობის დირექტორმა, **ლესლი ბეარმან ლამმა.**

რაც შეეხება ინფლაციის პროგნოზის ზრდას, მაჩვენებლის გადახედვა ენერგორესურსების გაძვირებას და სამომხმარებლო ფასებზე მის ზეგავლენას უკავშირდება. 2026 წლის პირველ ნახევარში საშუალო წლიურმა ინფლაციამ 5.2% შეადგინა, რაც 2025 წლის იმავე პერიოდში 3.1% იყო. ტრანსპორტის ფასები წლიურად 7.7%-ით გაიზარდა, 2025 წლის ანალოგიურ პერიოდში კი 2.2%-ით იყო შემცირებული. სურსათის ფასების წლიურმა ზრდამ 8.0% შეადგინა, წინა წლის შესაბამისი პერიოდის 6.1%-იან ზრდასთან შედარებით.

□საქართველოს საგარეო ეკონომიკური მდგომარეობა 2026 წლის პირველ ნახევარში გაუმჯობესდა. პირველ კვარტალში მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი მთლიანი შიდა პროდუქტის 3.8%-მდე შემცირდა, წინა წლის 8.5%-იანი მაჩვენებლისგან განსხვავებით. ამ გაუმჯობესებას ხელი შეუწყო საქონლისა და მომსახურების ექსპორტისა და ფულადი გზავნილების ზრდამ. რეგიონული საჰაერო მიმოსვლის შეფერხებამ ტურიზმზე უარყოფითად იმოქმედა და ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები 2026 წლის პირველ ნახევარში 2.0%-ით შემცირდა. აღნიშნული კლება ნაწილობრივ სხვა სახის მომსახურების ექსპორტის ზრდამ დააბალანსა. პირველ კვარტალში მომსახურების ექსპორტი მთლიანობაში 7.2%-ით გაიზარდა, რაც ძირითადად ინფორმაციისა და კომუნიკაციის ტექნოლოგიების მომსახურების ექსპორტის 65.7%-იანი ზრდით იყო განპირობებული. ფულადი გზავნილები 4.0%-ით გაიზარდა. უცხოური ვალუტის შემოდინებამ ხელი შეუწყო ლარის სტაბილურობის შენარჩუნებას, რამაც თავის მხრივ შესაძლებელი გახადა საერთაშორისო რეზერვების ზრდა□, □აღნიშნულია აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ განახლებულ ანგარიშში.

ნოროვირუსი, დეზინფორმატორთა „გაჯეჯილება“ და ზრუნვა 60 ათას პატარაზე

თბილისის საჯარო ბაგა-ბაღებში გავშვების ავადობის ფაქტების დაფიქსირებისთანავე, ეპიდემიოლოგებთან კონსულტაციის შედეგად, გატარდა ყველა საჭირო ღონისძიება, რათა აღსაზრდელთა და პერსონალის უსაფრთხოება ყოფილიყო მაქსიმალურად დაცული და მოგვეხდინა რისკების პრევენცია. შესაბამისი ორგანიზაციებისა და ლაბორატორიების ჩართულობითა და კვლევების შედეგად, გამოვლენილია ნოროვირუსი.

ამ ეტაპზე, პატარების ჯანმრთელობის მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია და უახლოეს დღეებში შვიდივე საბავშვო ბაღში, რომლებიც დროებით დახურული იყო, საალმზრდელო პროცესი აღდგება. ჩვენ ამ დღეების განმავლობაში მოვისმინეთ ძალიან ბევრი სიბინძურე, ტყუილი. ჩემთვის გასაგებია, რა არის მსგავსი დეზინფორმაციების გავრცელების მიზანი, მაგრამ როცა საქმე პატარებს ეხება, ვფიქრობ, ამ თემით სპეკულირება კატეგორიულად მიუღებელია. დარწმუნებული ვარ, ასეთ ფაქტებზე და ყველა ცილისწამებაზე ბაღების სააგენტო სამართლებრივ რეაგირებას მოახდენს.

მადლობას გიხდით ბაგა-ბაღების მართვის სააგენტოსა და თბილისის ბაგა-ბაღების ხელმძღვანელებს, თითოეულ თანამშრომელს, არა მხოლოდ ამ დღეებში, წლების განმავლობაში გაწეული უმნიშვნელოვანესი შრომისთვის. გიყვარდეს, ზრუნავდე და უფრთხილდებოდე 60 000-ზე მეტ პატარას – ეს არის უდიდესი პასუხისმგებლობა და მოითხოვს ტიტანურ შრომას, რასაც თქვენ წარმატებით ართმევთ თავს. აქვე ბოდიშსაც გიხდით იმისთვის, რომ ზოგჯერ პოლიტიკური სპეკულაციებისა და თავდასხმის ობიექტები ხდებით, რისი მიზანიც თბილისის მუნიციპალიტეტის და პირადად ჩემი დისკრედიტაციის მცდელობაა, თუმცა ყველა მსგავსი მცდელობა ფუჭია, რადგან ჩვენი აღსაზრდელების მშობლები ნდობას უცხადებენ თბილისის საჯარო ბაგა-ბაღებს და ზუსტად იციან, რომ მათ შვილებზე ბაღის კედლებში ისევე ზრუნავენ, როგორც საკუთარ ოჯახში. მადლობას ვუხდი საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს, სურსათის ეროვნულ სააგენტოს, ლაბორანტებს, ექიმებს, ეპიდემიოლოგებს, ყველა იმ უწყებას, ვინც ჩართული იყო ნოროვირუსის გამოვლენის, საპრევენციო ღონისძიებების შემუშავებისა და გატარების პროცესში. კვლევები გრძელდება და იმედი მაქვს, რომ ახლო მომავალში გვექნება სრული ინფორმაცია, კონკრეტულად როგორ და საიდან გავრცელდა აღნიშნული ვირუსი და რა იყო დაავადების წყარო.

მეგის ქარდავას სახელმწიფო თანხის უკანონოდ მითვისება ხუთწელ-ნახევარი დაუჯდა!

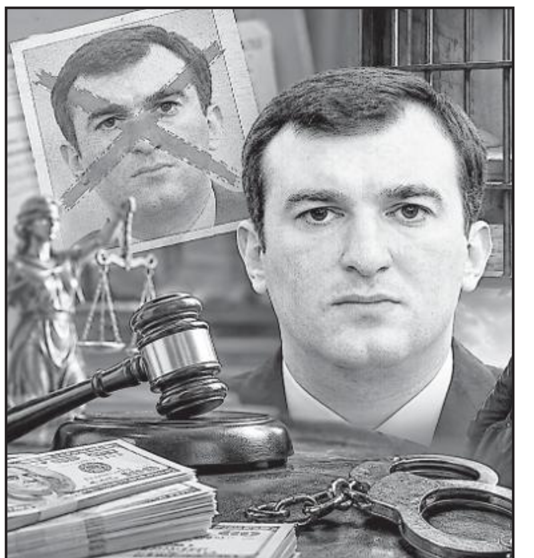

თბილისის საქალაქო სასამართლომ გაიზიარა პროკურატურის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები და სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, სახელმწიფო ბიუჯეტის კუთვნილი 768 107 ლარის მითვისების და გაფლანგვის ფაქტებზე, სამხედრო პოლიციის ყოფილი უფროსი მეგის ქარდავა დამნაშავედ ცნო.

სასამართლო პროცესზე გამოკვლეული მტკიცებულებებით დადგინდა, რომ **2012 წლის 22 მაისს, სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის უფროსმა მეგის ქარდავამ, ფარული ხარჯების მუხლით, სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტისთვის 330 000 ლარის გამოყოფის მოთხოვნით იმჟამინდელ თავდაცვის მინისტრს ბაჩანა ახალაიას წერილით მიმართა. მინისტრის თანხმობით სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის ანგარიშზე ჩარიცხული თანხა მეგის ქარდავას დავალებით ერთ-ერთი ბანკიდან გამოიტანეს და მისი კონვერტაცია მოახდინეს, რის შემდეგაც 200 000 აშშ დოლარი მეგის ქარდავამ უკანონოდ მიითვისა. გამოკვლეული მტკიცებულებებით ასევე დადგინდა, რომ ბრალდებულმა თავდაცვის სამინისტროს სხვა მაღალჩინოსნების დახმარებით 2011 წლის 16 ნოემბრიდან - 2012 წლის აგვისტოს ჩათვლით, თითქოსდა ოპერატიული მიზნობრიობით მართლსაწინააღმდეგოდ მიითვისა და გაფლანგა ჯამში 768 107 ლარი.**

თავდაცვის სამინისტროს კუთვნილი თანხების მითვისების და გაფლანგვის ფაქტების დაფარვის მიზნით, მეგის ქარდავას დავალებით შედგა ფიქტიური დოკუმენტაცია, რითაც ხსენებული თანხები ჩამოიწერა და ბუღალტრულად გასწორდა. თბილისის საქალაქო სასამართლომ ბრალდებული დამნაშავედ ცნო წარდგენილ ბრალდებაში და **სასჯელის სახედ და ზომად 11 წლით თავისუფლების აღკვეთა განუსაზღვრა.** 2012 **წლის 28 დეკემბრის □ამნისტიის შესახებ□ საქართველოს კანონის შესაბამისად დანიშნული სასჯელი განახევრდა და სასჯელის სახედ და ზომად 5 წლით და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა.**

რა მოჰყვება ოპოზიციის აკრძალვას?!

ვინაიდან ბოლო დროს პრობლემა კვლავ უკიდურესად გააქტიურდა, უკვე მრავალჯერ დაანონსებული ოპოზიციური პოლიტიკური პარტიების აკრძალვის საჭოჭმანო და საკმარისზე მეტად მტკივნეულ საკითხს კიდევ ერთხელ დავუბრუნდეთ.

ხელისუფლების ინფორმაციით, უნდა აიკრძალოს „ერთიანობა – ნაციონალური მოძრაობა“ და მისი სატელიტი პარტიები: „ახალი“, „ლელო“, „ხალხისთვის“, „თავისუფლებისთვის“, „გახარია საქართველოსთვის“, „გირჩი - მეტი თავისუფლება“, „დროა“, „რესპუბლიკური პარტია“, „აქტივისტები მომავლისათვის“ და ბოკერია-ჩერგოლეიშვილის (ულიანოვი-კრუპსკაია ხომ არ გაგახსენდათ?!) ოჯახური პარტია „ფედერალისტები“ (იმედია, არავინ გამომრჩა). აქვე შემიძლია დაგამშვიდოთ, რომ ჯერჯერობით აკრძალვის საფრთხე არ ეხება უმცროს „გირჩს,“ იაგო ხვიჩიას და მის ახლახანს ამბიციურად სახელშეცვლილ გირჩების ფვინს „თავისუფალი ხალხის პარტია“.

„ოცნებავ“, ნუ გადადგამ ოფიციალურ ნაბიჯს ქვეყნის დიქტატორული მმართველობისკენ!

პირიქით, ვიფიქროთ ნამდვილი ოპოზიციის შექმნაზე

აკრძალვის მოთხოვნის უმთავრესი ოფიციალური მიზეზებია ამ პარტიების, მათი ლიდერების, აქტიური მხარდამჭერების ანტისახელმწიფოებრივი და ანტისაზოგადოებრივი „მოღვაწეობა“; ადამიანის წინასწარ დაგეგმილი უფლებების ხელყოფა, 2004-2012 წლებში საინფორმაციო საშუალებებისა და ჟურნალისტებისადმი „არასათანადო მოპყრობა“ (სარჩელში სულ ჩამოთვლილია 42 დაზარალებული მედიასაშუალება და თხუთმეტამდე ჟურნალისტი); არჩეული ორგანოებისა და თანამდებობის პირების ლეგიტიმურობის აღიარებაზე უარის თქმა; კონსტიტუციური წყობილების დამხობის მცდელობები; ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა; 2008 წლის აგვისტოს ომთან დაკავშირებული მოვლენები; საქართველოსა და რუსეთს შორის ომის გაჩაღების მცდელობა; საქართველოს დამოუკიდებლობის ხელყოფაში უცხოური ძალისთვის ხელშეწყობა; საეჭვო უცხოური დაფინანსება და, ზოგადად, პოლიტიკისგან დიდად დაშორებული მავნებლური, მეტიც – მოღალატური საქმიანობები...

სარჩელი ამ პარტიების არაკონსტიტუციურად ცნობისა და აკრძალვის შესახებ უკვე შეტანილია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში. ცოტა კიდევ რომ დავწვრილმანდეთ, სარჩელის პირველი ვერსია შეტანილია 2025 წლის ოქტომბერში, შემდეგ, სარჩელის განახლებული ვარიანტი - 2026 წლის აპრილში (სარჩელზე „ფედერალისტების“ დამატების გამო) და ბოლოს - მიმდინარე წლის სექტემბერში (სარჩელზე პარტია „გახარია საქართველოსთვის“ დამატების გამო). თუ ასაკრძალი პარტიების სია ისევ არ გაიზარდა (არადა, ამის დიდი ალბათობა არსებობს), მაქსიმუმ ცხრა თვის შემდეგ სასამართლოს გადაწყვეტილება უთუოდ გვეცოდინება. მოდი, დავეთანხმოთ ხელისუფლების უმაღლესი ჩინების კატეგორიულ შეფასებებს – თავისი უგვანი, დანაშაულებრივი საქციელით ოპოპარტიები ხელს უშლის ქვეყნის წინსვლას.

ჩემი, უპარტიო ქართველი მოქალაქის დაკვირვებით, ოპოზიციური პარტიების ქმედებები და განცხადებები უკიდურესი სასოწარკვეთის აშკარა დასტურია: ქვეყანაში არ ხდება არავითარი დადებითი; ყველაფერი კუნაპეტი შავია; არჩევნების შედეგები გაყალბებულია; ზურაბიშვილი პრეზიდენტია; მიშა გელადია; ბოროტი ხულიგანი ელისაშვილი სათაყვანო გმირია; „მოლოტოვის კოქტეილებით“ პოლიციელების დამწველი გრიგორიადისი დიდი პატრიოტია; ევროპა საოცნებო მეგობარია; სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობა კეთილშობილური საქციელია; ხელისუფლებაში აღზევების ერთადერთი გზა ქუჩური პროტესტი, დროშების ფრიალი და ხმამაღალი ბრიყვული განცხადებებია... მოკლედ ასე: თავისუფლება რეჟიმის ტყვეებს, ცეცხლი ოლიგარქიას, სანქციები ივანიშვილს, ერთმმართველი პრეზიდენტის სავარძელი ნიკა გვარამიას (ან ნანუკა ჟორჟოლიანს, ან ხაზეიშვილს, ან გიგა ბოკერიას, ან რომელიმე გირჩს...)!

ვწუხვარ, მაგრამ უნდა ვაღიაროთ, რომ დღევანდელი ქართული ოპოზიციის ქმედებები არის უვიცობისა და უნიჭობის ზეიმი და, პოლიტიკა რომ გვერდზე გადავდოთ, არავითარი კავშირი არა აქვს, უბრალოდ, საღ აზრთან, მამულიშვილობასთან. ამას დავუმატოთ კიდევ ერთი მძიმე და თვალშისაცემი ობიექტური მოცემულობა – შეურიგებელი დაპირისპირება თვით ოპოზიციურ დაჯგუფებებს შორის: უკლებლივ ყველა ერთადერთია, უკლებლივ ყველა განუმეორებელია და უკლებლივ ყველა მზადაა ქვეყნის მმართველობაში აღსაზევებლად!

საბოლოოდ, შეიძლება სრული პასუხისმგებლობით ითქვას, რომ დღევანდელი მონაცემებით, მხოლოდ უცხოეთის საეჭვო წარმომავლობის დაფინანსების იმედად დარჩენილი ქართული ოპოზიცია განწირულია პოლიტიკური ველიდან საკუთარი ნებით გაქრობისთვის. იმედია, მოფიქრალ ქართველ საზოგადოებას ნაცოპოზიციის პოლიტიკური ველიდან გაქრობაზე გული არ აუჩუყდება, მაგრამ, მოდი, ვიფიქროთ, რა გზას შეიძლება დაადგეს ნებით თუ უნებლიეთ უოპოზიციოდ დარჩენილი ხელისუფლება.

თუ კაცობრიობის გამოცდილებას თუნდაც ზერელედ მაინც გავიხსენებთ, პოლიტიკური ოპოზიციის არარსებობის გარდუვალი შედეგი გახლავთ... დიქტატორული მმართველობა. შორეულ წარსულს რომ თავი დავანებოთ, ამის კლასიკური მაგალითები ფრანკოს, სტალინის, ჰიტლერის და თუნდაც, ჩვენი „დიდი მიშას“ მმართველობებია.

ბუნებრივია, ეს შესანიშნავად იცის „ოცნების“ ხელისუფლებამაც. ამის თვალსაჩინო დასტურია 2024 წლის მარტში ახალი პოლიტიკური პარტიის („ხალხის ძალა“) ჩამოყალიბების მცდელობა „ქართული ოცნების“ წევრი პარლამენტის დეპუტატების ბაზაზე (სოზარ სუბარი, დიმიტრი ხუნდაძე, გურამ მაჭარაშვილი, მიხეილ ყაველაშვილი, ეკა სეფაშვილი...)

მართალია, შექმნიდან რვა თვის შემდეგ, „ჯანსაღი ოპოზიციის“ შექმნის მიზნით, ამ პოლიტიკურმა ჯგუფმა საპარლამენტო უმრავლესობის დატოვებისა და ოპოზიციაში გადანაცვლების თაობაზე ოფიციალურად განაცხადა, მაგრამ სინამდვილეში ეს განცხადება კეთილ სურვილად დარჩა. ვიცი, გულახდილობა არ ალამაზებს ადამიანს, მაგრამ სათქმელი უნდა ითქვას:

ნაცმოძრაობა მრავალი წლის განმავლობაში ვერ ჩამოყალიბდა მეტ-ნაკლებად კონსტრუქციულ ოპოზიციად იმის გამო, მისი ერთადერთი მიზანი იყო და არის მხოლოდ ძალაუფლების მოპოვება და მეტი არაფერი. ანუ იგი მუდამ კატეგორიულად არ ეთანხმებოდა, მეტიც, კატეგორიულად უარყოფდა მმართველი პარტიის უკლებლივ ყველა გადაწყვეტილებას მისი შინაარსის მიუხედავად!

„ხალხის ძალა“ ვერ ჩამოყალიბდა რეალურ, კონსტრუქციულ ოპოზიციად იმის გამო, რომ იგი უკრიტიკოდ ეთანხმებოდა და ეთანხმება მმართველი პარტიის უკლებლივ ყველა გადაწყვეტილებას მისი შინაარსის მიუხედავად! ან იქნებ საპარლამენტო კულუარებში კრიტიკასაც გამოთქვამს, მაგრამ ამის თაობაზე ჩვენ, საქართველოს მოქალაქეებმა არაფერი ვიცით.

ნათქვამიდან გამომდინარე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ დღეს საქართველოში რეალური ოპოზიციური პოლიტიკური ძალის არსებობაზე საუბარი არაფერია კეთილი ფანტაზიის გარდა. ისიც უნდა ითქვას, რომ ქვეყნის ინტერესებიდან გამომდინარე, კონსტრუქციული ოპოზიციის შესაქმნელად მმართველ პარტიას უკვე დიდი ხანია, თვითონვე უნდა ეზრუნა. დავუბრუნდეთ ოპოზიციური პოლიტიკური პარტიების აკრძალვის ეგზომ გახმაურებულ თემას. ჩემი აზრით, ერთობ საეჭვოდ გამოიყურება ის ფაქტი, რომ აკრძალვის აუცილებლობაზე დაბეჯითებით გვესაუბრებიან ხელისუფლების მაღალი და უმაღლესი ჩინები. ამგვარი გადაწყვეტილების თაობაზე ისტერიული განცხადებები გვესმის ოპოზიციიდან. თუ კულუარულ მითქმა-მოთქმებს არ გავითვალისწინებთ, სრული დუმილია თუნდაც ხელისუფლების მხარდამჭერი ინტელიგენციის მხრიდან.

მოკლედ ასე: ხელისუფლება უკვე ორი წელიწადია, გვპირდება ამ მართლაც მავნებლური, დამნაშავე, მოღალატური და ისედაც დასაღუპავად განწირული ოპოპარტიების აკრძალვას.

მრავალწლიანი ჟურნალისტური გამოცდილებიდან გამომდინარე, სამწუხაროდ, სულაც არ ვარ დარწმუნებული, რომ ჩემი მოკრძალებული აზრი ხელისუფლების უმაღლესი ჩინების ყურამდე მიაღწევს. ამიტომ, „ოცნების“ უბრალო მხარდამჭერების გასაგონად ვამბობ: მრავალი მიზეზის გამო, ოპოზიციური პარტიების ოფიციალური აკრძალვა, ამის მცდელობაც კი, უპირველეს ყოვლისა, იქნება საკმაოდ სერიოზული ნაბიჯი... ოპოზიციური პარტიების გადასარჩენად! – ჩვენ ისეთი მაგრები, ისეთი ნაღდი პატრიოტები და მებრძოლები ვართ, „ბოროტმა“ ხელისუფლებამ ჩვენი განადგურება გადაწყვიტა!

არ ვამტკიცებ, რომ ნაცმოძრაობის წევრებს დანაშაულები არ ჩაუდენიათ. თუმცა, ადმინისტრაციული, გნებავთ, სისხლის სამართლის მეტნაკლებად მცოდნე ნებისმიერი ადამიანი გეტყვით, რომ უნდა დაისაჯონ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილების მიმღები პირები, უშუალო შემსრულებლები და არა პარტიის რიგითი წევრები. მაგალითად, აუცილებლად და კანონის მთელი სიმკაცრით უნდა დაისაჯონ ე. წ. „ფრასიძეების საქმის“ (სხვა დანაშაულებრივი ქმედებების) ორგანიზატორები და მისი შემსრულებლები, მაგრამ აქ არაფერ შუაშია ამ პარტიის ვანელი, ხონელი, ზუგდიდელი, სამტრედიელი ან სიღნაღელი წევრები. **ვფიქრობ, ამ კითხვას უეჭველად დასვამს ევროპული სასამართლო და გადაწყვეტილებასაც უეჭველად მომჩივანის სასარგებლოდ მიიღებს.**

ხოლო ამას რა მოჰყვება, თავად წარმოიდგინეთ. სწორედ ამიტომ ვბედავ, ვამტკიცო, რომ ისედაც პოლიტიკური მოუსავლეთისთვის განწირული პარტიების აკრძალვის განაჩენი იქნება შვება მათთვის. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ამავე დროს, წმინდა ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით, ეს იქნება აღქმული ოპოზიციური პარტიების დაშინების პოლიტიკად.

და რაც მთავარია – კაცობრიობის ისტორიული გამოცდილებიდან გამომდინარე, გვინდა თუ არ გვინდა, მოგვწონს თუ არ მოგვწონს, ხელისუფლების მხრიდან ოპოზიციური პოლიტიკური პარტიების აკრძალვა, ამის თაობაზე მსჯელობის წამოწყებაც კი, არის ქვეყნის დიქტატორული მმართველობისკენ გადადგმული ნაბიჯი.

არა მგონია, ჩვენი დღევანდელი ხელისუფლება ამისკენ ისწრაფვოდეს.

ისიც არ მგონია, მე, ქართველმა ამომრჩეველმა გვარამიას სარკაზმისა და მომხიბლავი წვერ-ულვაშის, ნანუკას მომხიბლავი გულ-მკერდის, გირჩი ჯაფარიძის მომხიბლავი უკანალისა და გია ბარამიძის არანაკლებ მომხიბლავი ბრძნული გამონათქვამების გამო მომავალ არჩევნებში ხმა ოპოზიციას მივცე.

ჩემი აზრით, თავისივე და ქვეყნის ინტერესებიდან გამომდინარე, ოპოპარტიების გაუქმებაზე კი არა, ხელისუფლებამ, სჯობს, სერიოზულად იფიქროს ნამდვილი, კონსტრუქციული ოპოზიციის შექმნაზე.

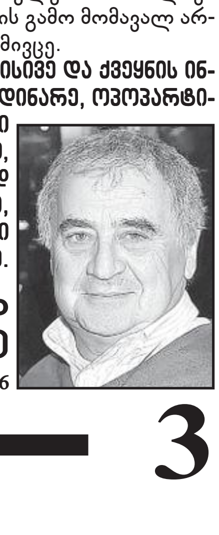

თეიმურაზ ქორიძე

22. 09. 2026

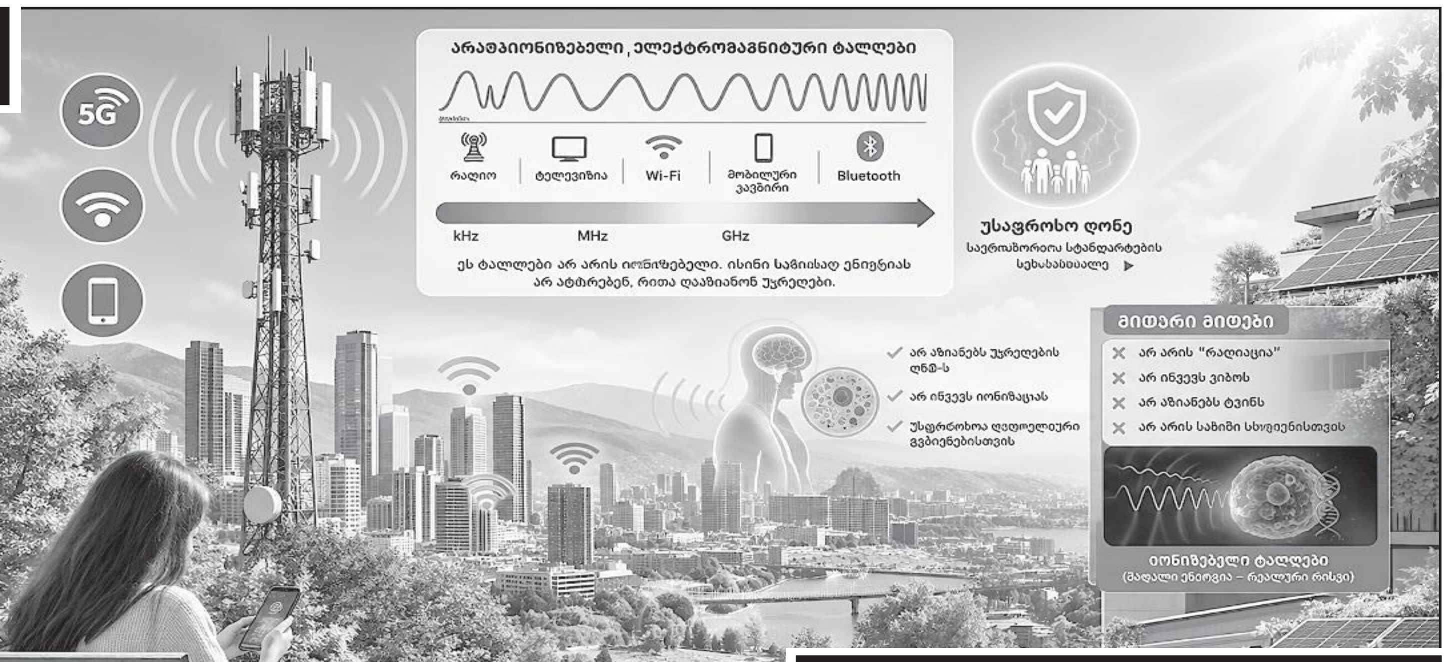

რა უნდა ვიცოდეთ ელექტრომაგნიტური ტალღების შესახებ

სამყაროს დასაბამიდან დედამიწა ელექტრომაგნიტური ველის სამყაროში განიცდის ევოლუციას, ანუ ვითარდება. ყველაზე დიდი ელექტრომაგნიტური გამოსხივების წყარო არის მზე. მოგვწონს თუ არა, ეს ის რეალობაა, სადაც გვიწევს ცხოვრება და რომელიც იარსებებს მანამ, სანამ მზე განაგრძობს გამოსხივებას. ციფრული მობილური ტექნოლოგიების განვითარება მე-2-დან მე-5 თაობამდე საზოგადოებაში მუდმივად აჩენს კითხვას □ რამდენად უსაფრთხოა მობილური ტელეფონები ან საბაზო სადგურები, ანტენები? აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ანძა მხოლოდ ანტენის სიმაღლისთვისაა და მას არა აქვს არანაირი კავშირი ელექტრომაგნიტურ გამოსხივებასთან.

ფაქტები და მითები თანამედროვე უსადენო ტექნოლოგიებზე

ინტერნეტსა და სოციალურ ქსელებში გავრცელებული ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაციის უზარმაზარ ნაკადში ხშირად რთულია ფაქტებისა და მითების ერთმანეთისგან გარჩევა.

რამდენადაც ელექტრომაგნიტური გამოსხივება თანამედროვე ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია, მას ყოველდღიურად ვიყენებთ მობილურ კავშირში, Wi-Fi ქსელში, Bluetooth მოწყობილობებში, რადიოსა და ტელევიზიაში. მისი ფართო გამოყენების მიუხედავად, საზოგადოებაში კვლავ არსებობს არაერთი კითხვა და მცდარი წარმოდგენა.

ამ სტატიაში მეცნიერულ მტკიცებულებებზე დაფუძნებული და ამავდროულად ფართო საზოგადოებისთვის გასაგები ენით განვიხილავთ:

- **რა არის ელექტრომაგნიტური გამოსხივება და როგორ ვრცელდება;**
- **როგორ მუშაობს მობილური კავშირის ქსელი;**
- **როგორ ფასდება მობილური ტექნოლოგიების უსაფრთხოება;**
- **როგორ კონტროლდება უსაფრთხოების სტანდარტები;**
- **რომელი გავრცელებული მოსაზრებაა მითი და რომელი მეცნიერულად დადასტურებული ფაქტი.**

სტატიაში მოყვანილი ფაქტები მკითხველს ელექტრომაგნიტურ გამოსხივებასთან დაკავშირებული საკითხების უკეთ გააზრებაში დაეხმარება.

რა არის ელექტრომაგნიტური ტალღა?

ელექტრომაგნიტური ტალღა არის ენერგიის გავრცელების ფორმა, რომელიც სივრცეში სინათლის სიჩქარით მოძრაობს. ელექტრომაგნიტურ ტალღას სამი ძირითადი მახასიათებელი აქვს:

- **სიხშირე □რამდენჯერ მეორდება ტალღის რხევა ერთ წამში;**
- **ტალღის სიგრძე □მანძილი ტალღის ორ მეზობელ მწვერვალს შორის;**
- **პერიოდი □დრო, რომელიც ერთ სრულ რხევას სჭირდება.**

ამ მახასიათებლებს შორის ყველაზე მნიშვნელოვანი სიხშირეა, რადგან ტალღის ენერგიას სწორედ ის განსაზღვრავს. რაც უფრო მაღალია სიხშირე, მით მეტ ენერგიას ატარებს ელექტრომაგნიტური ტალღა. სწორედ ენერგია განაპირობებს, როგორ ურთიერთქმედებს ელექტრომაგნიტური გამოსხივება ნივთიერებასთან და შეუძლია თუ არა მას ატომებსა და მოლეკულებზე ზემოქმედება. ამ განსხვავების მიხედვით ელექტრომაგნიტური გამოსხივება იყოფა ორ ძირითად ჯგუფად □არამაიონიზებელ და მაიონიზებელ გამოსხივებად.

არამაიონიზებელი გამოსხივება (დაბალი ენერგია)

ამ ჯგუფს მიეკუთვნება:

- **რადიოტალღები (მობილური კავშირი 2G, 3G, 4G და 5G, რადიო, ტელევიზია, Wi-Fi, Bluetooth);**
- **მიკროტალღები;**
- **ინფრაწითელი გამოსხივება;**
- **ხილული სინათლე.**

მისი ენერგია არ არის საკმარისი იმისთვის, რომ ატომს ელექტრონი მოაშოროს. ეს ნიშნავს, რომ მას არ გააჩნია საკმარისი ენერგია ადამიანის უჯრედების, მოლეკულებისა და დნმ-ის დასაზიანებლად. მარტივად რომ ვთქვათ, არამაიონიზებელი გამოსხივება ვერ არღვევს იმ ქიმიურ ბმებს, რომლებითაც ადამიანის ორგანიზმის უჯრედებია აგებული.

მაიონიზებელი გამოსხივება (მაღალი ენერგია)

ამ ჯგუფს მიეკუთვნება:

- **რენტგენის სხივები (სამედიცინო დიაგნოსტიკა);**
- **გამა სხივები (ბირთვული მედიცინა, მრეწველობა, სამეცნიერო და სპეციალური დანიშნულების სფეროები).**

რენტგენისა და გამა სხივებს იმდენი ენერგია აქვთ, რომ შეუძლიათ ატომებიდან ელექტრონები გამოაცალონ და მაღალი დოზის შემთხვევაში უჯრედებში ქიმიური ცვლილებები ან ქსოვილის დაზიანება გამოიწვიონ. ამიტომ მათი გამოყენება მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში მკაცრად რეგულირდება. ისინი გამოიყენება მხოლოდ სპეციალურად კონტროლირებად გარემოში: სამედიცინო დიაგნოსტიკასა და სხივურ თერაპიაში, ბირთვულ ენერგეტიკაში, სამეცნიერო კვლევებსა და მრეწველობაში. ასეთი ობიექტები აღჭურვილია დამცავი ეკრანებით, ექვემდებარება მუდმივ დოზიმეტრიულ კონტროლს, ხოლო ყველაზე მაღალი რისკის ობიექტები საცხოვრებელი ზონებიდან მოშორებით თავსდება.

სად ვხვდებით ელექტრომაგნიტურ ტალღებს ყოველდღიურად?

ელექტრომაგნიტური ტალღები გვხვდება როგორც ბუნებაში, ისე თანამედროვე ტექნოლოგიებში.

ბუნება

ელექტრომაგნიტური გამოსხივების ყველაზე მძლავრი ბუნებრივი წყარო მზეა. მისი გამოსხივება ელექტრომაგნიტური სპექტრის თითქმის ყველა ნაწილს მოიცავს □ რადიოტალღებიდან და ინფრაწითელი გამოსხივებიდან დაწყებული, ხილული სინათლით, ულტრაიისფერი და რენტგენის სხივებით დამთავრებული. მზის სინათლე და სითბო დედამიწაზე სიცოცხლის არსებობის აუცილებელი პირობებია, ხოლო ულტრაიისფერი სხივები მნიშვნელოვან როლს ასრულებს D ვიტამინის წარმოქმნაში.

ტექნოლოგია

რადიოტალღები ინფორმაციის უსადენოდ გადასაცემად გამოიყენება მრავალ ტექნოლოგიაში, მათ შორის:

- **FM და AM რადიო;**
- **ტელევიზიის მაუწყებლობა;**
- **მობილური კავშირის ქსელები (2G, 3G, 4G და 5G);**
- **Wi-Fi და Bluetooth;**
- **NFC ტექნოლოგია (მაგალითად, უკონტაქტო გადახდისას);**
- **GPS და სატელიტური კომუნიკაციები;**
- **ავტომობილის დისტანციური გასაღები;**
- **უსადენო კლავიატურა და მაუსი;**
- **საბავშვო მონიტორები და უსაფრთხოების სისტემები;**
- **მიკროტალღური ღუმელი.**

როგორ მუშაობს მობილური ქსელი?

მობილური კავშირი ე.წ. ფიჭური (Cellular) პრინციპით მუშაობს. მომსახურების ტერიტორია იყოფა მცირე ზონებად □ფიჭებად, რომელთაგან თითოეულს საკუთარი საბაზო სადგური ემსახურება. მომხმარებელი გადაადგილდება, მისი ტელეფონი შეუმჩნევლად გადადის ერთი ფიჭიდან მეორეში, რის შედეგადაც ზარი ან ინტერნეტკავშირი არ წყდება.

ფიჭური ქსელის ასეთი არქიტექტურა რამდენიმე მნიშვნელოვან უპირატესობას იძლევა:

- **უზრუნველყოფს უფრო ფართო და ხარისხიან დაფარვას;**
- **ზრდის ქსელის გამტარუნარიანობას და საშუალებას აძლევს, ერთდროულად მეტ მომხმარებელს მოემსახუროს;**
- **ამცირებს როგორც საბაზო სადგურის, ისე მობილური ტელეფონის საჭირო გადაცემის სიმძლავრეს;**
- **ხელს უწყობს ტელეფონის ბატარეის უფრო ხანგრძლივ მუშაობას.**

სწორედ ამიტომ თანამედროვე მობილური ქსელები აგებულია არა რამდენიმე მაღალი სიმძლავრის ანტენაზე, არამედ მრავალ, შედარებით დაბალი სიმძლავრის საბაზო სადგურზე, რომლებიც ერთად ქმნიან უწყვეტ და საიმედო დაფარვას.

ტელეფონი ყოველთვის მაქსიმალური სიმძლავრით არ მუშაობს

გავრცელებული წარმოდგენის საწინააღმდეგოდ, მობილური ტელეფონი მუდმივად ერთსა და იმავე სიმძლავრით არ გადასცემს სიგნალს. ქსელი გამუდმებით აკონტროლებს კავშირის ხარისხს და საჭიროების მიხედვით არეგულირებს როგორც ტელეფონის, ისე საბაზო სადგურის გადაცემის სიმძლავრეს.

თუ მომხმარებელი საბაზო სადგურიდან შორს იმყოფება ან სიგნალი სუსტია, ტელეფონი უფრო მაღალი სიმძლავრით მუშაობს, ხოლო სადგურთან მიახლოებისას საჭირო სიმძლავრე ავტომატურად მცირდება.

ამის შედეგად:

- **მცირდება ენერგიის მოხმარება;**
- **იზრდება ტელეფონის ბატარეის მუშაობის ხანგრძლივობა;**
- **უმჯობესდება ქსელის ეფექტიანობა;**

ბევრს ჰგონია, რომ სახლთან ახლოს მდებარე საბაზო სადგური მეტ გამოსხივებას ნიშნავს. სინამდვილეში, ახლოს მდებარე სადგურის შემთხვევაში ტელეფონს კავშირის შესანარჩუნებლად ნაკლები სიმძლავრე სჭირდება.

სად და როგორ თავსდება საბაზო სადგურები?

საბაზო სადგურის ადგილმდებარეობა შემთხვევით არ შეირჩევა. მისი განთავსება წინასწარ იგეგმება დაფარვის, ქსელის დატვირთვის, რელიეფისა და უსაფრთხოების მოთხოვნების გათვალისწინებით.

დაუსახლებელ ტერიტორიებზე ანტენები, როგორც წესი, სპეციალურ ანძებზე მონტაჟდება, ხოლო ქალაქებში □შენობების სახურავებზე ან სხვა საინჟინრო კონსტრუქციებზე. ანტენის დამონტაჟების სიმაღლე და მიმართულება ისე შეირჩევა, რომ მომსახურების ტერიტორია მაქსიმალურად ეფექტიანად დაიფაროს, ხოლო ადამიანებისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში ელექტრომაგნიტური ველის დონე დადგენილ ნორმებს აკმაყოფილებდეს.

ანტენა ყველა მიმართულებით თანაბრად არ ასხივებს

ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მცდარი წარმოდგენაა, რომ საბაზო სადგურის ანტენა ენერგიას ყველა მიმართულებით ერთნაირად ავრცელებს. სინამდვილეში, ანტენის ძირითადი სხივი მიმართულია ჰორიზონტალურად და მცირედით ქვემოთ იმ ტერიტორიისკენ, სადაც მომხმარებლები იმყოფებიან □ქუჩების, გზებისა და შენობების მიმართულებით.

ამის გამო, უშუალოდ ანტენის ქვეშ ელექტრომაგნიტური ველის დონე, როგორც წესი, უფრო დაბალია, ვიდრე ანტენის ძირითადი სხივის მიმართულებით მდებარე ტერიტორიაზე. ანტენების ასეთი კონსტრუქცია უზრუნველყოფს როგორც მომსახურების ზონის ეფექტიან დაფარვას, ისე ენერგიის მიზნობრივ გამოყენებას.

როგორ მოწმდება მობილური ტექნოლოგიების უსაფრთხოება და რას სწავლობს მეცნიერება?

რადიოსიხშირული ელექტრომაგნიტური ველების უსაფრთხოების შეფასებისას მსოფლიოში ყველაზე ფართოდ გამოიყენება არამაიონიზებელი გამოსხივებისგან დაცვის საერთაშორისო კომისიის (ICNIRP) მიერ შემუშავებული რეკომენდაციები.

ICNIRP არის დამოუკიდებელი სამეცნიერო ორგანიზაცია, რომელიც პერიოდულად აანალიზებს მსოფლიოში გამოქვეყნებულ კვლევებს და მათ საფუძველზე ადგენს ადამიანების უსაფრთხოებისათვის რეკომენდებულ ზღვრულ მნიშვნელობებს. მობილური ქსელების დაგეგმვის, ექსპლუატაციისა და კონტროლის პროცესში, ამ რეკომენდაციებს ეყრდნობა მრავალი ქვეყანა, მათ შორის ევროპული სახელმწიფოების უმრავლესობა.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (WHO), ასევე, ეყრდნობა საერთაშორისო სამეცნიერო მტკიცებულებებს და თანამშრომლობს ICNIRP-სა და სხვა ექსპერტულ ორგანიზაციებთან. WHO-ს დასკვნით, არ-

სებული სამეცნიერო მტკიცებულებები არ ადასტურებს, რომ დაბალი ინტენსივობის ელექტრომაგნიტური ველების ზემოქმედება ჯანმრთელობისთვის რაიმე უარყოფით შედეგს იწვევს. გარდა ამისა, არ არსებობს სამეცნიერო მტკიცებულება იმისა, რომ საბაზო სადგურებიდან და უკაბელო ქსელებიდან გამოსხივებული სუსტი რადიოსიხშირული სიგნალები ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფით გავლენას ახდენს.

მობილური კავშირისა და რადიოსიხშირული ელექტრომაგნიტური ველების გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე

მობილური კავშირისა და რადიოსიხშირული ელექტრომაგნიტური ველების გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე ერთ-ერთი ყველაზე ღრმად შესწავლილი საკითხია თანამედროვე მეცნიერებაში. გასული საუკუნის შუა წლებიდან დღემდე მსოფლიოში ჩატარებულია ათასობით ლაბორატორიული, კლინიკური და ეპიდემიოლოგიური კვლევა.

ხშირად ჩნდება კითხვა, შეუძლია თუ არა მობილური ტელეფონის ან საბაზო სადგურის გამოსხივებას ატომების იონიზაცია. ამ კითხვაზე პასუხი ფიზიკის კანონებიდან უკვე ცნობილია □ მობილური კავშირის მიერ გამოყენებული რადიოტალღები არამაიონიზებელია და მათ ამისთვის საკმარისი ენერგია არა აქვთ.

როგორ რეგულირდება ელექტრომაგნიტური გამოსხივება საქართველოში?

საქართველოში რადიოსიხშირული ელექტრომაგნიტური ველების უსაფრთხოება რეგულირდება □რადიოსიხშირული დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების სანიტარიული წესებისა და ნორმების□საფუძველზე. აღნიშნული დოკუმენტი განსაზღვრავს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მოთხოვნებს და ადგენს იმ პირობებს, რომელთა დაცვაც სავალდებულოა მობილური კავშირის ინფრასტრუქტურის დაგეგმვისა და ექსპლუატაციისას.

რეგულაცია, მათ შორის, განსაზღვრავს:

- **ელექტრომაგნიტური ველის დასაშვებ ზღვრულ მაჩვენებლებს;**
- **საბაზო სადგურების განთავსებისა და ექსპლუატაციის მოთხოვნებს;**
- **ელექტრომაგნიტური ველის გაზომვისა და მონიტორინგის მეთოდებს;**
- **სახელმწიფო ზედამხედველობისა და კონტროლის პროცედურებს.**

საქართველოში საბაზო სადგურის ექსპლუატაცია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი სრულად აკმაყოფილებს მოქმედი კანონმდებლობითა და სანიტარიული ნორმებით დადგენილ მოთხოვნებს. საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები ახორციელებენ ელექტრომაგნიტური ველის გაზომვასა და კონტროლს, რათა დარწმუნდნენ, რომ მოსახლეობისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში ველის დონე დადგენილ ზღვრულ მაჩვენებლებს არ აღემატება.

გავრცელებული მითები და ფაქტები

მობილური კავშირის ტექნოლოგიების შესახებ არაერთი მცდარი წარმოდგენა არსებობს. ქვემოთ წარმოდგენილია გავრცელებული მითები და მეცნიერულად დამტკიცებული ფაქტები, რაც რეალურ სურათს გვიჩვენებს.

მითი 1:

5G და 4G უფრო საშიშია, ვიდრე 3G ან 2G.

ფაქტი: 2G, 3G, 4G და 5G ტექნოლოგიები იყენებს არამაიონიზებელ რადიოსიხშირულ ტალღებს. მათ შორის განსხვავება მონაცემთა გადაცემის სიჩქარეს, ქსელის ეფექტიანობასა და გამოყენებულ ტექნოლოგიურ გადაწყვეტებს უკავშირდება და არა გამოსხივების ფიზიკურ ბუნებას.

მითი 2:

რაც უფრო მაღალია ანძა, მით უფრო ძლიერია გამოსხივება.

ანძის სიმაღლე ან ზომა თავისთავად არ განსაზღვრავს ელექტრომაგნიტური ველის დონეს. ის დამოკიდებულია ანტენის ტიპზე, მიმართულებაზე, გადაცემის სიმძლავრესა და სხვა ტექნიკურ პარამეტრებზე, რომლებიც საერთაშორისო და ეროვნული უსაფრთხოების მოთხოვნებით რეგულირდება.

მითი 3:

ანძასთან მცხოვრები ადამიანი ყველაზე დიდი რისკის ქვეშაა.

საბაზო სადგურების ანტენები ისეა დაპროექტებული, რომ მათი ძირითადი სხივი მიმართულია ჰორიზონტალურად და მცირედით ქვემოთ, მომსახურების ზონისკენ. ამიტომ უშუალოდ ანტენის ქვეშ ელექტრომაგნიტური ველის დონე, როგორც წესი, უფრო დაბალია, ვიდრე ანტენის ძირითადი სხივის მიმართულებით მდებარე ტერიტორიაზე. თუმცა, ორივე შემთხვევაში, მობილური კავშირის ქსელები არამაიონიზებელ (დაბალი ენერგიის) რადიოსიხშირულ ტალღებს იყენებს.

შედარებისთვის

- **მზიან დღეს დედამიწის ზედაპირზე მზისგან მიღებული ენერგია დაახლოებით 1000 W/m^2-ს (1000 ვატ ენერგია კვ. მეტრზე) აღწევს. ამის ფონზე, მობილური საბაზო სადგურების სიახლოვეს მოსახლეობისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში გაზომილი ელექტრომაგნიტური ველის სიმძლავრის სიმკვრივე, როგორც წესი, ათასჯერ ან ათიათასჯერ ნაკლებია.**
- **ტელევიზიისა და რადიოს გადამცემი სადგურები უკვე ათწლეულებია, იყენებენ იმავე ტიპის არამაიონიზებელ რადიოსიხშირულ ტალღებს, რასაც მობილური ქსელები. განსხვავებულია მხოლოდ მათი დანიშნულება, სამუშაო სიხშირეები და ტექნიკური პარამეტრები.**
- **Wi-Fi როუტერიც და მობილური საბაზო სადგურიც ინფორმაციის გადასაცემად რადიოტალღებს იყენებენ. მათ შორის ძირითადი განსხვავება დაფარვის არეალი, გადაცემის სიმძლავრე და მომსახურების დანიშნულებაა.**

□ FM და AM რადიომაუწყებლობის გადამცემი სადგურები ხშირად გაცილებით მაღალი სიმძლავრით მუშაობენ, ვიდრე ერთი მობილური საბაზო სადგური, რადგან მათი მიზანია სიგნალის ათეულობით ან ასეულობით კილომეტრზე გავრცელება მაშინ, როდესაც მობილური ქსელები შედარებით მცირე ტერიტორიაზე მაღალი ხარისხის კავშირის უზრუნველყოფაზეა ორიენტირებული.

შეჯამება

ელექტრომაგნიტური გამოსხივება ბუნებრივი მოვლენაა და ყოველდღიურად გვხვდება როგორც ბუნებაში, ისე თანამედროვე ტექნოლოგიებში. მობილური კავშირის ქსელები, Wi-Fi, Bluetooth და სხვა უსადენო სისტემები იყენებენ არამაიონიზებელ რადიოსიხშირულ ტალღებს, რომელთა უსაფრთხოება ათწლეულების განმავლობაში ჩატარებული სამეცნიერო კვლევებისა და საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ფასდება.

საქართველოში, ისევე როგორც მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, საბაზო სადგურებისა და მობილური მოწყობილობების ექსპლუატაცია რეგულირდება მოქმედი სანიტარიული ნორმებითა და საერთაშორისო რეკომენდაციებით. თანამედროვე მეცნიერების მონაცემებზე დაყრდნობით, ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღება შესაძლებელია მხოლოდ სანდო, მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინფორმაციის საფუძველზე. ამიტომ მნიშვნელოვანია, რომ მობილური ტექნოლოგიების უსაფრთხოების შესახებ მსჯელობა ეყრდნობოდეს არა მითებსა და დაუზუსტებელ ცნობებს, არამედ ფიზიკის კანონებს, მრავალწლიანი კვლევების შედეგებსა და საერთაშორისო ექსპერტული ორგანიზაციების რეკომენდაციებს.

საბოლოოდ

გვინდა ეს ჩვენ თუ არ გვინდა, ვიყენებთ თუ არა რადიომოწყობილობებს, მაინც გვიწევს ელექტრომაგნიტური გამოსხივების სივრცეში მოძრაობა □მზის სხივი იქნება ეს, ოთახის გალესილ კედელში მოქცეული ელექტროკაბელი, მაცივარი, ელექტროქურა, მიკროტალღური ღუმელი, ლეპტოპი, ტელევიზორი, უთო თუ თმის საშრობი. მოხმარებისას ყველა ამ მოწყობილობას აქვს ელექტრომაგნიტური გამოსხივება და ქმნის ელექტრომაგნიტურ ველს.

ელექტრომოწყობილობები წარმოქმნიან დაბალსიხშირიან ელექტრო და მაგნიტურ ველებს, ხოლო მობილური ქსელები, Wi-Fi და Bluetooth ინფორმაციის გადასაცემად იყენებენ რადიოსიხშირულ ელექტრომაგნიტურ ტალღებს. მიუხედავად იმისა, რომ ისინი განსხვავებული ტიპის ველებია, ორივე შემთხვევაში უსაფრთხოების მოთხოვნები დადგენილია საერთაშორისო სამეცნიერო კვლევებისა და სტანდარტების საფუძველზე.

თავად განსაჯეთ, შესაძლებელია თუ არა ცხოვრება მზის ან ყველა ამ მოწყობილობების გარეშე? რეალობა ესაა!

წყარო: მაგთიკომის ჟურნალი □მუდმივი კავშირის სამყარო□

კაცი ლეგენდა — ერთ-ერთი პირველი მუშკეტერი

სულ ახლახანს გამოვიდა ცნობილი სპორტსმენის, მეცენატისა და პურპროდუქტების წარმოების ღვაწმოსილი მუშაკის იური ოსიპოვის მეტად საინტერესო წიგნი „ჩემი თაობის მუშკეტერები“. ბატონი იური გახლდათ სპორტის რაინდი, ოლიმპიური და მსოფლიო ჩემპიონატების პრიზიორი, საბჭოთა კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი ფარიკაობაში. წიგნის წარდგინება 21 სექტემბერს გაიმართა და სპორტის მოყვარულთა და იური ოსიპოვის შემოქმედების თაყვანისმცემელთა ზეიმად იქცა, რადგან 90 წლის რაინდი დღესაც ეწევა ნაყოფიერ შემოქმედებას.

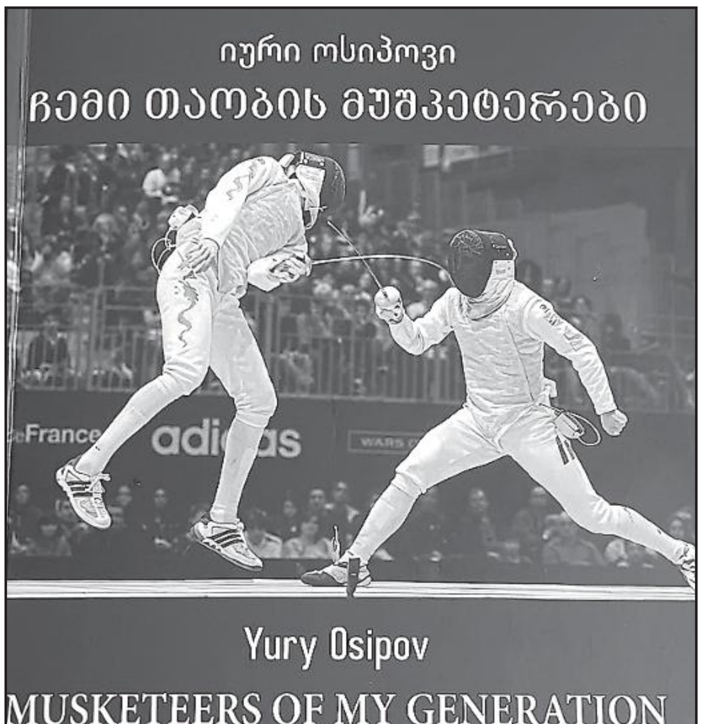

წიგნის პრეზენტაცია ვრცლად გაშუქდა ქართული ტელეარხების მხრიდანაც. საზეიმო წარდგენაზე მისასალმებელი სიტყვებით და მოგონებებით გამოვიდნენ იური ოსიპოვის კოლეგები და მეგობრები **არჩილ გოგელია, ზურაბ ცქიტიშვილი, გაკურ გულუა, ომარ კაჭარავა** და საზოგადოების ბევრი რჩეული ადამიანი, რომლებმაც საინტერესოდ ისაუბრეს, როგორც ახალი წიგნის ირგვლივ, ასევე ბატონი იურის სხვა წარმატებების შესახებ, რომელიც მას სამშობლოს წინაშე მიუძღვის.

აქვე მინდა აღვნიშნო ის განსაკუთრებული წვლილი, რომელიც იური ოსიპოვს მიუძღვის და გასული საუკუნის 90-იანი წლების იმ ურთულეს პერიოდს ეხება, როდესაც მასზე დაკისრებულ მოვალეობას იგი პირნათლად გაუმკლავდა. ბატონმა იურიმ გაიხსენა ერთი მეტად მნიშვნელოვანი მომენტი, რომელიც გაზეთის მკითხველებს მსურს, გავუზიარო.

ბატონმა იურიმ გაიხსენა თუ როგორ დაიბარა იმ პერიოდში ქვეყნის ხელმძღვანელმა და სთხოვა, მოსკოვში გამგზავრებულიყო და მოეგვარებინა ქვეყნისთვის სასურსათო უსაფრთხოებისთვის მეტად მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც ხორბლის მარაგით შევსებას ეხებოდა. მე როგორც ეროვნებით რუსი სასწრაფოდ წავედი რუსეთში, შევხვდი მინისტრს და ავუხსენი, რომ საქართველოში ძალიან ბევრი ეროვნებით რუსი ცხოვრობს, ქვეყანა პურპროდუქტების მხრივ ძალზედ რთულ მდგომარეობაში დგას და ქართველებთან ერთად რუსი ეროვნების მოსახლეობაც ზარალდება, თქვენ უფლება არ გაქვთ ეს გარემოება არ გაითვალისწინოთ და საქართველოს დახმარების ხელი არ გაუწოდოთ-მეთქი. მიუხედავად იმისა, რომ ამ პერიოდში იტალიიდან გვაწვდიდნენ ფქვილს, ეს საკმარისი არ იყო პრობლემის მოსაგვარებლად. თქვენ წარმოიდგინეთ და ამ ხერხმა გაამართლა — მოსკოვიდან 5-6 თვის სამყოფი ხორბალი ჩამოვიდა, ამას დაემატა ამერიკიდან ამიერკავკასიის რესპუბლიკებისთვის გამოყოფილი დახმარებაც და ვითარება ნაწილობრივ განიმუხტა. ბატონი იურის თავკაცობით პურპროდუქტების დარგმა ამ ურთულეს პერიოდში ბევრი სირთულე გადალახა, ეს თავდადებაც სახელმწიფო ჯილდოებითაც აღინიშნა, იური ოსიპოვი ღირსების ორდენით დაჯილდოვდა.

თქვენი გაზეთის საშუალებით მინდა ერთი წინადადებაც გავახმაურო, ვთხოვო დედაქალაქის მერს, ბატონ **კახა კალაძეს,** მხედველობაში მიიღოს ამ ღირსეული ადამიანის თავდადება თბილისის მიმართ და მხარი დაუჭიროს პურპროდუქტების ასოციაციის მიერ წარდგენილ იური ოსიპოვის კანდიდატურას თბილისის საპატიო მოქალაქეობის მინიჭების შესახებ, მით უმეტეს, რომ ბატონი იური ოსიპოვი საზოგადოება „თბილისელის“ ერთ-ერთი პირველი წევრია.

პატივისცემით,

მალხაზ დოლიძე,

საქართველოს პურპროდუქტების ასოციაციის თავმჯდომარე, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, თბილისის საპატიო მოქალაქე.

2026 წლის 26 სექტემბერს ოთხი წელი შესრულდება ცნობილი ეკონომისტისა და საზოგადო მოღვაწის ომარ შურღაიას გარდაცვალებიდან. რამდენიმე თვის წინათ გამომცემლობა „უნივერსალმა“ დასტამბა მისი მონოგრაფია „პოსტსაბჭოთა საქართველო: ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობა, ეკონომიკური ტრანსფორმაცია და თანამედროვე რეალიები: ეკონომიკა, სოციოლოგია, დემოგრაფია, ფსიქოლოგია, ეკონომიკური აზრის ისტორია, სამეურნეო სამართალი, ზნეობრივ მოძღვრებათა ისტორია, ქველმოქმედება“ (თბილისი, 2026, 717 გვ.).

2026 წლის 4 აგვისტოს საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში გამართულ პრეზენტაციაზე თავის შესავალ სიტყვაში ბიბლიოთეკის გენერალურმა დირექტორმა, ბატონმა **კონსტანტინე გამსახურდიამ** ომარ შურღაიას ნაშრომს „**მოაზროვნე წიგნი**“ უწოდა.

ფიქრები მთავარ საზრუნავზე, რომელსაც მოაზროვნე წიგნი მომავალს უტოვებს

წიგნის გამოსვლა შვილის დაბადებას ჰგავს: ორივეს დიდხანს ელი, ორივე არარსებულის არსებობაში რწმენის იმედის ხორცშესხმაა და განუზომელი სიხარულით აღგავსებს, თუმცა, „პოსტსაბჭოთა საქართველოს“ დასტამბვას, სიხარულთან ერთად, დიდი სევდაც ახლავს და ეს არა მხოლოდ იმიტომ, რომ მისი ავტორი დღეს ჩვენ შორის აღარ არის. ომარ შურღაია სწორუპოვარი კომპეტენციით, სტატისტიკური მონაცემების სიღრმისეული ანალიზითა და ვიზუალური სიცხადით გვისურათხატებს იმ **უმძიმეს ვითარებას**, რომელშიც ჩვენი სამშობლო **დღემდე** იმყოფება.

„პოსტსაბჭოთა საქართველო“ ერთგვარი **რენტგენოგრაფიული პანორამული სურათია**, საიდანაც ჩანს, რომ თუ ავადმყოფმა სასწრაფოდ არ იმკურნალა, მას უეჭველი სიკვდილი ელის. ამავე დროს, წიგნს გამოარჩევს სპეციფიკური, მკვეთრად გამოკვეთილი **მეთოდი**: სრულყოფილად წარმოგვიჩინოს **პრობლემა**, გამოავლინოს და გააანალიზოს მისი გამომწვევი **მიზეზები** და დასახოს პრობლემის **გადაჭრის** კონკრეტული გზა.

წიგნის არსი და სულისკვეთება შესაშური ანალიტიკური სიღრმით განსაზღვრა საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურმა დირექტორმა, ბატონმა კონსტანტინე გამსახურდიამ (გაზ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 24.08.2004 წ., გვ. 7).

„პოსტსაბჭოთა საქართველო“ ადრე გამოქვეყნებულ სტატიათა მექანიკური კრებული არ არის. მასში თვალნათლივ იხატება ავტორის მიზანდასახულობა, იმთავითვე მონოგრაფიად ჩაფიქრებული გამოკვლევის ცალკეულ თავებში ოცდაათი წლის განმავლობაში შეესწავლა: პოსტსაბჭოთა პერიოდში ქვეყანაში განვითარებული სოციალურ-ეკონომიკური მოვლენები, ეკონომიკური ტრანსფორმაცია და საბაზრო ურთიერთობათა დამკვიდრება, დემოგრაფიული კრიზისი და მოუთოკავი მიგრაცია, საზოგადოების სოციალურ სტრუქტურაში მიმდინარე ცვლილებები, ქართული ფსიქოლოგია და ცხოვრების წესი, მეურნეობრიობის ტრადიციათა და ეროვნული ეკონომიკური ურთიერთმიმართება, მეურნეობის გაძღოლაში, გარესამყაროს აღქმასა და უნივერსალურ ფასეულობათა გადაფასებაში მომხდარი თვისებრივი ცვლილებები, სოციალურ-ეკონომიკურ ფასეულობებთან, ახალ რეალიებთან, ფაქტორებთან და მოტივებთან დაკავშირებული და სხვა საკითხები (გვ. 21). ასე იხატება **საბჭოთა ტოტალიტარული სახელმწიფოს დემონტაჟისა და ახალი საზოგადოების მშენებლობის მცდელობის ერთგვარი უახლესი ისტორია**.

ეს, **ცხელ კვალზე დაწერილი** ისტორია ეფუძნება ქვეყნის ეკონომიკის ანალიზს, რომელიც მოიცავს სოციოლოგიურ, დემოგრაფიულ, ისტორიულ და ეთიკურ საკითხებსაც. ეს გასაგებიცაა: οἰκονομία ბერძნულად სიტყვასიტყვით „სახლის გაძღოლას“ ნიშნავს, ხოლო გადატანითი მნიშვნელობით „სოციალური ინსტიტუტის მატერიალური და ადამიანური რესურსების მართვას. აქედან გამომდინარე, „ეკონომიკა [...] ეროვნული კულტურის უპირველესი შემქმნელი, კულტურის განმავითარებელი, სულიერების მასაზრდოებელი, [...] ერის ჩამომყალიბებელი ფაქტორია, მისი ინტელექტუალური და მორალური სიმწიფის, აზროვნების სიღრმის, ნიჭიერების, წიგნიერების, ზნეობის გამოცდა-განვითარების, ცხოვრებისა და მოღვაწეობის უმთავრესი სარბიელია, თვით სახელმწიფოს მთლიანობისა და ერთიანობის, ძლიერების დედაბოძია“ (გვ. 456), ხოლო მისი მდგომარეობა „თავად სახელმწიფოს ჯანმრთელობის უტყუარი ბარომეტრი.

XX ს.-ის პირველ წლებში უმძიმესი იყო საქართველოს ეკონომიკური ვითარება. როგორც მდიდარი სტატისტიკური მასალა მოწმობს (გვ. 262), უმნიშვნელოვანეს სოციალურ-ეკონომიკურ მაჩვენებელთა და დეპოპულაციის პირობითი კოეფიციენტის მიხედვით, ქვეყანა მსოფლიო პრაქტიკაში მიღებულ ზღვრულ კრიტიკულ მნიშვნელობებზე დაბლა ეშვებოდა და ეს სურათი არც 2018-2019 წწ.-ში შეცვლილა (იხ. გვ. 22-23), რაც „[...] ისეთი საშიში პროცესების გამოხატულებაა, როგორებიცაა ქვეყნის დეინდუსტრიალიზაცია და სტრატეგიული დამოკიდებულება იმპორტზე, ეკონომიკის კოლონიურ-სანედლეულო სტრუქტურის ჩამოყალიბება, სოციალური სტრუქტურის ანტაგონიზაცია და სოციალური დაძაბულობის ზრდა, მოსახლეობის ლუმპენიზაცია [...], ინტენსიური დეპოპულაცია, თაობათა მარტივი ცვლის არარსებობა [...]“ (გვ. 263).

ეს შეფასება ნათლად გამოხატავს მკვლევრის ფუნდამენტურ კონცეფციას: **სოციალისტურიდან საბაზრო ეკონომიკაზე გარდამავალ პერიოდს ქვეყანა მოუმზადებელი შეხვდა, რის გამოც მასში განვითარდა უმწვავესი კომპლექსური კრიზისი, რომლის მეტასტაზებმა მოიცვა ეკონომიკა, ღირებულებათა სისტემა, ინსტიტუტები, სოციალური სოლიდარობა და თავად სახელმწიფოს მიზანდასახულობა**. იგი გამოიწვია არა ქვეყნის ბუნებრივ-ეკონომიკური, ადამიანური და ინტელექტუალური რესურსების სიმცირემ და არასრულფასოვნებამ, არამედ იმან, რომ იდეოლოგიური მოსაზრებით განიავდა ქვეყნის უმდიდრესი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, ანუ **ფასეულობათა კრიზისმა გაანადგურა ეროვნული ეკონომიკა**, ხოლო **არაკომპეტენტურმა პოლიტიკურმა ელიტამ** ვერ შეიმუშავა ქვეყნის **მდგრადი**, საშინაო და საგარეო ბაზრის მოთხოვნებზე ორიენტირებული **ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია**. მეურნეობრიობის ეროვნული ტრადიციებისა და ფსიქოლოგიის გათვალისწინებით, საერთაშორისო გამოცდილების გონივრულად ათვისების ნაცვლად, მან გაუაზრებლად გადმოიღო სხვა ქვეყნებიდან ჩვენთვის უვარგისი ეკონომიკური მოდელები, რითაც **ეროვნული ეკონომიკა გაუუცხოვა საკუთარ ქვეყანას, კოლონიურ-სანედლეულო სტრუქტურად ჩამოაყალიბა იგი და მასობრივი პერმანენტული სიღატაკის პერსპექტივა შექმნა** (გვ. 17, 93). ამასთან, სოციალურ სფეროში მცდარი მმართველობის შედეგი „„ურთიერთშორისი განწყობილების“ არარსებობა, რასაც ილია ჭავჭავაძე საქარ-

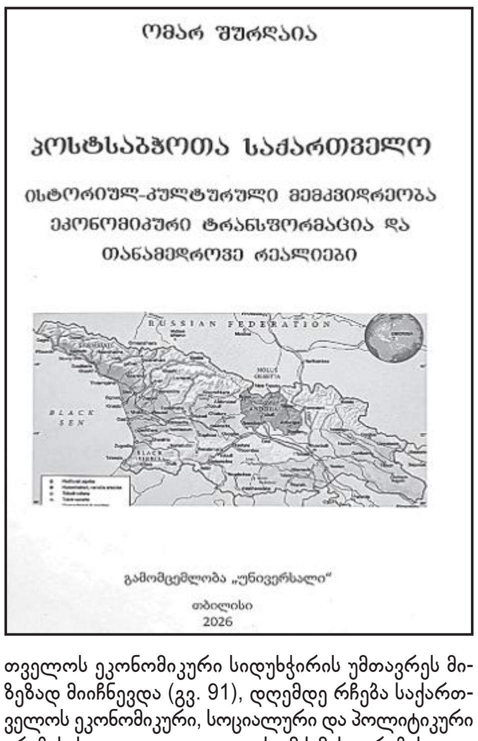

თველოს ეკონომიკური სიდუხჭირის უმთავრეს მიზეზად მიიჩნევდა (გვ. 91), დღემდე რჩება საქართველოს ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური კრიზისის თავად და თავად. ეს უმძიმესი კრიზისი დაკავშირებულია საბაზრო ურთიერთობაზე გადასვლასთან (გვ. 66-98). საერთაშორისო გამოცდილებით, ასეთ დროს მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხის გაუარესება კანონზომიერი პროცესია (გვ. 71), მაგრამ მან „**განსაკუთრებით მწვავედ იჩინა თავი საქართველოში**“, სადაც „[...] **სულ უფრო ღრმავდება მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალური ჯგუფის ქონებრივი დიფერენციაცია და იზრდება უთანაბრობა შემოსავლის გადანაწილებაში**“ (გვ. 71; ციტატებში ხაზგასმა ყველგან ავტორისაა).

არსებული მდგომარეობიდან ერთადერთი გამოსავლის ლოგიკა გამოიხატება თეზისში: ჩვენი ეკონომიკა „ჩვენადვე გვეყუდნეს!“, რაც ქვეყნის ყველა მატერიალური და ადამიანური რესურსის ეროვნული ინტერესებით გამოყენებას ნიშნავს. მკვლევარი საქართველოსთვის ოპტიმალურად მიიჩნევს საბაზრო ეკონომიკის შვედური ვარიანტის საფუძველზე შემუშავებულ სპეციფიკურ ქართულ მოდელს, რომლისთვისაც დამახასიათებელი იქნება: „**საკუთრების ფორმების მრავალფეროვნება, მათი ორგანული შერწყმა, თანასწორუფლებიანობა და კონკურენცია, სახელმწიფო საკუთრების მნიშვნელოვანი წილი ერთობლივ შიდა პროდუქტში და** [...] **სახელმწიფოს აქტიური მონაწილეობა ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების რეგულირებაში, მკაცრი სახელმწიფო რეგულირება-დაგეგმვისა და საბაზრო მექანიზმების შეთანაწყობა, ინდიკატური დაგეგმვის ფართოდ გამოყენება ეკონომიკის რეგულირებისათვის; მცირე და საშუალო ბიზნესის პრიორიტეტული სტიმულირება, ძლიერი სოციალური პოლიტიკა, მოქალაქეთა სოციალური დაცვის მაღალი დონე და სხვ.**“ (გვ. 77-78). საბაზრო ურთიერთობებს პირადი მოგების მიღებამდე ვერ დავიყვანთ: **კერძო საკუთრება სოციალურ მიზანს უნდა ემსახურებოდეს**. კონკურენცია შრომის ეფექტიანობის ამაღლების საშუალება უნდა იყოს, მაგრამ „ისეთ ინსტიტუციურ კონტექსტში, რომელიც საზოგადოებას ექსპლუატაციისა და კორუფციისგან დაიცავს.

ეს თვალთახედვა რადიკალურად უპირისპირდება მილტონ ფრიდმანის ეკონომიკური სკოლის **ლიბერიზმს**, რომელიც განვითარებადი მსოფლიოს პერმანენტული სიღატაკის მიზეზად იქცა. ავტორი უარყოფს ზღვარდაუდებლად თავისუფალ ეკონომიკას და ასაბუთებს სოციალურად ინტეგრირებული საბაზრო ეკონომიკის საჭიროებას. ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი საფუძვლების მშენებლობა უნდა დაეფუძნოს „**ეროვნული ეკონომიკური სისტემის ჩამოყალიბებას, საბიუჯეტო, საფინანსო-საგადასახადო, ფულად-საკრედიტო ურთიერთობების განვითარებას, მეურნეობის ტრადიციული დარგების აღორძინებას**“ (გვ. 82). ამის საფუძველზე უნდა შემუშავდეს კანონები, დეკრეტები, სამართლებრივი აქტები, ჩამოყალიბდეს „ერთიანი, დინამიკური და თავისთავადი ეროვნული ეკონომიკისა და მისი ადეკვატური ეკონომიკური“ სისტემა, რომელიც „**დაემყარება საკუთრებისა და მეურნეობრიობის ფორმების მრავალგვარობას, იფუნქციონირებს ქვეყნის ერთიან სამეურნეო-ეკონომიკურ სივრცეში და უზრუნველყოფს დარგებისა და ეკონომიკური სექტორების დაბალანსებულ განვითარებას, დარგობრივი და შიდადარგობრივი პროპორციების შეთანაწყობას, ორიენტირებული იქნება** [...] **ადგილობრივი ბუნებრივი სიმდიდრეებისა და რესურსების გამოყენებასა და საკუთარი ეროვნული ბაზრის მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაზე, ინტეგრირებული იქნება მსოფლიო ეკონომიკურ სტრუქტურებთან და ექნება დამოუკიდებელი ეკონომიკური ორგანიზმის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი ატრიბუტები: განვითარების სახელმწიფოებრივი სოციალურ-ეკონომიკური კონცეფცია და სტრატეგია, მართვის, რეგულირებისა და კოორდინაციის შესაბამისი სტრუქტურები, კონვერტირებადი ეროვნული ვალუტა, საბიუჯეტო, საბანკო, საფინანსო-საკრედიტო, საგადასახადო, საბაჟო და სადაზღვევო სისტემები, საკანონმდებლო-სამართლებრივი და სააღრიცხვო-საინფორმაციო ბაზა**“ (გვ. 88-89).

ამ ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელებაში ლომის წილი უნდა ჰქონდეს მცირე ბიზნესს. ავტორი საგანგებოდ იკვლევს მის საზოგადოებრივ სარგებლიანობას, თავისებურებებსა და უპირატესობებს, ფორმებსა და განვითარების მიმარ-

თულებებს, ასაბუთებს, თუ რატომ და კონკრეტულად რა ფორმით უნდა გახდეს იგი განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი მზრუნველობის საგანი (გვ. 25-65, 178-228).

ოჯახი ის ბუნებრივი სოციალური ინსტიტუტია, რომლის ფარგლებში მცირე ბიზნესის საშუალებით ქვეყნის ეკონომიკური აღორძინება კონკრეტულად ისხამს ხორცს. ავტორი იკვლევს ოჯახს როგორც დემოგრაფიულ ერთეულს და ეკონომიკურ ინსტიტუტს (გვ. 140-177), ამასთან, ხაზგასმით განასხვავებს ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებულ ორ ფენომენს: **ოჯახს** როგორც სოციალურ სისტემას და **საოჯახო მეურნეობას** როგორც ამ სისტემის ფუნქციონირების მატერიალურ საფუძველს. თუ საბჭოთა ოჯახი ბიო-სოციალური ერთეული იყო, ახლა იგი მწარმოებელ ერთეულადაც იქცა, ერთგვარი მინიატიურული სახელმწიფო და ქვეყნის ყოფის უტყუარი ბარომეტრი გახდა.

საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა პერიოდებში ოჯახთა მდგომარეობის შედარებითი ანალიზი ავლენს, თუ როგორ გაუარესდა ადამიანების ცხოვრების დონე. საბაზრო ეკონომიკაზე გარდამავალ პერიოდში სიღარიბის სოციალურ-დემოგრაფიული შედეგებისა და მათი დაძლევის მიმართულებათა შესახებ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტის მიერ 2003 წელს თბილისში ჩატარებული სოციოლოგიური კვლევის შედეგები (გვ. 421-431) იმასაც მოწმობს, თუ როგორ იქცევა **ეკონომიკური პესიმიზმი სოციალურ ფაქტად**, რაც იწვევს კიდევ უფრო საგანგაშო □კატასტროფულ **დემოგრაფიულ კრიზისს** და □ქვეყანას სრულიად ახალი გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური რეალობების წინაშე აყენებს□(გვ. 180). შობადობის შემცირება, სიკვდილიანობის ზრდა, ზღვარდაუდებელი ემიგრაცია, ქორწინებათა რიცხვის შემცირება და დეპოპულაცია ეკონომიკური დაუცველობისა და სოციალური დისლოკაციის ერთობლივი დემოგრაფიული შედეგებია.

შობადობის შემცირების მიზეზად რესპონდენტები მატერიალურ გაჭირვებასა და ბავშვების აღზრდა-განათლებისათვის საჭირო პირობების უქონლობას ასახელებენ. განსაკუთრებით საგანგაშოა, რომ არც ერთი ბავშვი არა ჰყავს ყველაზე რეპროდუქციული ასაკის, თითქმის, ყოველ მესამე რესპონდენტს (გვ. 235). თაობათა რეპროდუქციული განწყობებისა და ქცევების დიაქრონიული ანალიზის საფუძველზე ავტორი აჩვენებს, რომ ოჯახებში ბავშვების რაოდენობა ელვისებურად მცირდება არა იმიტომ, რომ იგი პრიორიტეტული საზოგადოებრივი ღირებულება აღარაა, არამედ □იმიტომ, რომ მრავალრიცხოვანი ოჯახების შექმნის საშუალებას აღარ იძლევა საცხოვრებელი პირობები, დასაქმება, შემოსავალი, ხარჯები და გაურკვეველი მომავალი.

ასე იქცევა **ეკონომიკური** დაუცველობა **დემოგრაფიულ დაუცველობად**.

ღირებულებებსა და ადამიანთა ქცევებს შორის განსხვავების მიზეზი ეკონომიკური ვითარებაა და ამ ჩიხიდან გამოსავალი არის მცირე ბიზნესის განვითარებაში, რომელიც მკვლევარს ესახება ერთგვარ **საგანმანათლებლო პროექტად, დემოგრაფიულ პოლიტიკად**: ახალ მეწარმეებს უნდა დაუწესდეთ საგადასახადო შეღავათები, გამოეყოთ შეღავათიანი კრედიტები, მრავალშვილიან ოჯახებს აღმოეჩინოთ მატერიალური დახმარება, სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო საწარმოებს □ქმედითი სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა, მოსახლეობისგან შეთხელებულ რეგიონებში ამოქმედდეს საგანგებო ეკონომიკური რეჟიმი. ეს იქნება ყველა თვალსაზრისით უაღრესად მომგებიანი შორსგამიზნული ინვესტიცია, რომელიც □[...] **სოციალურ-ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ეფექტთან ერთად**□, ერთიათად დიდ დემოგრაფიულ □შემოსავალს□მოიტანს (გვ. 196).

> წიგნის ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი და ორიგინალური დებულებაა: **ქვეყანა, რომელიც კარგავს თავის პროდუქტიულ მოსახლეობას ემიგრაციისა და დაბალი შობადობის გამო, დანაკარგს მხოლოდ ეკონომიკის აღდგენით ვერ აღიდგენს; ემიგრაცია არის ქვეყნის ეკონომიკური სისუსტის როგორც შედეგი, ისე □მიზეზიც**.

თანამედროვე ქართული ეკონომიკური მოდელი საძიებელია ჩვენს ისტორიულ ეკონომიკურ ცნობიერებაში, რომელიც პირობადებულია □[...] ერთი მხრივ, **კერძო საკუთრებასთან, პიროვნების ეკონომიკურ თავისუფლებასა და ინიციატივიანობასთან, ხოლო**, მეორე მხრივ, **მკვეთრად გამოხატული ინდივიდუალიზმის კოლექტივიზმთან, პირადი და საერთო ინტერესების შეხამებასთან დაკავშირებული ფასეულობებით** [...]□(გვ. 100-101).

სოფლის მეურნეობა ქართველი კაცისთვის იყო არა მხოლოდ ეკონომიკური საქმიანობა, არამედ □ეროვნული იდენტობის ელემენტიც. ქართულ კულტურაში მიწისა და სამშობლოს მჭიდრო ურ-

„ვაგლახ, რომ ახალშობილმა სუსტმა, გამოუცდელმა ქართულმა სახელმწიფომ ვერ შეძლო ვერც სამშობლოს მოღალატეთა ალაგმვა და ვერც □ საკუთარი თავისა და ვერც ხალხის ეპოქალური მონაპოვარის დაცვა და განუხორციელებელი დარჩა გარდამავალი პერიოდისათვის დასახული პროგრამული გადაწყვეტილებები!“...

თიერთკავშირი გასაგებს ხდის, თუ რატომ ეხმაურება ასე მწვავედ ავტორი საქართველოს მთავრობის მიერ სასოფლო-სამეურნეო მიწების ზღვარდაუდებელი გასხვისების პოლიტიკას. მისეული ანალიზი არ იფარგლება საკითხის ეკონომიკური მხარით. სწორი პოლიტიკის გატარებაზე დამოკიდებულია უშუალოდ ქვეყნის სუვერენიტეტი: □**სამშობლო, ქვეყანა, მისი მიწა-წყალი, ბუნება, სიმდიდრეები წარსულის, აწმყოსა და მომავლის მარადიული განძია, უფლის ნაბოძები საცხოვრისია, საარსებო სივრცე, სიცოცხლისა და ცხოველმოქმედების საასპარეზო. იგი არ არის რომელიმე ერთი, კონკრეტული დროისა თუ პერიოდის თაობის ექსკლუზიური კუთვნილება, თანაბრად ეკუთვნის ჩვენს წინაპრებს, ახლანდელ და მომავალ თაობებს**. [...] **თითოეულმა თაობამ უნდა გააცნობიეროს, რომ მიწა-წყლის უცხოელებზე გაყიდვით იგი საცხოვრისს, საარსებო სივრცეს, თვითმყოფობის ასპარეზს უზღუდავს, სამშობლოს უსხვისებს მომავალ თაობებს** [...]□(გვ. 473-474).

ავტორი უარს არ ამბობს ინვესტიციებზე, მაგრამ აუცილებლად მიაჩნია ეროვნული ინტერესებისადმი მათი დაქვემდებარება. მიწათსარგებლობის მოსაგვარებლად მის მიერ დასახული რვაპუნქტიანი მიმართულებები პირდაპირ შეიძლება, საფუძვლად დაედოს **მიწის კონსტიტუციას** (გვ. 504-508), რომელშიც წარმმართველი იქნება ძლიერი სახელმწიფოებრივი რეგულაციები და **ხელყოფისაგან დაიცავს ქართულ მიწას**, გადაარჩენს ქვეყნის მომავალს. ავტორის კონცეფციით, ეკონომიკის სწორად მართვაზეა დამოკიდებული ქვეყანაში სოციალური სამართლიანობა, რომლის გარეშე წარმოუდგენელია ქვეყნის კეთილდღეობა და ძლევამოსილება. აქედან თავისთავად ცხადად იკვეთება **დიქოტომიური კავშირი ეკონომიკასა და ზნეობას შორის**: უზნეო ეკონომიკა ქვეყნის პოლიტიკური ძლევამოსილებისა და კულტურული თვითმყოფობის ბალავარობას ვერ შეძლებს.

ქართული ეკონომიკური ტრადიცია თანამედროვე სოციალური სახელმწიფოს შექმნამდე დიდი ხნით ადრე შეიცავდა სოციალური პასუხისმგებლობის მექანიზმს. □გლახაკთათვის მშრომელობის□ (გვ. 128) ქართული ინსტიტუტი „[...] ემყარებოდა [...] სახელმწიფო ინსტიტუციურ, მატერიალურ-ფინანსურ და ინფრასტრუქტურულ საფუძვლებს [...]□ (გვ. 548-549), ხოლო მის პარალელურად მოქმედებდა პირადი ინიციატივით უპოვართა განკითხვის ინსტიტუტიც (გვ. 638). ძირძველი ქართული ტრადიცია □**ზნეობრივი ეკონომიკა** გაიხადეს თავიანთი არსებობის კრედოდ ქართული ბიზნესის პიონერებმა □ზუბალაშვილებმა, გ. ქართველიშვილმა, დ. სარაჯიშვილმა, მ. ლაღიძემ, ა. ხოშტარიამ (გვ. 469-477, 610-629) და ისტორიაში შევიდნენ არა მხოლოდ როგორც ბიზნესის ვირტუოზები, არამედ □ როგორც მოღვაწენი, რომელთაც საქმით გვაჩვენეს, რომ **სიმდიდრე საზოგადოების უანგაროდ მსახურების საშუალება** უნდა იყოს.

აშკარაა ამ იდეალის კონტრასტი პოსტსაბჭოთა ოლიგარქთა საქველმოქმედო სატყუარასთან: □**თუ წინათ** მატერიალურად შეჭირვებულთა [...] ხელის გასამართავად მოწყალების გაღება [...] საზოგადოების თითოეული წევრის მორალურ-სულიერი მოთხოვნილება [...] იყო, **დღევანდელ საქართველოში არავინ ინტერესდება ქველმოქმედების მამოძრავებელი მოტივებით, რადგან იგი პიარკამპანიის** [...] **უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია და ბევრი პოლიტიკოსის, სახელისუფლებო სავარძლის მაძიებლის, სხვადასხვა ჯურის ცრუმოღვაწისა თუ ე. წ. ცნობადი სახისათვის** [...] **შორსგამიზნულ პრაგმატულ ქმედებას წარმოადგენს. თუ წინათ** [...] მორალურად სრულყოფილი უნდა ყოფილიყო არა მარტო ის, ვისაც განიკითხავდნენ, არამედ □ისიც, ვინც განიკითხავდა, ხოლო რითაც განიკითხავდნენ, იმის წარმომავლობა □კეთილშენაძენი, **დღევანდელ საქართველოში არავინ უწყის ქველმოქმედების ჭეშმარიტი მოტივები, ხშირად არც განკითხულის და არც განმკითხავის ვინაობა და არც □გაღებული მოწყალების კეთილშენაძენობა. თუ წინათ** მატერიალურად შეჭირვებულებს [...] მათი ღირსების, ადამიანური თავმოყვარეობის შეულახავად, [...] ზარ-ზეიმის გარეშე განიკითხავდნენ [...], **დღევანდელ საქართველოში** ქველმოქმედება [...] **ყველას დასანახ-გასაგონად** [...] **მასობრივი კომუნიკაციის** [...] **საშუალებებით მავანთა და მავანთა საკუთარი თავის წარმოსაჩენად გამართული პიარკამპანიის ფართოდ აპრობირებული ფორმაა და ხშირად ანგარებიანი მიზნების განხორციელებას ემსახურება**□(გვ. 545-546).

ვფიქრობთ, ეს სტრიქონები საკმარისია იმის ნათელსაყოფად, რომ ავტორის მსოფლმხედველობით, **ლეგიტიმურია** მხოლოდ **სოციალური სარგებლის** შემქმნელი ბიზნესი, ხოლო **მეწარმეობას** აუცილებლად უნდა ჰქონდეს **სამოქალაქო** განზომილება. რომანტიკული იდეალია? ამას ვერ ვიტყვით, თუ ავტორისეულ ისტორიულ მაგალითებს გავეცნობით. ვერც იმას ჩავუთვლით მას რომანტიზმად, ლიდერობა გაიაზროს არა როგორც პრივილეგია, არამედ □როგორც ტვირთი (გვ. 480-488), ხოლო თუ მის მიერ რიტორიკული ოსტატობით ჩამოყალიბებული იდეალი (გვ. 483) პათეტიკად მოგვეჩვენება, ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ იგი ანდრომედეს გალაქტიკასავით შორსაა როგორც თანამედროვე ქართველი, ისე ევროპელ-ამერიკელი არათუ პირველკაცების, არამედ ყოველი ჯურის პოლიტიკანტთა მორალისაგან.

ნაკლად ვერ ჩავუთვლით ავტორს წარსულის ერთგვარ იდეალიზაციას. მისი მიზანია თანამედროვეობის უწყვეტი კავშირის ძიება წარსულთან, რათა საქართველო არ მოსწყდეს თავის კულტურულ ფესვებს, ისე გაითავისოს განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება, რომ საერთაშორისო ეკონომიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაცია გათქვეფა-დიფუზიად არ ექცეს, მით უმეტეს, რომ ქართული სამეურნეო ტრადიციების აღორძინებას შეუძლია, ქვეყანა ეკონომიკური ჩიხიდან გამოიყვანოს.

ავტორი დაგვაფიქრებს სხვა რთულ საკითხებზეც: როგორ გაითავისებს პატარა ქვეყანა ზოგადსაკაცობრიო მიღწევებს ისე, რომ შეინარჩუნოს თავისი კულტურული გამორჩეულობა? სახელმწიფომ უნდა შეუზღუდოს მოქალაქეებს სოციალური დაცვის ხარისხი, თუ ამას ქვეყნის ეკონომიკური ინტერესები მოითხოვს? უნდა წაახალისონ ახალგაზრდები, უკეთესი მომავალი საზღვარგარეთ ეძიონ, თუ სახელმწიფომ უნდა შექმნას პირობები, რათა ისინი სამშობლოში დარჩნენ? შეიძლება, ეკონომიკის ზრდა მექანიკურად იყოს მოსახლეობის კეთილდღეობის ინდიკატორი?

ნაშრომი უნიკალურია მასში მოყვანილი უმდიდრესი სტატისტიკური მასალით, აგრეთვე □საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტის მიერ ჩატარებულ სოციოლოგიურ კვლევათა დღეს უკვე ხელმიუწვდომელი შედეგებით. შესაძლოა, ზოგიერთი სტატისტიკური მონაცემი დღეს აქტუალური აღარ იყოს, მაგრამ ეს წიგნს მოძველებულს არ ხდის: იგი კონკრეტული ისტორიული კრიზისის შინაგანი მხარის პირუთვნელი ფოტოსურათია.

წიგნის მნიშვნელობა მეტია, ვიდრე □თითოეული ანალიზის მნიშვნელობათა მექანიკური ჯამი. იგი გვასწავლის: **ეკონომიკა ადამიანების კეთილდღეობის სამსახურში უნდა იდგეს**. მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობა ვერ გვეტყვის, სჯერათ თუ არა ახალგაზრდებს მომავლის, უცხოური ინვესტიციების ინდიკატორი □მოსახლეობისაგან იცლება თუ არა სოფელი, ახალი საწარმო □სოციალურად დაცულად გრძნობენ თუ არა თავს ოჯახები, ხოლო საბაზრო რეფორმა □ენდობიან თუ არა სახელმწიფოს.

ავტორი ასაბუთებს, რომ ეკონომიკა განუყოფელია დემოგრაფიისგან, ორივე □კულტურისგან, ხოლო სამივეს ქვეყნის პოლიტიკური სუვერენიტეტი ეფუძნება. ამიტომ ერთმანეთს შორის თემატიკური და მეთოდოლოგიური სხვაობის მიუხედავად, წიგნის ყველა თავი ერთსა და იმავე კითხვას დასტრიალებს: როგორი საზოგადოება უნდა ავაშენოთ საქართველოში?

პასუხი ერთმნიშვნელოვანია: ქვეყანაში უნდა განვითარდეს **საბაზრო ეკონომიკა, რომელიც დაეფუძნება საქართველოს ისტორიულ გამოცდილებას, მართული და დაცული იქნება კომპეტენტური სახელმწიფო ინსტიტუტებით, ორიენტირებული იქნება სოციალურ პასუხისმგებლობასა და ქვეყნის გრძელვადიან გადარჩენაზე**. ეს რთულად განსახორციელებელი ამოცანაა, მაგრამ ნათელია საპირისპირო პოზიციის უსაფუძვლობაც: ეკონომიკის მოდერნიზაცია ვერ იქნება სოციალური სტაბილურობის, დემოგრაფიული განახლებისა და პოლიტიკური სიმწიფის თავისთავადი გარანტი.

მკვლევარს კარგად ესმოდა, რომ ერთი სოციოეკონომიკური ფორმაციიდან მეორეზე გადასვლისას წარმოქმნილი წინააღმდეგობანი გამოხატავდნენ გარდამავალი პერიოდის არსს, რომლის დროსაც ქვეყნის მმართველმა კლასმა მიუტევებელი უუნარობა და უპასუხისმგებლობა გამოიჩინა. იგი აჯამებს ახალი ქართული სახელმწიფოს □თღმშენებელთა მოღვაწეობის□კატასტროფულ შედეგებს და სვამს □საჭირბოროტო და წყევლა-კრულვიან საკითხავს□ □რა მოგვიტანა საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებამ?□რაციონალური აზროვნებისა და ემოციური რიტორიკის ჰარმონიის შედევრია მისი პასუხი, რომლის ბოლოსაც ავტორი წერს: □**ვაგლახ, რომ ახალშობილმა სუსტმა, გამოუცდელმა ქართულმა სახელმწიფომ ვერ შეძლო ვერც სამშობლოს მოღალატეთა ალაგმვა და ვერც □საკუთარი თავისა და ვერც ხალხის ეპოქალური მონაპოვარის დაცვა და განუხორციელებელი დარჩა გარდამავალი პერიოდისათვის დასახული პროგრამული გადაწყვეტილებები!“**

წინამდებარე წერილი, გვსურს, დავასრულოთ აღმოსავლურ ეკლესიათა კონგრეგაციის პრეფექტის, რაველის არქიეპისკოპოსის, საქართველოში, სომხეთსა და აზერბაიჯანში, ხოლო შემდეგ □ბელარუსში, უკრაინაში და დიდ ბრიტანეთში რომის პაპის ყოფილი ნუნცის, კარდინალ კლაუდიო გუჯეროტის სიტყვებით:

„[...] დიდი პატივისცემით, სიყვარულით და ერთგვარი გულაჩუყებით მინდა, მოვიგონო ეს ადამიანი, რომელმაც არ ისურვა, ეროვნული სამოსის აღგზნებით გადაცმასთან გაეიგივებინა მომავალი. პირიქით, იგი ერთგულად გულჩაკრული დარჩა იმ მეცნიერებასთან, რომელიც, ალბათ, მყუდრო არა, მაგრამ, თითქმის, ერთადერთი იყო, რომელიც შეძლებდა, წარსული თანამედროვეობასთან დაეკავშირებინა და **დღეს სანანებლად არ გაგვხვდომოდა ეს პიროვნება, ცხადია, მისი ცოდნის, მაგრამ, უპირველეს ყოვლისა, იმის გამო, რომ თავის დროზე ხელიდან გავუშვით შესაძლებლობა, იგი ჩვენ საკეთილდღეოდ გამოგვეყენებინა**□

გაგა შურღაია,

საეკლესიო მეცნიერებათა დოქტორი, ნეაპოლის სახელმწიფო უნივერსიტეტ □ლ□ორიენტალეს□ აზიის, აფრიკისა და ხმელთაშუა ზღვისპირეთის კათედრის პროფესორი, რომის პაპის აღმოსავლური ინსტიტუტისა და ვენეციის წმინდა ბერნარდის სახელობის ინსტიტუტის მოწვეული პროფესორი

მზის სხივივით ნათელი კაცი

მართალი იყავ კაცთან და ღმერთთან, დღეს გზას ულოცავ უცნობს და ნაცნობს, გამორჩეულო და დედისერთავ, და, მზის სხივივით, ნათელო კაცო!

ლილი ნუცუბიძე

40 გვეწვევა ქვირფასი მოლანდებით....

თუ დაინტერესდებით და გულდასმით წაიკითხავთ ნინო გუგელაძის წიგნს „მამუკა ასლანიკაშვილი,“ სადაც დიდი რუდუნებით და სითბოთია მოთხრობილი ამ ნათელი კაცის ცხოვრება, მაშინ, დამერწმუნებით, თუ რატომ აქვს წანამძღვარად აქ წარმოდგენილ პუბლიცისტურ ფრაგმენტს ასეთი ექსპრესიული გააზრების სათაური.

ამის ფუნდამენტური საფუძველია კაცობრიობის არსებობის მართებულობა, მისი არსის ჭეშმარიტება. უხსოვარ დროიდან დღემდე, ვინ იცის, რამდენი რამ დაჰკარგეს მათ ძნელად სავალ გზაზე, მაგრამ არ დაუკარგავთ თავიანთი წარსული, ღირსებით გამორჩეული ადმიანების ხსოვნის საზრისი. სხვა მაგალითი, რომ არ მოვიყვანოთ, განა დიდმა მოაზროვნემ შოთა რუსთაველმა ჩვენ ღირსების ერთ-ერთ აუცილებელ პირობად „მოყვრის არდავიწყება“ არ განგვისაზღვრა?! კადნიერებაში ნუ ჩამითვლით, თუ ვიტყვი, რომ ჩემი ეს „გულიდან ამონაწური,“ ამ ჭეშმარიტების სულისკვეთებაზეა აგებული. თუმცა, არის კიდევ სხვა რამ, რომელიც ხსოვნის, ამ უდიდესი მოვალეობის, ტვირთს სცილდება.

* * *

მამუკა ასლანიკაშვილმაც, თავის ხანმოკლე სიცოცხლეში შექმნა მომავალი სახე, რომელიც ტრაგიკული დასასრულით კი არ გაფერმკრთალდა, არამედ, პირიქით, კიდევ უფრო ნათელმოსილი გახდა!

ამიტომაა დღეს ჩვენთვის ძნელი დასაჯერებელი, რომ იგი აღარ არის ჩვენს გვერდით! ამიტომაა, რომ ყოველ 27 სექტემბერს, ჯვართამაღლებისას, თავის დაბადების დღეს, „ეს გამორჩეული, ღმერთთან და კაცთან მართალი“ ადამიანი, კიდევ უფრო მაღლდება!

მაღლდება არა ირეალურ სივრცეში, არამედ აქ, ჩვენს თვალწინ. ვერც დინჯი ნაბიჯებით მიმავალი დრო და ვერც სამყაროში მიმდინარე ხელოვნური თუ ბუნებრივი ქარტეხილები ვერ გვაშორებენ მას. ვერ გვაშორებენ, რადგან მამუკა ასლანიკაშვილი არ ყოფილა ჩვენს ირგვლივ არსებული სივრცის შემავსებელი ნაწილი. იგი იყო ჩვენი ცხოვრებისათვის აუცილებელი ფენომენი. ხან ცხადში განივთებული, ხან კი უხილავი – ადამიანური ტკივილებითა და სალბუნით ნასაზრდოები.

* * *

და, მე ეს ვიგრძენი, არა ათეული წლის შემდეგ, სახელდობრ, დღეს, არამედ წლების წინ, ერთი შეხედვით, უმნიშვნელო დეტალით. როცა, ერთხელ, დილაადრიან, რიწის ტბის ზღაპრულ სანახებში, მრავალრიცხოვანი მეგობრების წრითა და შესაშური მასპინძლებით გარშემორტყმულმა, შევამჩნიე, რომ ამ მადლმოსილ გარემოს რაღაც აკლდა.

ალბათ, დამეთანხმებით, თუ ვიტყვი, რომ ამ, მართლაცდა ედემის ფრაგმენტულ სავანეში მოხვედრილი ადამიანი, ჯერ ერთი ვერ შესძლებდა შინაგან, აფორიაქებულ განწყობაზე გადართვას, და, მეორეც, ალბათ, თუ სულ მთლად ამაო არა, ძნელზე ძნელი იქნებოდა იმის ცხადად წარმოდგენა, თუ რა ქმნიდა ამ სინაკლულეს?

საბედნიეროდ, ეს წამიერი, შინაგანი განცდა და სივრცის პალიტრა უეცრად შეიცვალა, როდესაც, ყველას გასაოცრად, ხეივანში მამუკა გამოჩნდა თავის ვაჟთან ერთად... ანაზდად, იქ მყოფი, ნაცნობი თუ უცნობი, ჩვენი, ასეთი უჩვეულო მეტამორფოზის შემხედვარე, ღიმილით აღსავსე სახის ახალგაზრდა კაცისკენ შეტრიალდა. შეიძლება ისიც კი ეგონათ, რომ სადაცაა ტაში დაიქუხებსო, მაგრამ, ამ დროს ჩვენთვის სიხარულისა და აღტაცების გაცხადებით გამოხატვა კი არ იყო მთავარი, არამედ ის იდუმალი განცდა, რასაც ჩვენ გულით განვიცდიდით და თვალებით გამოვხატავდით!

* * *

აი, სწორედ, ახლაც გულმა შემაწუხა, რომ ჩემდაუნებურად გამოვსულიყავი რიწის ტბის სანახებიდან და მეთქვა: ეჰ, აგა, მაშინ ვინ წარმოიდგენდა, რომ სულ რამდენიმე წლის შემდეგ, თუ ჩვენ, ასეთივე, ადამიანური ღირსებით აღსავსე ტკივილით მოგვიწევდა მისი გაცილება მარადიულ საცხოვრისში დასავანებლად.

ოღონდ, ახლა, სევდით სავსე გულით და ცრემლიანი თვალებით... და, მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ გვრჩებოდა მარადიული იარა, ჩვენ ვგრძნობდით შეუქცევად შთაგონებით ნაკადს, რომ მამუკა ასლანიკაშვილი კი არ გვშორდებოდა, არამედ უფრო მეტად მკვიდრდებოდა ჩვენ შორის. მკვიდრდებოდა არა, როგორც არდავიწყება, ან, ჩვენი განვლილი ცხოვრების თანამგზავრი, არამედ როგორც წარსული. წარსული განივთებული ჩვენს დღევანდელობაში.

უფრო კონკრეტულად კი, ჩვენს ყოველდღიურ საფიქრალში. ამის ნათელი მაგალითია, თუნდაც, მაშინ, ბზიფის ხეობაში, მწვანე მოლზე გაშლილი სუფრა, სადაც სტუმარ-მასპიძლობის მადლით დაჯილდოებული, აფხაზი მეგობრებით მოხიბლულმა მამუკა ასლანიკაშვილმა, ღვინით სავსე, შრომული თიხის ჯამი ასწია და ხმამაღლა წარმოსთქვა: „გამარჯობა, აფხაზეთო, შენი!“

* * *

მერე, უეცრად, ეს ყველაფერი, სულ, რაღაც წამებში, ერთიანად შეიცვალა, მჩქეფარე ტალღები მღვრიე ჯავლებად იქცნენ... გამწყრალი ქარისგან გადმოდენილმა ღრუბელმა ჩრდილივით გადაუარა სუფრას და მოშორებით, სერზე შეფენილ ნაძვების თავზე შედგა.

განაბულ ხეობაში, ახლა, შრიალით შემოიჭრა ცივი სიოს ნაკადი და ირგვლივ კოკისპირულად დაუშვა. ბუნებრივია, განწყობა შეიცვალა. თუმცა, ამაოდ ჩაიარა საწვიმრების გამოძებნის ფაციფუცმა, სუფრაზე წვიმის ერთი წვეთიც კი არ დაცემულა... რა იყო ეს, საოცრება თუ ბუნების მადლმოსილება? იქნებ, პირველი ან მეორე, ან იქნებ, ორთავე ერთად?! თუმცა, რატომღაც, მიმაჩნია, რომ ახლა მთავარი ეს კი არ არის, მთავარია, თუ რატომ ვიხსენებ ახლა, ყოველივე ამას, ასეთი განცდით. რატომ წარმოვსახავ ბუნების იდუმალების ამ, თითქოსდა, ერთ ჩვეულებრივ ნიუანსს ჩვენთვის ძვირფასი ადამიანის მოგონებაში?

ამას, ალბათ, ვერანაირი პუბლიცისტური ხერხი ვერ მაიძულებდა, რომ არა შინაგანი ძალა, რომ არა ჩემში თავმოყრილი რეალური და ირეალური, წარმოსახვანი. ზესტაფონის რაიონში მოღვაწეობის წლებში, მე მის გვერდით ვიმუშავე. ამდენად, თავს მივცემ უფლებას და ვიტყვი, რომ მამუკა ასლანიკაშვილი გამოირჩეოდა არა მარტო ზოგადი ადამიანური ღირსებებით, არამედ გამორჩეული პიროვნული თვისებებით.

და, რაც უაღრესად ნიშანდობლივია, მამუკა ასლანიკაშვილი განგებისგან დაჯილდოებული იყო თავისი ქვეყნის მიმართ ზეამაღლებული სიყვარულით. და, ამიტომაცაა, რომ ახლა, ამ წუთებში, მე მას ვხედავ არა მდინარე ბზიფის ხეობაში, არამედ ცეცხლის ალში გახვეულ აფხაზეთის მთავრობის სახლში, დიდი დავითისა და დემეტრე თავდადებულის შთამომავალთან, თავის მეგობარ **ჟიული შარტავასა** და სხვა დიდ მამულიშვილებთან ერთად. ამ სინანულის სიტყვების თანაბარ, უნდა ითქვას ისიც, რომ კაცი, რომელიც, მაშინ, ბზიფის ხეობაში იდგა და საქართველოს სადღეგრძელოს აფხაზ მეგობრებთან ერთად ამბობდა, საერთოდ თუ წარმოიდგენდა ასეთ რამეს? ან შეიძლებოდა კი, ასეთი თბილი მზერით მოხიბლულ ადამიანს ამის, არა თუ წარმოდგენა, გაფიქრებაც კი?!

ჩვენდა სამწუხაროდ, თურმე შეიძლებოდა. და ეს, არა რაღაც იდუმალმა ძალამ კი არა, ადამიანის ბოროტულმა ზრახვებმა შესძლეს. და მაშინ, როცა ჩვენს სუფრაზე ციდან ღრუბლის ოროდე ცრემლიც კი არ დაცემულა, აქ, დედამიწა, ეშმამ უცოდველი სისხლის ნაკადებით გაავსო...

* * *

„დრო, მკურნალიაო,“ ამბობენ. მოდით, ჩვენც დავეთანხმოთ ძველთაგან ნათქვამს, მაგრამ რა ვუყოთ იარას, რომელიც აწ გარდასულ დღეებიდან მოგვსდევს? იქნებ, იმავ წარსულში გვევოვა ამის წამალი?

აი, მეც ახლა სწორედ ასე გადავწყვიტე და ამ გზას დავადექი... უპირველეს ყოვლისა კი, ჩემ მიერ აქ წარმოდგენილ მტკივნეულ წიაღსვლებს, ახლახან ზღაპრული სანახებიდან გამოყოლილი პეიზაჟებითა და მაღალი ადამიანური ღირსებებით აღსავსე წუთებით გავანელებ. იმ საოცარი შთაბეჭდილების ემოციით დავტვირთავ, რომელიც ჩვენ, აფხაზეთიდან, აქეთ მომავალთ, მართლაცდა, პარმის სავანის სადარ, ეშერის მღვიმეებთან განვიცადეთ. ავტობუსში მყოფთა ყურადღება, უეცრად, გზატკეცილის გასწვრივ ბილიკზე მდგომმა ავტოინსპექტორმა მიიქცია, რომელიც ჩვენს მძღოლს გაჩერებას სთხოვდა.

რა არ ვიფიქრეთ, წყრომაც გამოვხატეთ, მაგრამ, როდესაც ავტობუსში მილიციის ახალგაზრდა მუშაკი ამოვიდა და საკმაოდ მოკრძალებულად ბოდიში მოიხადა, გაკვირვებულები დავრჩით. მერე, ავტოინსპექტორი, მძღოლთან ახლოს, სავარძელზე მჯდომ მამუკას შესაბამისი ჟესტით წარუდგა და აუხსნა, თუ რატომ და ვისი დავალებით გვეწვია. მამუკას გაოცების ღიმილმა გადაურბინა სახეზე და თვალები გაუბრწყინდა. ამჯერად, ჩვენი მასპინძელი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ერთ-ერთი, თანამდებობის პირის, მამუკას მეგობრის მეუღლე გახლდათ, რომელიც ჩვენთან, თავის შვილებთან ერთად, რთველზე იყო სტუმრად ნამყოფი. ავტობუსიდან ჩამოსულებს მომღიმარე ქალბატონი, აქაც, თავის შვილებთან ერთად დაგვხვდა, მშვენიერი ქართულით ბოდიში მოგვიხადა შეყოვნებისთვის და ზღაპრულ სავანეში შეგვიძღვა.

* * *

წრფელი გრძნობებით დატვირთულმა და მარად დაუვიწყარმა წუთებმა უცებ გაირბინა და მალე, აგერ, ჩვენს კარისყურესთან მდებარე, ქალაქ ოჩამჩირეს მოვადექით. რაც უფრო მოვუახლოვდით, ზღვის ხმაური უფრო და უფრო გამძაფრდა. ცოტა ნაღველიც მოგვეძალა, რადგან აქ თავიდანვე გვქონდა გადაწყვეტილი გაჩერება.

მართალია, ზღვა გაგულისებული გვხვდებოდა, მაგრამ არც ჩვენ ვიხევდით უკან. სანაპიროსკენ ჩავუხვიეთ და პირველი, რაც ჩვენ დავინახეთ, ოდნავ მოშორებით, ფაქიზად მოვლილ სასაფლაოზე მდგომი ბიუსტიდან, ქალაქ დიუსელდორფის ფეხბურთის მინდვრის გმირის, **ვიტალი დარასელიას** თვალები იყო. ამას ვინ ახსნის, რას იზამდა იგი ამ წუთებში მარადიულ სასუფეველში, მაგრამ ჩვენთვის ცაც რომ შეიცვალა და ზღვაც თვინიერი გახდა, ნათლად ვგრძნობდით. ამომავალი ქართული (ანდა, რატომ სახელდობრ, ქართული) მსოფლიო ფეხბურთის ვარსკვლავის სიცოცხლე ხომ ჩვენთან შეწყდა. მაშინ, ჩვენ ვხედავდით, თუ როგორ განიცდიდა მამუკა ასლანიკაშვილი, დავით ყიფიანთან ერთად, ვიტალი დარასელიას დაღუპვას, როგორ დაეძებდა დღე და ღამ ამღვრეულ მდინარესა და შეუვალ ნაპირებზე, რომ იქნებ, სადღაც ცოცხალისთვის მიესწრო. მაგრამ, ვაგლახ!.. ეს ასე არ მოხდა. მუხთალი ბედით თუ ბედისწერით, ვიტალი დარასელია ახლა კვარცხლბეკიდან გვიყურებდა. ჩვენც პატივი მივაგეთ. შესანდობარიც შევსვით და 13 მაისიც გავიხსნეთ. მაგრამ ეს არ იყო ჩვენგან მხოლოდ მოვალეობის მოხდა, ან ჩვენი წესისა და ზნის გამოხატვა. აქ, სულ სხვა განცდის, სულიერად ამაღლებული გარემო სუფევდა.

როგორ შეიძლება დაგვავიწყდეს მამუკას სახე, როდესაც იგი ქვაზე გამოკვეთილ ვიტალი დარასელიას ეფერებოდა. ასეთი მღელვარება და განცდა ადამიანს გულის სიღრმეში შენახული სითბოს შედეგად ეუფლება. ... ზღვა ბობოქრობდა, ღელავდა, მაგრამ გეგონებოდა, რომ იგი ახლა, თითქოს, თავად მოიწევდა, ფეთებით, ჩვენკენ და აქეთ, ჩვენ გვთხოვდა შველას.

უჩვეულო განწყობამ თავისი გაიტანა. აღარც გაგვკვირვებია, როცა მამუკა და რამდენიმე ჩვენი მეგობარი ზღვის „საშველად“ გაექანა. ჩვენს მოკრძალებულ შეცხადებაზე მამუკამ გაიღიმა, რომელშიც მადლიერების გრძნობაც ჩანდა და თავდაჯერებაც. და მეც, უნებურად, სადღაც მოსმენილი თუ წაკითხული ფრაზა გამახსენდა: „სუსტები არ აგებენ, ისინი ისედაც წაგებული არიან, ძლიერები აგებენ.“ მალე ტალღების სიამაყეც დაცხრა და ადამიანური ჟინიც. ზღვასთან, ორივე მხარისთვის სასარგებლო, კონსენსუსი შედგა და ჩვენც გეზი სიმღერისა და სიყვარულის ქალაქ ზესტაფონისკენ ავიღეთ.

* * *

არ მინდა იფიქროთ, რომ ჩემ მიერ ზესტაფონის ასეთ, თბილ ასპექტში განზოგადოება, თითქოსდა, პირადი დამოკიდებულების გამოხატვას გულისხმობდეს. ეს შეიძლება, ერთი მხრივ, ასეც იყოს, მაგრამ მედალს ხომ ორი მხარე აქვს? მე სწორედ ახლა მეორე განზომილების გადასახედიდან მინდა დაგანახოთ ზესტაფონის ცხოვრების იმჟამინდელი სახე. თუმცა, რატომ უნდა იყოს ეს გასაკვირი მშვენიერებით დახუნძლული მისი წარსულიდან გამომდინარე?

დიდი კოტე მარჯანიშვილის სახელდებულ, ქართველი არტისტების „ცარსკოე სელო,“ ახლა რომ თბილ ქვეყანებში მიმავალი წეროებივით, ცაში გაკიდული ამწეები დაფარფატებდნენ თავზე, მთელი შინაარსით სწორედ რკინიგზის თაღოვან ხიდზე წარმოდგენილი სიტყვების დედააზრით ცხოვრობდა. ამ ცხოვრების შემოქმედი კი მამუკა ასლანიკაშვილი გახლდათ, საქმისადმი ერთგულ, თავის თანამოაზრეებთან ერთად. და ამ ორომტრიალში, რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანს ხდიდა სასიცოცხლო სიახლეებს შრომის პოლიგონზე, ეს გახლდათ ის, რომ იკვეთებოდა მაღალი, ეროვნული შემოქმედებითი ფასეულობების მრავალფერავანი კულტურული პროსპექტი – მშრომელი ადამიანების, ახალგაზრდობის სულიერი საზრდო – წარსული, აწმყო და მომავალი! და, რაოდენ სასიხარულოა, რომ ეს ყველაფერი, მოკლედ, მაგრამ ფაქიზად, ვით ლირიკული სონატა, ახლახან ვიხილეთ სიყვარულით შექმნილ სატელევიზიო გადაცემაში „ჩემი ზესტაფონი.“

* * *

ტკბილ და დაუვიწყარ წარმოსახვებს გამთენიის მკრთალი სხივი ეცემა. მალე 27 სექტემბრის დილა ფრთებს გაშლის და მთიებს გააყოლებს ღამისეულ ჩრდილებს. ზარები გუგუნით გვახარებენ დიდი დღესასწაულის, ჯვართამაღლების მობრძანებას.

ჩვენ განსაკუთრებული სულისკვეთებითა და ღვთისმიერი სიყვარულით ვეგებებით 27 სექტემბერს, რადგან მამუკა ასლანიკაშვილიც ხომ ამ ბედნიერ დღეს მოევლინა ქვეყანას. ამიტომაა, რომ ჩვენ ასე გვწამს, ამ დღეს იგი უსათუოდ, გვეწვევა. გვეწვევა ძვირფასი მოლანდებით. თავისი თბილი, განუმეორებელი ღიმილით.

დადუნ თურქაძე

პუტინმა ოკუპირებულ რეგიონს ახალი მარიონეტი დაუნიშნა

ოკუპირებულ ცხინვალის რეგიონში, 18 სექტემბერს, ე.წ. რიგგარეშე საპრეზიდენტო არჩევნები ჩატარდა. კენჭისყრას, რომელსაც უკანონოდ მიიჩნევს, როგორც საქართველოს ხელისუფლება, ისე საერთაშორისო თანამეგობრობა, ფორმალური ხასიათი ჰქონდა. ე.წ. არჩევნები მას შემდეგ დაინიშნა, რაც 2026 წლის ივნისში, დე ფაქტო პრეზიდენტი ალან გაგლოევი თანამდებობიდან გადადგა და მოღვაწეობა ვლადიმერ პუტინის ადმინისტრაციაში გააგრძელა. მოსკოვიდან საგანგებოდ მოვლენილ მარატ კამბოლოვს ცხინვალის ყველა ძირითადმა პოლიტიკურმა ძალამ დაუჭირა მხარი.

ვინ არის ე.წ. სამხრეთ ოსეთის „პრეზიდენტი“

ე.წ. არჩევნების შედეგად გამარჯვებულად გამოცხადდა მარატ კამბოლოვი – ე.წ. პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი, რომელსაც მხარს უჭერდნენ ორი ყოფილი დე ფაქტო პრეზიდენტის – ალან გაგლოევისა და ანატოლი ბიბილოვის პარტიები („ნიხასი“ და „ერთიანი ოსეთი“), ასევე „კომუნისტური პარტია“. არჩევნებში ფორმალურად მონაწილეობდნენ სხვა კანდიდატებიც:

მურატ ვალიევი – „სახელმწიფო დაცვის“ მოქმედი თანამშრომელი, წარდგენილი პარტია „ალანიის პატრიოტების“ მიერ;

ზურაბ კოკოევი - ცხინვალის ყოფილი დე ფაქტო მერი, წარდგენილი პარტია „ერთიანობის“ მიერ;

ყაზბეკ კოდოევი - ე.წ. უშიშროების სამსახურის თანამშრომელი, წარდგენილი საინიციატივო ჯგუფის მიერ.

არჩევნებში კამბოლოვის „გამარჯვების“ შემდეგ, კრემლის ვებ-საიტზე გამოქვეყნდა **ვლადიმერ პუტინის მისალოცი დეპეშა:**

„ძვირფასო მარატ არკადის ძევ, გთხოვთ, მიიღოთ ჩემი გულწრფელი მილოცვა სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტად არჩევასთან დაკავშირებით. არჩევნებში თქვენი დამაჯერებელი გამარჯვება ადასტურებს სამხრეთ ოსეთის მოქალაქეების მხრიდან თქვენს მიმართ მაღალ ნდობას“ – ნათქვამია დეპეშაში.

რუსეთის ლიდერმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მოსკოვსა და ცხინვალს შორის ურთიერთობები მეგობრული და მოკავშირეობრივია. პუტინმა გამოთქვა რწმენა, რომ კამბოლოვი ხელს შეუწყობს რუსეთსა და სამხრეთ ოსეთს შორის ურთიერთობების შემდგომ პროგრესულ განვითარებას მათი ხალხების საკეთილდღეოდ, ასევე რეგიონული უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის განმტკიცების ინტერესებში.

საქართველოს ხელისუფლების პოზიცია

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ **შალვა პაპუაშვილმა** განაცხადა, რომ ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ჩატარებულ პროცესებს არანაირი სამართლებრივი ძალა არ გააჩნია.

„არანაირი არჩევნები არანაირ სამხრეთ ოსეთში არ არსებობს, ისევე, როგორც არ არსებობს არანაირი დამოუკიდებელი აფხაზეთი. სტრასბურგის სასამართლოს გადაწყვეტილების თანახმადაც, ეფექტურ კონტროლს ახორციელებს რუსეთის ფედერაცია, რაც გულისხმობს, რომ რუსეთს აქვს ეს ორივე ტერიტორია ოკუპირებული, შესაბამისად, ორივე ამ ტერიტორიაზე ხელისუფლებას ახორციელებს რუსეთის ფედერაცია. აქ სხვა არაფერს არანაირი შინაარსი და დატვირთვა არა აქვს. ჩვენი მთავარი პოლიტიკა რუსეთთან მიმართებით არის ის, რომ რუსეთმა აღიაროს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა. ეს არის მათ შორის მთავარი ბარიერი რუსეთ-საქართველოს შორის ურთიერთობაში. აღიარება იქნება ჩვენი ტერიტორიული მთლიანობის და ყველა ეს ბარიერები მოიხსნება“ – განაცხადა **შალვა პაპუაშვილმა.**

ამასთან, 18 სექტემბერს საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ სპეციალური განცხადება გამოაქვეყნა. უწყებამ აღნიშნა, რომ იგი „გმობს ოკუპირებულ ცხინვალის რეგიონში 2026 წლის 18 სექტემბერს ჩატარებულ ე.წ. საპრეზიდენტო არჩევნებს“. საგარეო უწყება ასევე გამოეხმაურა და „კატეგორიულად დაგმო“ რუსეთის ფედერაციის გადაწყვეტილება, 2026 წლის 18-20 სექტემბერს ოკუპირებულ აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონებში რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო სათათბიროს არჩევნების ჩატარების შესახებ. სამინისტრომ მოუწოდა საერთაშორისო თანამეგობრობას, **„სათანადოდ შეაფასოს და მკაცრად დაგმოს რუსეთის ფედერაციის აღნიშნული უკანონო ქმედებები და უზრუნველყოს შესაბამისი საერთაშორისო-სამართლებრივი და პოლიტიკური რეაგირება“.**

არსებობს თუ არა ანექსიის საფრთხე?

საერთაშორისო პარტნიორები და ანალიტიკოსები ღიად საუბრობენ რუსეთის მხრიდან ოკუპირებული რეგიონების ფაქტობრივი ანექსიის პროცესის გაღრმავებაზე.

ევროკავშირი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მოსკოვის მიერ რუსი ოფიციალური პირის დასმა დე ფაქტო ხელმძღვანელად, 2026 წლის 9 მაისს ხელმოწერილ ე.წ. „სამოკავშირეო თანამშრომლობის გაღრმავების შესახებ“ ხელშეკრულებასთან ერთად, სწორედ მომავალი უკანონო ანექსიისკენ გადადგმული ნაბიჯებია.

საერთაშორისო პარტნიორების გამოხმაურება

ევროკავშირმა მკაცრად დაგმო ჩატარებული ე.წ. არჩევნები და განაცხადა, რომ მას არანაირი იურიდიული ძალა არ გააჩნია. ევროპულმა მხარემ ხაზი გაუსვა, რომ არ ცნობს იმ სამართლებრივ ჩარჩოს, რომლის საფუძველზეც კენჭისყრა ჩატარდა და მტკიცედ დაგმო კრემლის მცდელობები, რუსეთის ოფიციალური პირი დანიშნოს დე ფაქტო პრეზიდენტად.

ევროკავშირი განსაკუთრებულ შეშფოთებას გამოთქვამს რუსეთის პოლიტიკურ, სამხედრო, ეკონომიკურ და სასამართლო სფეროებში რეგიონის ინტეგრირების გამო, რაც ფაქტობრივი ანექსიისკენ გადადგმული ნაბიჯია. ბრიუსელმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა თავისი ურყევი მხარდაჭერა საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის მიმართ მის საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში. **„დიდი ბრიტანეთი გმობს სამხრეთ ოსეთში ე.წ. „არჩევნებს“ რუსეთის მიერ საქართველოს სუვერენიტეტსა და ტერიტორიულ მთლიანობას და ამასთანავე უპასუხოდ არ დავტოვებთ. რუსეთმა უნდა შეასრულოს 2008 წლის ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმება ნაკისრი ვალდებულებები“** – წერს დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა, თანამეგობრობისა და განვითარების მინისტრი **ლორდ ვუდი.**

ქართული ოპოზიციის შეფასება

ქართული ოპოზიციური პარტიების წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ ოკუპირებულ ცხინვალში გამართული ე.წ. არჩევნები რუსული საოკუპაციო რეჟიმის მორიგი ფარსია, რომელსაც არანაირი ლეგიტიმაცია არ გააჩნია. ოპოზიციის შეფასებით, რუსეთის მიერ საკუთარი კადრის (მარატ კამბოლოვის) პირდაპირ დასმა დე ფაქტო მმართველად ადასტურებს, რომ კრემლს აღარც კი სჭირდება ადგილობრივი მარიონეტული „დემოკრატიის“ იმიტაცია და ღიად გადადის რეგიონის სრულ შთანთქმასა და ანექსიაზე.

ოპოზიციონერები ხელისუფლებისგან ითხოვენ უფრო აქტიურ დიპლომატიურ ნაბიჯებს საერთაშორისო ასპარეზზე, რათა პარტნიორების მხრიდან რუსეთზე ზეწოლა კიდევ უფრო გაძლიერდეს.

რა უნდა ქნას თბილისმა?

საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალისტი **გიორგი ხატიაშვილი** ამბობს, რომ პუტინს ე.წ. სამხრეთ ოსეთსა თუ აფხაზეთში არჩევნებში გამარჯვება ყველასთვის მიულოცავს. თუმცა, დე ფაქტოდ ანექსირებულია ჩვენი ტერიტორიები, ხოლო დე იურე ანექსიას რაც შეეხება, ჩვენს თავზე დამოკლეს მახვილივით ჰკიდია.

„აფხაზეთი ნაკლებად დგას ამ პრობლემის წინაშე, რადგან მათ ეროვნული თავმოყვარეობა გააჩნიათ, ჰგონიათ, რომ რაღაც დამოუკიდებელი სახელმწიფოა. ხოლო ცხინვალის დე ფაქტო სახელმწიფოს დე იურე ანექსიის საფრთხე დგას. კრემლის ადმინისტრაციაში თუ გადაწყდა, ეს მოხდება.

ოღონდ ის ხალხი, ვინც ამბობს, რომ ამის საფრთხე დგას, მერე გამოდის და ამბობს, საქართველოში რუსული რეჟიმიაო. ყოველგვარი სიფრთხილე რუსეთთან, თუ სიმხდალე და სილაჩრეა, მაშინ რა უნდა ქნას ხელისუფლებამ, ეგეც მოაყოლონ, ანუ რეალური საფრთხე თუ არსებობს და ეს ოპოზიცია ხელისუფლებაში მოვიდა, ამ რეალური საფრთხიდან გამომდინარე სიფრთხილე ხომ გარდაუვალი იქნება? თუ მაგას ხვდებიან, მაშინ გვითხრან, რა უნდა გააკეთონ. თავად რა ხედვა აქვთ, რა გეგმა აქვთ ამ საფრთხის თავიდან ასაცილებლად?“ – განაცხადა ანალიტიკოსმა.

მისივე თქმით, სამწუხაროდ, საქართველოს სხვა არანაირი რესურსი არ გააჩნია. მით უმეტეს, იქმნებოდა იმის თეორია, რომ რუსეთი ანექსიას არ მოახდენდა, რადგან დასავლეთთან ურთიერთობას არ გაიფუჭებდა.

„ეს ხიდიც დამწვარია. რუსეთის წინააღმდეგ სანქციების პაკეტის 25% მიღებულია, მაგრამ უკრაინაში ომობს. სამხრეთ ოსეთის ანექსია რუსეთისთვის რა გახდა? ამ კუთხით, ეს საკითხი აღარ არსებობს. ჩვენ გვინდა თუ არა, გარკვეულ დონეზე, პუტინის კეთილ ნებაზე ვართ დამოკიდებული. ამიტომ, სამწუხაროდ, ეს პროცესი ჩვენგან დამოუკიდებლად მიმდინარეობს. საფრთხე არსებობს და ფრთხილად უნდა მივყვეთ, ხოლო ეს სიფრთხილე ლაჩრობად, პრორუსულობად და ათას სიგიჟედ კი არ უნდა გამოცხადდეს, არამედ ობიექტურ რეალობად.

მაშინ შიგნით ჩამოვყალიბდეთ: თუ ლაჩრობაა, რა ნაბიჯები უნდა გადავდგათ? თუ ამ ნაბიჯებს გადავდგამთ და ამის საპასუხოდ ცხინვალის ანექსია იქნება, მაშინ რას ვაკეთებთ? თუ პირდაპირ შემოგვითვალეს სამხრეთ ოსეთის ანექსია, იგივე ოპოზიცია ხომ გამოვარდება ქუჩაში და იტყვის, რომ აი, არაფერს აკეთებს ხელისუფლება და წაგვართვეს სამხრეთ ოსეთიო? თუმცა, თუკი საქართველო და მისი ხელისუფლება კრემლის გავლენის ქვეშაა და მისი დასმული ხელისუფლება გვყავს, ვეღარ გავაგებინე–საკუთარ მარიონეტს წაართმევს სამხრეთ ოსეთს? როდესაც ხალხს აზროვნება გათიშული აქვს, ლოგიკურ პასუხებს ასეთ კითხვებს ვერ გასცემს“ – განაცხადა **ხატიაშვილმა.**

ლიკა ბერიკაშვილი

ნაწყვეტები იმიტომ, რომ ამ წერილში მოთხრობილი ამბები, შესაძლოა, მხოლოდ ზღვაში წვეთი იყოს, რადგან ერთი ოჯახის, ერთი პიროვნების წინააღმდეგ განხორციელებული, ოსტატურად გათამაშებული ტრიუკები, მოსალოდნელია, ფირუზ გოგუას ცხოვრების ისტორიის მხოლოდ „პატარა“, პარალელური ეპიზოდი გამოდგეს, რადგან ჩვენ სრულად არც ვიცით, კიდევ რამდენი ასეთი „ვაჟკაცობები“ აქვს დაგვირგვინებული ფირუზ გოგუას სხვა დროსა და სხვა ვითარებაში.

თუმცა, სანამ ამ ერთ, ასე ვთქვათ, საჩოთირო და ნამდვილად სამწუხარო ამბავს მოგიყვებით, მინდა, რამდენიმე სიტყვა გითხრათ, თუ რატომ გახდა ჩემთვის საინტერესო ეს ამბავი.

ფირუზ გოგუას აგარაკი საგურამოში

ნუგზარ გოგუა:

არაფერი მინდა ფირუზისგან, ღმერთმა ალალი უყოს, რაც მას და მის ოჯახს გავუკეთეთ, მხოლოდ ერთადერთ რამეს ვითხოვ, მომცეს იმ 1000 კვ.მ მიწის ნაკვეთის გადმოფორმების საშუალება

ეკლესიის კარებთან დატოვებული სინდისი

ნაწყვეტები ფირუზ გოგუას „საგმირო“ საქმეებიდან

საქმე მხოლოდ ერთ კაცში ან ერთ კონკრეტულ პრობლემაში არ არის, რადგან ქვემოთ მოთხრობილი ისტორიისნაირი თავგადასავლები ყოველთვის უფრო ფართო კითხვას აჩენს: ხომ არ იქცა სხვისი გამოყენება, პირადი სარგებლობისთვის მეგობრული ურთიერთობების გაუფასურება, ფულის კულტის გაფეტიშება ჩვენი საზოგადოების მანკიერ, თუმცა ჩვეულებრივ მოვლენად?

ნუგზარ გოგუა

სწორედ ამაზეა ეს წერილიც, თუმცა ჯერ მსურს, მოგითხროთ ადამიანზე, რომლის საშუალებითაც შევიტყვე „მთავარი გმირის“ – ფირუზ გოგუას შესახებ, თორემ ინტერნეტსაძიებო სისტემა და სხვა საშუალებები სდუმან ბატონ ფირუზზე და სანუგეშოს ვერაფერს მეუბნებიან.

ჩემი კარგა ხნის ნაცნობი და მეგობარი **ნუგზარ გოგუა** პროფესიული წრეებისთვის ცნობილი ადამიანია. საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის ბიოგრაფიული ლექსიკონი მას გეოლოგად, ინჟინრად და იურისტად მოიხსენიებს. ბატონი ნუგზარის მრავალწლიანი პროფესიული საქმიანობა დაკავშირებულია საქართველოს საინჟინრო-გეოლოგიური სფეროს განვითარებასთან. ის სხვადასხვა დროს მუშაობდა როგორც გეოლოგიურ და საინჟინრო-გეოლოგიურ სტრუქტურებში, ისე კვლევითი ცენტრების ხელმძღვანელ პოზიციებზე. მონაწილეობდა და მონაწილეობს არაერთ მნიშვნელოვან საინჟინრო-გეოლოგიურ და ინფრასტრუქტურულ პროექტებში.

მაგრამ ამ ადამიანზე მხოლოდ პროფესიული ბიოგრაფია არ მეტყველებს.

ნუგზარ გოგუა იმ ადამიანთა ტიპს მიეკუთვნება, რომელთათვისაც ღვთისადმი რწმენა და მოკრძალება, ეკლესიების მშენებლობა, პირადი და მეგობრული ურთიერთობების დაფასება, სტუმართმოყვარეობა და გაჭირვებულისთვის დახმარება ცხოვრების ჩვეულებრივი წესია.

სწორედ ამ თვისებებმა და ერთი შეხედვით, უბრალო რწმენამ, რომ მეორე ადამიანი იმას არ გაგიკეთებს, რასაც თავად არასდროს გაუკეთებდი სხვას, მას და მის ოჯახს, ნუგზარ გოგუას მონათხრობის მიხედვით, საბოლოოდ, მნიშვნელოვანი მატერიალური დანაკარგი და მძიმე მორალური ტკივილი მოუტანა, თუმცა ყველაზე დიდი კაპიტალი, რომელიც ამ ურთიერთობაში დაიკარგა, მატერიალური არ ყოფილა; ფინანსურ ზარალთან ერთად დაიკარგა ყველაზე ძვირფასი რამ: მეგობრისადმი ნდობა.

ნუგზარ გოგუას თქმით, იმედგაცრუებამ და უსამართლობის განცდამ იქამდე მიიყვანა, რომ დათა თუთაშხიას ცნობილი დილემაც კი გაახსენა – რა უნდა ქნას კაცმა მაშინ, როცა სამართლის იმედი ეცლება, მეგობრობისა და გასაჭირში გვერდით დგომის ნაცვლად შეურაცხყოფას იღებს? როგორ გაწმინდოს სარეველა, როცა ის კეთილ ნაყოფს აზარალებს?!

„თუ მეგობრობასა და გასაჭირში გვერდით დგომას დანაშაულად მითვლიან, სანაცვლოდ კი შეურაცხყოფას მაყენებენ, ჩემსა და ჩემი ოჯახის ღირსებას მე თვითონ დავიცავ, შეურაცხმყოფელს მოვკლავ და მერე თავსაც აღარ ვიცოცხლებო“, – ასე დაიწყო **ნუგზარ გოგუამ** იმ მძიმე მდგომარეობის აღწერა, რომელშიც, აღმოჩნდა.

ფირუზ გოგუა ოჯახთან ერთად

ნუგზარ და ფირუზ გოგუების ოჯახების ურთიერთობა სამ ათეულ წელზე მეტს ითვლის. როგორც ნუგზარ გოგუა ამბობს, ის ფირუზ გოგუას, როგორც მოგვარის, მისნაირად – ჩხოროწყუელის ოჯახს, საჭიროებისას, ფინანსურად, სულიერად, კაცურად, არაერთხელ დახმარებია. მისი მეუღლე მაკა მჭედლიშვილიც, წლების განმავლობაში, თითქმის ოჯახის წევრივით ეხმარებოდა ფირუზ გოგუას, მის მეუღლეს, შვილებს. მოკლედ, ჰქონდათ ურთიერთშორის მეგობრობა და კეთილგანწყობა. ყოველ შემთხვევაში, ასე ეგონათ ნუგზარ გოგუას და მაკა მჭედლიშვილს, მაგრამ, ნახეთ, თუ როგორია ადამიანის ორსახოვნება და ურჯულო ხონთქრის ხალიჩასავით ჭრელი გულის და სულის ფარული მდგომარეობა.

2018 წელს საგურამოში, სოფელ არაშენდაში, მიწის ნაკვეთთან დაკავშირებული გარიგების საფუძველზე მოხდა უთანხმოება, რომელიც შემდეგ მრავალწლიან დავაში გადაიზარდა, მაგრამ ეს მოხდა 2018 წელს, მანამდე კი, 2008 წელს, ეტყობა, ფირუზ გოგუას, ეკონომიურად გაუჭირდა, პირდაპირ ვერ გაბედა და როცა საქართველოს აშშ-ის პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში ეწვია, მეგობარს უთხრა: პრეზიდენტის დაცვისგან ნაჩუქარი **STEYR**-ის წარმოების ცეცხლსასროლი იარაღი მაქვს, კოლექციისთვის გამოგადგება და თუ გინდა, მოგყიდიო.

ნუგზარ გოგუამ ფირუზ გოგუას გადასცა 2 700 ლარი, თუმცა, აღმოჩნდა, რომ იარაღი ფირუზ გოგუას უკვე ჰქონდა გაფორმებული თავის სახელზე ჯერ კიდევ 2006 წლიდან და იგი, რა თქმა უნდა, არასოდეს მიუცია ნუგზარ გოგუასთვის.

ნუგზარ გოგუა: „მის მერე გავიდა დრო, იარაღთან დაკავშირებული ინციდენტი გულში არ ჩამიდვია და 2011 წლის ზაფხულში, როცა ფირუზ გოგუამ გარიგება შემომთავაზა: ხომ არ გინდა მიწის ნაკვეთი შეიძინო საგურამოში, ყოფილი სამხედრო ბაზის ტერიტორიაზეო?! დავთანხმდი და შესასყიდი ფული ფირუზ გოგუას სრულად გადავეცი ჩვენი საერთო ნაცნობის გოჩა მოძღვრიშვილის თანდასწრებით. იმ თანხაში 2 000 ლარი თავად გოჩა მოძღვრიშვილისგან მქონდა ნასესხები.

მცირე ხნის შემდეგ, როცა ამ მიწის გადმოფორმება მოვთხოვე, მითხრა: მიწის გაფორმება შეუძლებელია, რადგან მფლობელი, ვინმე დოჭვირი და საკრებულოს გამგებელი დააპატიმრეს, გაფორმების საქმეებში კი მე ვერ ვიაქტიურებ, ხომ იცი, სადაც ვმუშაობ.

ფირუზ გოგუა შევარდნაძიდან მოყოლებული დღემდე სახელმწიფო კანცელარიაში მუშაობს.“

ეს გარიგება ბატონი ნუგზარისთვის კიდევ ერთი იმედგაცრუება იყო, რასაც შეიძლებოდა მოჰყოლოდა მეგობრობის დასასრულიც, მაგრამ, რამდენიმე წლის შემდეგ ფირუზ გოგუასთან გაფორმებულმა სხვა გარიგებამ ნუგზარ გოგუას საფუძველი მისცა, ეფიქრა, რომ 2011 წლის შემთხვევა მხოლოდ გაუგებრობა იყო და არა განაზრახი ტყუილი.

2013-14 წლებში ნუგზარ გოგუამ ფირუზ გოგუასგან საგურამოში, სოფელ არაშენდაში 1000 კვადრატული მეტრი მიწის ნაკვეთი შეიძინა და იგი მეუღლის მაკა მჭედლიშვილის სახელზე დაარეგისტრირა. ამჯერად, გარიგებამ შედეგი გამოიღო, ნაკვეთი დარეგისტრირდა. სწორედ ამ გარემოებამ, წლების განმავლობაში არსებულმა ურთიერთობებმა, ნუგზარ გოგუას ნდობა გაამყარა, ანდა, უნდოდა, რომ ასე ყოფილიყო, რადგან თავად ნუგზარ გოგუა ბუნებით ერთგული კაცია და ტყუილი სასიკვდილო ცოდვასავით ეჯავრება. ამიტომ, როცა 2018 წელს ფირუზ გოგუამ ბატონი ნუგზარის მეუღლეს უკვე ამ ნაკვეთის მომიჯნავედ მდებარე კიდევ ერთი, 1000 კვადრატული მეტრი მიწის შეძენა შესთავაზა, ნუგზარმა და მაკამ ძველი პირგატეხილობის გახსენება კვლავ აღარ ჩათვალეს საჭიროდ და ენდნენ.

ნუგზარ გოგუას თქმით, როგორც ფირუზი ეუბნებოდა, მცხეთის მუნიციპალიტეტთან მოლაპარაკებებს თავად განახორციელებდა. ამტკიცებდა, რომ მიწა მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში იყო და მისი გამოსყიდვა განვადებით იყო შესაძლებელი. ნაკვეთის მთლიანი ფასი 49 000 ლარს შეადგენდა და თუ გარიგდებოდნენ, მიწა კვლავ მეუღლის – მაკა მჭედლიშვილის სახელზე უნდა დარეგისტრირებულიყო.

ნუგზარ გოგუას განცხადებით, გეგმა და შეთანხმება მარტივი იყო. რადგან, როგორც ფირუზ გოგუა ამბობდა, მას თანხა არ ჰქონდა, ამიტომ ნუგზარ გოგუა გადაიხდიდა მიწის საფასურს, ფირუზ გოგუა კი მოამზადებდა ამ მიწაზე დასადგამი ოთხი კოტეჯის პროექტს, რადგან მომავალში ტერიტორია კომერციული დანიშნულების ობიექტებისთვის ჰქონდათ განსაზღვრული, ამ ტერიტორიაზე ბიზნესის საწარმოებლად.

ნუგზარ გოგუა: „ამ საკითხებზე მოლაპარაკებებს ხშირად ესწრებოდა ფირუზ გოგუას ვაჟი – ოთარ გოგუაც. საუბრები იმდენად გულახდილი და ბუნებრივი მეჩვენებოდა, რომ ერთი წუთითაც არ შემპარვია ეჭვი არც ფირუზ გოგუას ერთგულებაში და არც ოთარ გოგუას სიმართლეში. ვენდობოდი, რადგან საჯარო პირი, სახელმწიფო სამსახურში მყოფი ადამიანი, ჩემი აზრით, უკადრებელს არ იკადრებდა. როგორც მათგან ვიცოდი, ფირუზი სახელმწიფო კანცელარიაში მუშაობდა, ხოლო მისი ვაჟი ოთარი–უსაფრთხოების სახელმწი-

ფო სამსახურში, პარალელურად კი ეკონომიკის სამინისტროში სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ ფარგლებში ტრენინგებს უტარებდა ძალოვანი უწყების თანამშრომლებს.

ბედის ირონიაა, რომ მოგვიანებით გავიგეთ, თურმე, ოთარ გოგუას, არასდროს უმუშავია სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურში და ეს ტყუილიც ნდობის მოპოვების ერთ-ერთი წინაპირობა იყო, მაგრამ ეს კიდევ არაფერი“..

მიწის შესყიდვის ხელშეკრულება, რომელიც თითქოს მცხეთის მერიასთან არსებობდა, ნუგზარ გოგუას არასდროს უნახავს. მიუხედავად ამისა, ინტელიგენტმა კაცმა – ნუგზარ გოგუამ, პირველ რიგში, საკუთარ თავს ვერ აკადრა და მერე ოჯახის მეგობარს – ფირუზ გოგუას, ამიტომ კვლავაც არ უფიქრია, ფირუზის სიტყვებში ეჭვი შეეტანა და მისდამი კვლავ ნდობისა და პატივისცემის განწყობით, მიწის საფასურის გადახდა თავად დაიწყო, რადგან, როგორც ნუგზარ გოგუა ამბობს, ფირუზ გოგუა და მისი ვაჟი ოთარ გოგუა მას და მის მეუღლეს ეუბნებოდნენ, რომ მიწის განვადების თანხა სასწრაფოდ იყო დასაფარი, წინააღმდეგ შემთხვევაში, შეთანხმება გაუქმდებოდა.

მკითხველს, ალბათ, მწარედ ეღიმება, თუმცა ჯერ კიდევ წინ არის სიურპრიზები.

მალე ფირუზ და ოთარ გოგუებმა ნუგზარ გოგუას ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნასყიდობის საფასურიდან – 49 000 ლარიდან, პირველი თვის შესატანი – 4850 ლარი მოსთხოვეს.

როგორც ნუგზარ გოგუა ამბობს, მან და მაკა მჭედლიშვილმა 4850 ლარი 2018 წლის 7 აპრილს, აღდგომის წინადღეს, სრულად გადასცეს მამა-შვილ გოგუებს ჩხოროწყუში, მერიის წინ.

ნუგზარ გოგუა: „თანხის გადაცემის ფაქტს ავტომანქანიდან უყურებდა დავით ქობალია, ვისგანაც ვისესხე 5 000 ლარი. იგივე განმეორდა ერთი თვის მერე თბილისში, ფირუზ გოგუას საცხოვრებელ სახლთან, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე. ამჯერად მას გადავეცი 5 000 ლარი, რომელიც კვლავ ჩემი მეგობარი დავით ქობალიასგან ვისესხე.

თანხის გადაცემასთან დაკავშირებით, რაიმე სახის დოკუმენტი არ შემდგარა. ფირუზი თავს ისე აჩვენებდა, ეჭვს გულშიც ვერ გაივლებდი, მით უფრო, რომ მამა-შვილმა მითხრა, ეს თანხა სასწრაფოდ უნდა ჩავრიცხოთ „ლიბერთი ბანკში“, მერიის ანგარიშზე, განვადების ვალის დასაფარადო.“

მიწის ნაკვეთის შეძენის დღიდან, დაახლოებით, ერთი წლის განმავლობაში, ნუგზარ გოგუას თქმით, ამ ნაკვეთზე თავად ნუგზარ გოგუამ და მაკა მჭედლიშვილმა საკუთარი ფინანსებით არაერთი სამშენებლო სამუშაო განახორციელეს: დაამონტაჟეს მრიცხველის ელექტროსადენის დასამაგრებელი ბოძი, მოახდინეს გამრიცხველიანება, რომელიც დღემდე ქალბატონი მაკას სახელზეა, ასევე, მთელ პერიმეტრზე გაჭრეს საძირკველი, ჩააწყვეს არმატურა, ჩაასხეს ბეტონი და ტერიტორიის მოსასწორებლად, დაახლოებით, 5000 კბ მ ნაყარი გრუნტი შეიტანეს. მხოლოდ მუშახელის ანაზღაურებამ, დაახლოებით, 4 000 აშშ დოლარი, იმ დროისთვის, საშუალოდ, 12 000 ლარი შეადგინა. ამასთანავე, ნუგზარ გოგუას განცხადებით, ფირუზ და ოთარ გოგუებს მიწის საფასურის სახით, ეტაპობრივად, მათივე მოთხოვნით და მტკიცებით, კიდევ 33 000 ლარი პირადად მათ, თბილისში, მათივე საცხოვრებელ სახლში, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე გადასცეს. დამატებით, ნუგზარ და მაკა გოგუებმა, კიდევ 16 000 ლარი დახარჯეს ფირუზ გოგუას საცხოვრებელი სახლისა და იმ მომიჯნავე ნაკვეთის სამშენებლო და კეთილმოწყობის სამუშაოებისთვის, ბლოკის კედლის აშენებისთვის, ტერიტორიის განაშენიანებისთვის, დიდი, მოძრავი ალაყაფის კარისა და კუტიკარის დასამონტაჟებლად.

საბოლოოდ, ნუგზარ გოგუას განცხადებით, მიწასა და მასთან დაკავშირებულ სამუშაოებში მათ მიერ გაწეულმა ხარჯებმა 61 000 ლარს გადააჭარბა.

ნუგზარ გოგუას თქმით, მის სახელზე არსებული მიწის ნაკვეთის მომიჯნავე ტერიტორიაზე ჩატარებულ სამუშაოებსა და ამ სამუშაოებზე ოჯახის მიერ გაწეულ ხარჯებს დაადასტურებენ მშენებლები: ფრიდონ უბილავა, გოჩა მოძღვრიშვილი და მიხეილ თხინვალელი.

ნუგზარ გოგუა: „ფირუზ გოგუა აღფრთოვანებული იყო. ეს იყო ერთადერთი შემთხვევა მთელი ურთიერთობის განმავლობაში, როცა მან გულწრფელი მადლობა გადამიხადა. ახსოვდა, ეტყობა, ქართველ ხალხში შემორჩენილი უძველესი მოსაზრება: ვინც ეზოს ჭიშკარს გაგიკეთებს, ის არის შენი ყველაზე დიდი მოკეთე და მოჭირნახულეო და მადლობებით ლამის ქედს მიხრიდა“

ნუგზარ გოგუა: „ეს რკინის ჭიშკარიც და კუტიკარიც მე გავუკეთე ფირუზ გოგუას“

თუმცა, თურმე, ბატონმა ნუგზარმა მოგვიანებით გაიგო – მის მიერ, თითქოსდა, მცხეთის მუნიციპალიტეტისთვის, ხელშეკრულების საფუძველზე, განვადების მიზნით გადახდილი 61 000 ლარზე მეტი თანხა ჰაერში კი არა, ფირუზ გოგუას ჯიბეში იყო გადატყორცნილი, რადგან არავითარი გადაფორმების ხარჯები და პროცედურები, არავითარი განვადება, თურმე, არ ყოფილა საჭირო და არც გაკეთებულა, რეალურად.

ნუგზარ გოგუას თქმით, საჯარო რეესტრის მონაცემებით, არსებობს ნასყიდობის ხელშეკრულება N1-735, რომლის დამოწმების თარიღად 2006 წლის 30 მარტია დაფიქსირებული, რაც ადასტურებს, რომ მიწა ფირუზ გოგუას წლების წინ ჰქონია უკვე შეძენილი და თავის სახელზე დარეგისტრირებული.

მაგრამ თუ მიწა 2006 წლიდან ფირუზ გოგუას სახელზე იყო, მაშინ რას ეხებოდა 2018 წელს ნუგზარ გოგუას მიერ გადახდილი თანხები და რატომ იყო საუბარი მცხეთის მუნიციპალიტეტისგან ამ ნაკვეთის განვადებით გამოსყიდვაზე?

სწორედ ამ კითხვაზე პასუხის მიღებას ცდილობდა ნუგზარ გოგუა 2018 წლიდან და როცა ვერა და ვერ დაადგინა ეს ამბავი, მამა-შვილს პირადად სთხოვა შეხვედრა – ტყუილი მითხარით, ოღონდ დამაჯერებელი ტყუილი, რომ ასე უსინდისოდ არ მოქცეულხართ, რათა თქვენი საქციელი ჩემს გაბრიყვებად არ ჩავთვალოო.

შეხვედრა შედგა ჯერ 2021 წლის 7 ნოემბერს, ფირუზ გოგუას ვაჟის – ოთარ გოგუას სახლთან, თბილისში, სანდრო ეულის ქუჩაზე, მერე, 16 ნოემბერს გიორგი ეზუგბაიას ოფისში. შეხვედრას ნუგზარ გოგუასთან და მაკა მჭედლიშვილთან ერთად ესწრებოდნენ ფირუზ გოგუას მეგობარი გიორგი ეზუგბაია და ფირუზის ბიძა – დავით გულუა.

შეხვედრაზე ნუგზარმა და მისმა მეუღლემ კვლავ მოითხოვეს მიწის ნაკვეთის ბატონი ნუგზარის მეუღლის – მაკა მჭედლიშვილის სახელზე გადაფორმება, თუმცა, ჰოი, საოცრებავ, გიორგი ეზუგბაიამ განაცხადა, მე მინდა ამ მიწის შესყიდვაო.

ნუგზარ გოგუა: „ამ შეხვედრის დროს ფირუზ გოგუამ, ავტორიტეტის სახით, ვითომდა საუბრისთვის მეტად სერიოზული სახე რომ მიეცა, შეხვედრაზე ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს რეგიონული სამსახურის მენეჯერი გიორგი ეზუგბაია მოიყვანა და მომთხოვა შპს „გოგუების მარნის“ 50%-იანი წილი, რომელიც უნდა გამეფორმებინა ფირუზ გოგუას ქალიშვილზე გვანცა გოგუაზე. მე და ჩემმა მეუღლემ კატეგორიული უარი რომ ვუთხარით, ეზუგბაიამ და ფირუზ გოგუამ სხვა, თაღლითური სქემა მოიგონეს და გარკვეული დროის შემდეგ ჩემს მეუღლეს ხელი მოაწერინეს ხელშეკრულებაზე, რომელიც თვეში 5 000 ლარის გადახდას ითვალისწინებდა შპს „გოგუების მარნის“ ღვინის ტექნოლოგიების, პროდუქციის დისტრიბუციის, ბიზნესის მენეჯმენტის განვითარების და ა.შ. საქმეებში ე.წ. მომსახურების თანხის საფასურად.

ერთი წელიწადი ვუხდიდით ამ თანხას ფირუზ გოგუას და გიორგი ეზუგბაიას, იმის მიუხედავად, რომ დაპირებულ საქმეში მათ, რომ იტყვიან, თითი თითზე არ დაუკარებიათ. ამ საქმეზე მე განცხადება შევიტანე საქალაქო სასამართლოში. სასამართლომ 35 000 ლარის გადახდის ვალდებულება დააკისრა გიორგი ეზუგბაიას მაკა მჭედლიშვილის სასარგებლოდ. ეზუგბაიამ ეს ფული უყოყმანოდ გადაიხადა.“

ამ დავიდარაბის მიუხედავად, 2020 წელს, ფირუზ გოგუამ ცუღლუტ მელასავით კვლავ მოიკატუნა თურმე თავი და ნუგზარ გოგუას სთხოვა: ჩემმა ვაჟიშვილმა ავტოავარიით მოქალაქე დააზარალა და იქნებ დამეხმარო, 900 ლარი მჭირდებაო. ნუგზარ გოგუას, იმის მიუხედავად, რომ არაკეთილსინდისიერებაში რამდენჯერმე უკვე ჰყავდა შემჩნეული ფირუზ გოგუა, ადამიანურად 900 ლარით მაინც დახმარებია.

ნუგზარ გოგუა: „ეს თანხა, რა თქმა უნდა, დღემდე არ დაუბრუნებია, არც იმაზე ამბობს არაფერს, 2019-20 წლებში მე და ჩემს მეუღლეს გული რომ გაგვიხეთქა: ცოლის ძმა უმძიმეს მდგომარეობაში მყავს, საშინელი ავადმყოფობა სჭირს, სასწრაფოდ მჭირდება 1500 დოლარი მის სამკურნალოდო. ჩვენ, ცხადია, ეს თანხა მივეცით, თუმცა, აღმოჩნდა, რომ მისი ცოლისძმა 5 წლის წინ იყო გარდაცვლილი, ხოლო ის 1500 დოლარი მას შემდეგ ფირუზ გოგუას არც უხსენებია.“

გადამწყვეტი მომენტი 2021 წლის ნოემბერში დადგა.

როდესაც ნუგზარ გოგუა დარწმუნდა, რომ მამა-შვილი ფირუზი და ოთარი თაღლითურად მოქმედებდნენ და საკუთარ კეთილისმყოფელ მეგობრებს ნუგზარ გოგუას და მის მეუღლეს ფულს სძალავდნენ, ნუგზარ გოგუამ ურთიერთობის საბოლოოდ გარკვევა მოინდომა.

ნუგზარ გოგუა: „შევხვდი და ვუთხარი ოთარს, რადგან მიწის საფასური სრულად მაქვს გადახდილი, ტერიტორია, როგორც მოლაპარაკებული გვქონდა, ჩემი მეუღლის სახელზე გააფორმეთ-მეთქი, რაზეც მიპასუხა: რა სამუშაოებიც ჩაატარეთ, ეს იყო თქვენი კეთილი ნება, ახლა კი მოვითხოვ: მაკა მჭედლიშვილი ჩამოაშორე ამ საქმეს, რადგან ქალია და კაცების საქმეში არ უნდა ერეოდესო“

ამ ნათქვამში ფირუზ გოგუას ვაჟის მხრიდან მამის ტოლი კაცის ნუგზარ გოგუასადმი უპატივცემულო დამოკიდებულების გარდა ქალის, დედის მიმართ არსებული შეხედულებაც კარგად ჩანს. ეტყობა, ფირუზ გოგუას ოჯახში და საერთოდ, მის წარმოდგენებში ქალი იმდენად მეორეხარისხოვანია, რომ მის შვილსაც, ახალგაზრდა ოთარ გოგუასაც მდედრობით სქესზე იგივე წარმოდგენა აქვს, რაც მამას... ეს ყველაფერი თან რომ გეცინება და თან რომ გეტირება, დაახლოებით, ისეთი ამბავია, მაგრამ მივყვეთ მოვლენებს.

2022 წლის 30 მარტს მხარეები ერთმანეთს რესტორან „ამრაში“ შეხვდნენ. ნუგზარ გოგუას მონათხრობზე დაყრდნობით, სხვის პატიოსან ნაშრომზე დახარბებულ-გაწუწკებული ფირუზ გოგუა შეხვედრაზე არ გამოცხადებულა, თუმცა, სიტუაციას ტელეფონით, დისტანციურად „მართავდა“.

ნუგზარ გოგუა ამბობს, რომ იმ დღეს, 30 მარტს, სანდრო ეულის ქუჩაზე მდებარე რესტორან „ამრაში“, ოთარ გოგუამ ჯერ შეურაცხმყოფელი სიტყვებით ლანძღა და მერე ფიზიკური ძალადობა განახორციელა მასზე – თავისა და კისრის არეში სამი წუთის განმავლობაში მუშტს სცემდა. ოთარ გოგუას მრისხანებას ძლივს გადაურჩა ბატონი ნუგზარის მეუღლე მაკა მჭედლიშვილი. ოჯახმა მომხდარის შესახებ შესაბამის ორგანოებს მიმართა და 2022 წლის 26 აპრილს ნუგზარ გოგუა სისხლის სამართლის საქმეზე დაზარალებულად ცნეს.

ნუგზარ გოგუა სასტიკად არის გულნატკენი, გაბრაზებული და შეურაცხყოფილი, თუმცა ჩემთან საუბარში მაინც წამოსცდა: არაფერი მინდა ფირუზისგან, ღმერთმა ალალი უყოს, რაც მას და მის ოჯახს გავუკეთეთ, მხოლოდ ერთადერთ რამეს ვითხოვ, მომცეს იმ 1000 კვ.მ მიწის ნაკვეთის გადმოფორმების საშუალება, რომელიც ფირუზმა გიორგი ეზუგბაიაზე დაარეგისტრირა. ამის შემდეგ ყოველგვარ დავას დასრულებულად ჩავთვლი, შესაბამისად, აღარ მოუწევთ ფირუზსა და მის ახლობლებს საგურამოში საკუთარ სახლში ღამღამობით ქურდულად სიარული და ფანრის შუქზე სახლში ნივთების შეტანაო.

* * *

ეს ამბავი, თავისთავად, არასახარბიელოა, მეტიც, როგორც ჩემი ყოფილი მეგრელი რედაქტორი იტყოდა, „საონჯღორო“ გახლავთ, მაგრამ კიდევ უფრო გულსატკენი ის არის, რომ ყოველივე ულამაზეს ჩხოროწყუში დაბადებულ და გაზრდილ ორ ძველ კოლხს, ერთი გვარის კაცებს და მათ ურთიერთობას ეხება.

ჩხოროწყუზე გამიგონია, ამ მხარის სილამაზით მოხიბლულ, გურიიდან ჩამოსულ ვაჭრებს ერთმანეთისთვის უთქვამთ: მოი და ნახე, რა ლამაზია აქაურობაო...

სამწუხაროდ, ზოგჯერ, ერთი ადამიანის არასწორი საქციელიც საკმარისია, რომ ამ ლამაზი მხარის სახელთან დაკავშირებულ დადებით განწყობებს ფერი შეეცვალოს და გაფიქრებინოს, ყველა ჩხოროწყუელი ასეთი ხომ არ არისო?!.

* * *

„უფალო, რამდენჯერ უნდა შევუნდო ძმას, რომელიც ჩემს წინააღმდეგ შესცოდავს? – შვიდჯერ?

იესომ უპასუხა: – არა, გეტყვი შენ: ვიდრე შვიდგზის, არამედ, ვიდრე სამოცდაათჯერ შვიდგზის.“ – ნათქვამია მათეს სახარებაში.

ფირუზ გოგუა, ნუგზარ გოგუას მტკიცებით, თავს მორწმუნედ მიიჩნევს. ჩვენ არ ვიცით, რა ქველმოქმედებებს ახორციელებს ბატონი ფირუზი სარწმუნოების სახელით და უფლის სადიდებლად, მაგრამ რაც მას ნუგზარ გოგუას ოჯახთან დაკავშირებით აქვს ჩადენილი, ღვთის მორწმუნის საქციელს ნამდვილად არ ჰგავს, ნუგზარ გოგუამ კი, როგორც ვხედავთ, ქრისტიანულად მრავალჯერ აპატია და კვლავაც ნდობა გამოუცხადა.

თუმცა, როცა ნდობაზე და პატიებაზე ვლაპარაკობთ, ეს ერთი საკითხია, ხოლო ადამიანის საქციელის შეფასება – მეორე. შეიძლება გარედან ვინმე კეთილ, წესიერ, ღირსეულ ადამიანად ჩანდეს, მაგრამ მისი ქმედებები სულ სხვას ლაპარაკობდნენ. არადა, სწორედ ქცევაა ადამიანის განმსაზღვრელი და არა ცარიელი სიტყვები. ზუსტად ამაზე საუბრობს ნუგზარ გოგუა, რომლის შეფასებითაც, ფირუზ გოგუას წლების განმავლობაში განხორციელებული მოქმედებები სრულიად არ შეესაბამება მის ერთი შეხედვით კეთილშობილურ სახეს, რომელსაც ის სხვების თვალში აფარებს. მეტიც, ნუგზარ გოგუა ფირუზ გოგუას ფარისევლობაში ადანაშაულებს და სწორედ აქ ჩნდება ყველაზე მძიმე კითხვა: თუკი ეკლესიაში სანთლებს ანთებ და იქიდან გამოსული მეგობარს ღალატობ, რანაირი მორწმუნე ხარ და რანაირი მეგობარი?

ამ კითხვაზე საბოლოო პასუხს, ალბათ, დრო გასცემს და თუ სურვილი ექნება, თავად ფირუზიც, ჩვენ მზად ვართ, მასაც მოვუსმინოთ. ერთი კი ცხადია, არავითარი ფასი არა აქვს წმინდა სანთლების დანთებას, თუკი ადამიანი სინდისს ეკლესიის კარებთან დატოვებს...

ირანდა კალანდაძე

საერთაშორისო თვალსაწიერი

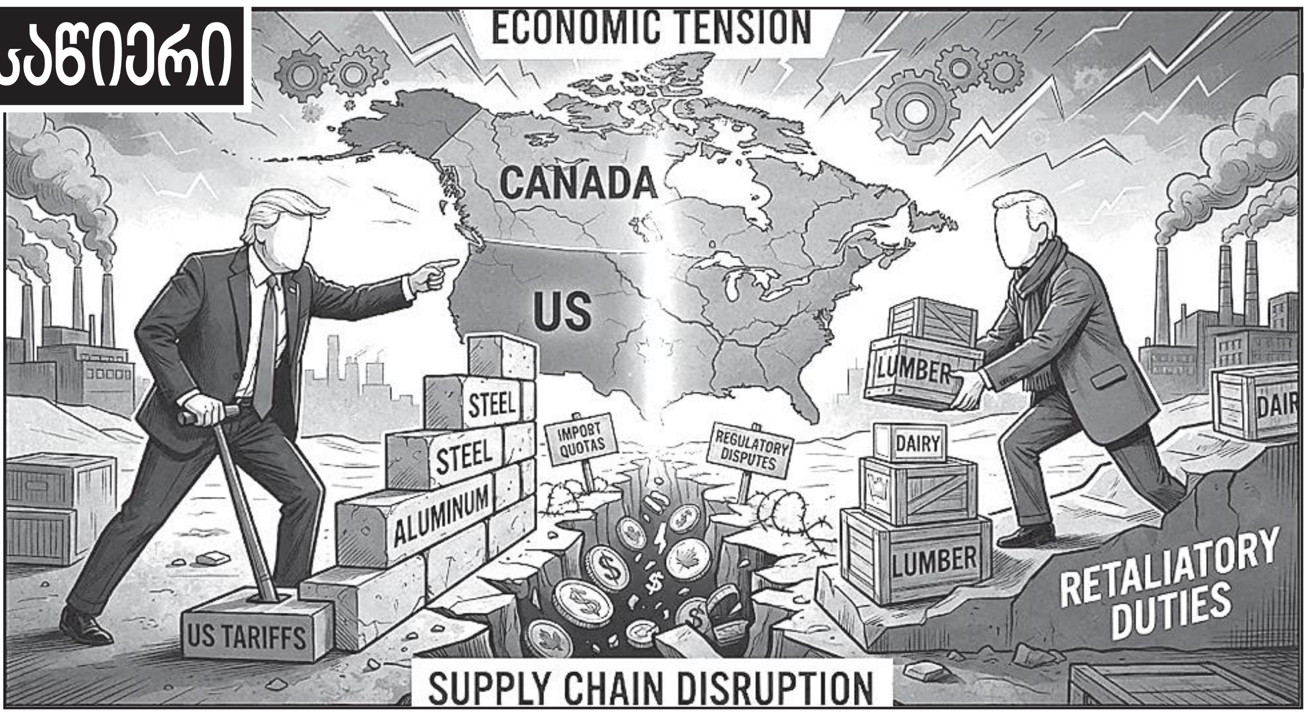

რით დამთავრდება ამერიკისა და კანადის დაპირისპირება?

ოდესღაც, კანადასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის ურთიერთობა სამაგალითო იყო მსოფლიოსთვის. დღეს, ასე აღარაა! ახლა, ისინი მტრებს უფრო ჰგვანან ვიდრე მეგობრებს. ყველაფრის თავი და თავი კი, ტრამპი და მისი ცნობილი სატარიფო პოლიტიკაა. დონალდ ტრამპი, თავისი პრეზიდენტობის პირველივე დღიდან, დაუნდობლად აკრიტიკებს და ამცირებს კანადას და მის ხელისუფლებას. მან კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა კანადის სუვერენიტეტი და დამოუკიდებლობა, როცა არაერთხელ მოუწოდა კანადას, ამერიკის 51-ე შტატი გამხდარიყო. ამ ორი ქვეყნის ლიდერებს შორის ვერა და ვერ ჩამოყალიბდა მეგობრული და კოლეგიალური ურთიერთობა.

აბა, რა იქნებოდა, როცა, თეთრ სახლში გამართულ ერთ-ერთ შეხვედრაზე, კანადის პრემიერ-მინისტრმა მკაფიოდ განაცხადა, რომ კანადა არასოდეს არ გახდება ამერიკის 51-ე შტატიო, ტრამპმა კარნის გესლიანად მიუგო, არასოდეს თქვა არასდროსო! პასუხად, კანადის პრემიერმა დუმილი ამჯობინა, და ამერიკის მიმართ არგაღიზიანების პოლიტიკის გატარება სცადა. ურთიერთობა ამერიკასა და კანადას შორის მაინც დაიძაბა, როცა გაირკვა, რომ ტრამპს არ სურს ჩრდილო-ამერიკის ღია სავაჭრო ხელშეკრულების გახანგრძლივება. შეთანხმების გახანგრძლივებისთვის ტრამპის ადმინისტრაციამ მექსიკისა და კანადის მიმართ ახალი მოთხოვნები წამოაყენა, რამაც სავაჭრო მოლაპარაკებათა ხელახალი გამართვა გამოიწვია, მაგრამ ამერიკის დელეგაციის საქციელით გაღიზიანებულმა კანადელებმა, თითქმის ორთვიანი ჯახირის შემდეგ, მოლაპარაკების მაგიდა დატოვეს.

მოგვიანებით, კანადის პრემიერ-მინისტრმა ოფიციალურად განაცხადა, რომ მოლაპარკება ტრამპის ადმინისტრაციის ახალი მოთხოვნების გამო ჩაიშალა. კარნის თქმით, ტრამპის ადმინისტრაცია კანადისგან ძალიან ბევრს ითხოვს. ჩვენზე საბატონოდ ამერიკა ჩვენი ქვეყნის დანგრევას ცდილობსო, განაცხადა კანადის პრემიერმა. საპასუხოდ, ტრამპმა კანადას ახალი სავაჭრო ტარიფები დაუწესა. კანადამ კი, თავის მხრივ, ამერიკულ საქონელზე გაზარდა ტარიფები. მოკლედ, ორ ქვეყანას შორის დიდი სავაჭრო ომი გაჩაღდა, რომლის მიზეზად ამერიკისა და კანადის მთავრობებს შორის განსხვავებული გეო-ეკონომიკური ხედვა სახელდება. ტრამპის ადმინისტრაცია კანადასთან სავაჭრო დეფიციტის შემცირებაზე ფიქრობს, თან, ისეთი წესების შემოღებით, რომელიც წარმოების დიდ ნაწილს შეერთებულ შტატებში გადაიტანს. ამერიკის ახლანდელი ადმინისტრაცია ცდილობს ვაჭრობის დაბალანსებას და ზოგიერთ სექტორში, მათ შორის, საავტომობილო, რძისა და ალკოჰოლური სასმელების წარმოებაში, ბარიერების მოხსნას. გარდა ამისა, ოტავასა და ვაშინგტონის ეკონომიკური უსაფრთხოების შესაბამისობაში მოყვანა სურს. უფრო მეტიც, კანადის კრიტიკულ მინერალურ რესურსებზე წვდომის მიღებისთვის იბრძვის. კანადა კი, ჩრდილოეთ ამერიკის საერთო ღია ბაზრის ჩამოყალიბებას ცდილობს, მაგრამ მნიშვნელოვან დათმობებზე წასვლამდე, კანადის მთავრობას ტრამპის ადმინისტრაციისგან გარანტიების მიღება უნდა, რომ შეთანხმების პირობები დაცული იყოს და ვაშინგტონმა, მომავალში, ხელშეკრულების პირობები არ შეცვალოს.

ტრამპის მთავრობა კი, კანადისთვის გარანტიების მიცემისგან თავს იკავებს. ცხადია, სავაჭრო ომის შედეგად, ორივე ქვეყანა ზიანდება, მაგრამ კანადა უფრო მეტად. მიუხედავად ყველაფრისა, კანადის მოსახლეობა კარნის და მის პოლიტიკას მთლიანად უჭერს მხარს. კარნის დასაცავად მისმა ოპოზიციამაც კი აიმაღლა ხმა: კანადის კონსერვატორთა ერთ-ერთმა ლიდერმა, ონტარიოს პროვინციის გუბერნატორმა დაგ-ფორდმა განაცხადა, რომ ამ საკითხში ოპოზიცია და მთავრობა ერთიანია, რადგან საკითხი კანადის სუვერენიტეტს ეხება. ამერიკასთან სავაჭრო ურთიერთობის გამწვავების კვალდაკვალ, კანადის პრემიერ-მინისტრმა ფსონის ევროპაზე დადება გადაწყვიტა. მან ევროკავშირთან მჭიდრო ეკონომიკური თანამშრომლობის საკითხი დააყენა. ჩვენ ევროკავშირის წევრობისკენ არ ვისწრაფვით, ევროკავშირთან ჩვენ მხოლოდ სრულიად გამორჩეული ალიანსი გვსურს, რადგან საერთო ღირებულებებს ვიზიარებთ და საერთო პრიორიტეტები გვაქვსო, განაცხადა მარკ კარნიმ.

შეთანხმების მიღწევის შემთხვევაში, ეს კანადისთვის, უკანასკნელი ათწლეულების განმავლობაში, ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ცვლილება იქნება. უნდა ითქვას, რომ კანადის მიმართ ტრამპის პოლიტიკით ბევრია უკმაყოფილო. ამერიკელი ანალიტიკოსების აზრით, როცა ამერიკა ამდენი გამოწვევის წინაშე დგას, ახლო მოკავშირესთან ურთიერთობების გაფუჭება არაა მომგებიანი.

ხელოვნური ინტელექტი საშიში არ არისო!..

ხელოვნური ინტელექტის კომპანია-Anthropic-ის ხელმძღვანელებმა და ექსპერტებმა, ხელოვნური ინტელექტით გამოწვეული შესაძლო საფრთხეების შესახებ, მსოფლიოს გამაფრთხილებელი წერილით მიმართეს. მათი აზრით, ახლანდელი ხელოვნური ინტელექტი თვითგანვითარებადი სუპერ-ინტელექტის შექმნისკენ ისწრაფვის, რითაც ადამიანის სიცოცხლეს რისკის ქვეშ აყენებს. ამიტომ, კომპანია-Anthropic-ი ხელოვნური ინტელექტის გაკონტროლებას ითხოვს. კომპანიის აღმასრულებელი დირექტორი დარიო ამოდეი გამოვიდა ინიციატივით, რომ უნდა დადგინდეს მაღალი ტექნოლოგიების განვითარების ზღვრები.

ინიციატივა სამი პუნქტისგან შდგება: პირველი, დამოუკიდებელი ექსპერტების მოწვევა და მათთან მჭიდრო თანამშრომლობა, რითაც ისინი ხელოვნურ ინტელექტთან დაკავშირებული რისკების ეფექტურ მონიტორინგს შესძლებენ. მეორე, ორიენტაცია გაკეთდეს უსაფრთხოების საერთაშორისო პოლიტიკასა და გლობალურ თანამშრომლობაზე; მესამე პუნქტი, როგორც დემოკრატიული, ისე ავტორიტარული სახელმწიფოების მიერ, ხელოვნური ინტელექტის უსაფრთხოების სტანდარტებზე შეთანხმების მიღწევას გულისხმობს. ინიციატივას მხარი ბევრმა სპეციალისტმა დაუჭირა, მათ შორის, OpenAI-ს აღმასრულებელმა დირექტორმა **სემ-ალტმანმა,** Google-DeepMind-ის ხელმძღვანელმა **დემის ჰასაბისმა** და AI-ს მფლობელმა **ილონ მასკმა,** რომლებიც ერთხმად აღიარებენ, რომ განვითარების ტემპის დარეგულირება აუცილებელია, გარეშე ექსპერტების მოწვევა კი, უპრიანი. ხელოვნური ინტელექტის განვითარება და მასთან დაკავშირებული საფრთხეები ამერიკის კონგრესის შუალედური საარჩევნო კამპანიის მთავარ თემად იქცა.

მოგეხსენებათ, როგორც რესპუბლიკელებისთვის, ისე დემოკრატებისთვის ნოემბრის არჩევნებში გამარჯვება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამერიკის მოსახლეობა, მათ შორის, პოლიტიკოსები, იმდენად არიან შეშფოთებულნი ხელოვნური ინტელექტის განვითარების პერსპექტივით, რომ სხვა საარჩევნო თემები ნაკლებად აღელვებთ. ყველა იმ აზრზეა, რომ ხელოვნური ინტელექტის განვითარება მკაცრ კონტროლს უნდა დაექვემდებაროს. ხელოვნური ინტელექტისგან გამოწვეული შიშების ფონზე, განსაკუთრებით საგანგაშო გახდა ხელოვნური ინტელექტის საშუალებით ახალი ბიოლოგიური იარაღის შექმნა. ხელოვნური ინტელექტის კომპანიების ექსპერტებმა და ხელმძღვანელებმა ხელი მოაწერეს ღია წერილს, რომელშიც მოითხოვენ DNM-ის, ანუ დეზოქსირიბონუკლეინის მჟავას წარმოებაზე ახალი კონტროლის დაწესებას, რადგან ხელოვნურ ინტელექტს შეუძლია ტოქსინებისა და ვირუსების განვითარების დაჩქარება. მეცნიერებმა განაცხადეს, რომ ხელოვნური ინტელექტი, უკვე, გამოყენებულია ბუნებაში არარსებული ვირუსების შესაქმნელად.

დონალდ ტრამპი და მისი ადმინისტრაცია არ იზიარებს ხელოვნური ინტელექტის კომპანიების მენეჯერების აზრებსა და სიფრთხილეს. ჩვენ, ხელოვნური ინტელექტის სფეროში, ჩინეთს ვუსწრებთ და მსურს, მომავალშიც ასე იყოს, რადგან ის, ვინც ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიების რბოლაში გაიმარჯვებს, საბოლოოოდ, ყველაფერში გაიმარჯვებსო, თქვა მან. დონალდ ტრამპმა ხელოვნური ინტელექტის კრიტიკოსები ძალიან ნეგატიურ ძალებს შეადარა, რადგან, მისი თქმით, ისინი ისეთ სცენარებზე საუბრობენ, რომელიც არასდროს არ განხორციელდება. მტკიცება, რომ ხელოვნური ინტელექტი მსოფლიოს დაიპყრობს, ისეთივე ტყუილია, როგორიც გლობალური დათბობა, რომლის მიხედვით, ახლა ყველა მკვდარი უნდა ვიყოთ, განაცხადა ამერიკის პრეზიდენტმა. თეთრი სახლის აზრებს ოფიციალური პეკინიც იზიარებს. ჩინეთს არ მიაჩნია, რომ ხელოვნური ინტელექტის განვითარება უნდა შენელდეს.

ნუგზარ ბ. რუხაძე,
POSTV

დონალდ ტრამპის საქმიანობას დადებითად ამერიკელთა 32% აფასებს...

Reuters/Ipsos-ის ახალი გამოკითხვის მიხედვით, აშშ-ის პრეზიდენტის დონალდ ტრამპის საქმიანობას დადებითად ამერიკელთა 32% აფასებს, რაც მისი პოლიტიკური კარიერის განმავლობაში ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია. გამოკითხვის თანახმად, ტრამპის საქმიანობას დადებითად რესპუბლიკელთა 73% აფასებს. ერთი კვირის წინ ეს მაჩვენებელი 82% იყო.

ამასთან, გამოკითხულთა მხოლოდ 17% აფასებს დადებითად ტრამპის პოლიტიკას საარსებო ხარჯების ზრდასთან დაკავშირებით. გამოკითხვის მიხედვით, ტრამპის მიერ საარსებო ხარჯების გაძვირების საკითხის მართვას რესპუბლიკელთა უმრავლესობაც უარყოფითად აფასებს, კერძოდ, 51% მის მიდგომას არ ეთანხმება, 44% კი დადებითად აფასებს.

Reuters/Ipsos-ის გამოკითხვა ოთხი დღის განმავლობაში ჩატარდა და აშშ-ის მასშტაბით 1 277-მა ზრდასრულმა ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა. ცდომილების ზღვარი 3 პროცენტული პუნქტია.

უკრაინული გამოცემის „ტექსტის“ (Texty) ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულია სტატია სათაურით „რუსები ტანკებით ფრონტის გარღვევას აპირებენ. როგორ არის ჩვენი ჯავშნიანი ფარის საქმე?“ (ალექსანდრე შულმანი). მასალაში გაანალიზებულია უკრაინის სატანკო ჯარების მდგომარეობა. ავტორის დასკვნით, სიტუაცია უიმედოა, რადგან უკრაინის სატანკო ძალები ღრმა კრიზისში იმყოფება.

გთავაზობთ პუბლიკაციას შემოკლებით:

TEXTY.ORG.UA

რუსები ტანკებით ფრონტის გარღვევას აპირებენ...

როგორი არის უკრაინის ჯავშნიანი ფარის საქმე?

უკრაინული ტანკები – მას შემდეგ, რაც სამხედრო ტექნიკის ტექნოლოგიები შეიცვალა – არმიაში მნიშვნელოვან როლს აღარ ასრულებენ. ჩვენი მტრები კი, რუსები, თავიანთ ტანკებს და საერთოდ, ჯავშანტექნიკას დრონებთან საბრძოლველად ადაპტირებენ, აწყობენ და ინახავენ: სატანკო გარღვევისა და ჩვენი ჯარების ალყაში მოსაქცევად ემზადებიან. თუ ომის დაწყების დროს ჩვენ ვიცოდით, როგორ გაგვენადგურებინა რუსული ტანკები და ვანადგურებდით კიდეც, ახლა უკრაინის სატანკო ჯარები ღრმა საკადრო, ტექნოლოგიურ და ლოჯისტიკურ კრიზისში იმყოფებიან.

მოდით, ჯერ შევაფასოთ, ჩვენ რა გვაქვს, რას ვაკეთებთ და შემდეგ რუსეთის მოქმედებაზე ვისაუბროთ. როგორც ოფიცერი-ტანკისტი, მეტსახელად „საპრანი“, ანონიმურად ამბობს, 2022 წლისათვის ჩვენს სატანკო ჯარები საკმაოდ კარგ მდგომარეობაში იყო: გვყვავდა ღია და დახურული სროლისათვის მომზადებული ეკიპაჟები, დამუშავებული იყო ტაქტიკური მოქმედების პრაქტიკა, გვყავდა ტანკის მექანიკოსები, რომლებმაც ტექნიკის ყოველი ნიუანსი იცოდნენ და საბრძოლო იარაღს წარმატებით იყენებდნენ.

დღეს სიტუაცია უკვე შეცვლილია: ომის წლებში სატანკო ჯარებმა რიგი პერეტურბაციები განიცადეს – ეკიპაჟების დაღუპვისა და ჯავშანტექნიკის დეფიციტის შედეგად.

ომის დაწყებისთანავე უკრაინელმა ტანკისტებმა რუსული ჯავშნიანი ქვედანაყოფების წინააღმდეგ რამდენიმე ახალი მეთოდი შეიმუშავეს – საკმარისია გავიხსენოთ უკრაინის გმირის, პოლკოვნიკ ოლეგ გრუძევიჩის მიერ განხორციელებული გარღვევები კიევთან და ხარკოვთან ახლოს, მაგრამ იმდროინდელ ტექნიკას თავისი ხარვეზები ჰქონდა, ამას დაემატა დაფინანსების უკმარისობა და სხვა პრობლემები.

რატომ არ გაამართლეს იმედი დასავლურმა ტანკებმა?

უკრაინის არმიას დახმარების ხელი დასავლეთის ქვეყნებმა ტანკების მიწოდების საკითხში გაუწოდეს, მაგრამ ამ დახმარებას მნიშვნელოვანი ნაკლი ჰქონდა – მოგვცეს ძველი ჩამოწერილი ტანკები – გერმანული „ლეოპარდები“, ბრიტანული „ჩელენჯერები“.. შედარებით ახალი და თანამედროვე – ამერიკული „აბრამსები“ და „ბრედლები“.. ნადავლის სახით საკმაო ტექნიკა დაგვრჩა რუსებისაგან... მაგრამ ეს იყო, შეიძლება ითქვას, ერთგვარი „ზოოპარკი“

სამწუხაროდ, 2023 წლის ზაფხულის კონტრშეტევის დროს უკრაინის არმიაში დასავლურმა ჯავშანტექნიკამ ვერ გაამართლა - ერთნაირად იწვოდნენ „ლეოპარდებიც“, „აბრამსებიც“ და „ბრედლებიც“.. განსაკუთრებით კი „ჰერკულესის“ მარკის დეფიციტური ტანკსაწევრები, როცა მათ ბრძოლის ველიდან - ე.წ. „სუროვიკინის გამაგრებული ხაზიდან“ დაზიანებული 70-ტონიანი „აბრამსები“ გამოჰქონდათ.

„კურსკის ოპერაციის“ დროს კი, 2024 წელს, ბევრი დასავლური ტანკი მტერს ჩაუვარდა ხელში, რის შედეგადაც სატანკო ჯარების კრიზისი კიდევ უფრო გამწვავდა. გარდა ამისა, რუსებმა უკრაინის არმიის მიერ მიტოვებული დასავლური წარმოების ნადავლი ტანკები წარმატებით გამოიყენეს პროპაგანდისათვის. დროთა განმავლობაში უკრაინელი ტანკისტები, რომლებიც საზღვარგარეთ იყვნენ მომზადებულნი... ქვეითთა ქვედანაყოფებში გადაანაწილეს.

სამწუხაროდ, დღეს, როცა აქცენტი დრონებზე და რაკეტებზეა გადატანილი, ტანკები უკრაინის არმიაში პრიორიტეტული აღარ არის. ტანკის ეკიპაჟების მომზადების სისტემა დაინგრა და აღარ მოქმედებს. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ უკრაინას ბრძოლისუნარიანი სატანკო ქვედანაყოფები პრაქტიკულად აღარ ჰყავს და კიდევ თუ რაიმეა დარჩენილი, მათში ძირითადად შემთხვევითი ადამიანები და ქრონიკული ლოთები „მსახურობენ“ ძალზე არასახარბიელო დონეზეა ტანკების რემონტი, რომელიც თვეობით ჭიანურდება სათადარიგო ნაწილების უქონლობის გამო. თავის დროზე ძველ ტანკებს არ მოჰყოლიათ არც სათადარიგო ნაწილები და არც სრულად არ ყოფილან დაკომპლექტებული, არ არსებობს ელექტრული სქემები, საკონტროლო-გამზომი აპარატურა და დეტალური ინსტრუქციები. ამჟამად მათი მნიშვნელოვანი ნაწილი საზღვარგარეთ რემონტდება, მაგრამ ყველანაირი გრაფიკის დარღვევით.

და რას აკეთებს ამ დროს მტერი?

ტანკებით სარგებლობა უკრაინის არმიისათვის პრიორიტეტული არ არის, მაგრამ ამ დროს მტერს არ სძინავს, უარს არ ამბობს სატანკო გარღვევების იდეაზე და ჩვენი ჯარების „რკინის მარწუხებში მოქცევაზე“ დასამალი არაა, რომ რუსები ამ მიზნის მისაღწევად მკაფიო და დაუნდობლად ეფექტურ სისტემას ქმნიან.

ჩვენ ხშირად დავცინით რუსებს, როცა ცალკეულ სატანკო შეტევებს აწყობენ– „დაჟანგებულ ტანკებს იყენებენო“ (ტ-62, ტ-72, ტ-80). თუმცა ყურადღება უნდა მივაქციოთ, რომ ჩვენი დასავლური ტანკებიც არანაკლებ „დაჟანგებულია“. განსხვავება ისაა, რომ რუსული ჯავშანტექნიკის აღდგენა იოლია და შესაბამისად, შეიძლება საველე პირობებშიც შეკეთდეს, რუსებს აქვთ სათადარიგო ნაწილები.

ჩვენი ოფიცერ-ტანკისტების დაკვირვებით და შეფასებით, რუსებმა ბოლო დროს ტაქტიკა შეცვალეს: ახორციელებენ ტექნიკურ უნიფიკაციას – შედარებით ახალ ნადავლ დასავლურ ტანკებს ღრმად სწავლობენ, შესაძლებლობების ფარგლებში სწრაფად უცვლიან აგრეგატებს და მათ აუმჯობესებენ. რუსული სატანკო მრეწველობა კონვეიერულ სისტემაზეა გადასული: ჩვენი „ზოოპარკისაგან“ განსხვავებით, მათ ერთნაირი უნიფიცირებული „დაშტამპული“ ჯავშანტექნიკა აქვთ.

რუსული ტანკი უკრაინული დრონების წინააღმდეგ

თანამედროვე რუსული მძიმე სამხედრო ტექნიკა მასიურად არის აღჭურვილი რადიოელექტრონული ბრძოლის საშუალებებით, რათა დრონებს მართვის წყარო გაუთიშონ. გარდა ამისა, ისინი აფიქსირებენ მათზე დამიზნებულ დრონს, კუმულიატურ ელემენტს, ხელყუმბარას და როგორც კი ისინი ტანკის რადარის არეალში მოხვდებიან, იმავ წამს ელვისებურად ამოქმედდება შესაბამისი დაცვის სისტემა და სამიზნე მანამ ნადგურდება, სანამ ტანკის ჯავშანს მიაღწევს.

ამის გათვალისწინებით, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ რუსები საკმაოდ უბრალო და იმავდროულად პრაგმატულ ტაქტიკას ამუშავებენ: განახორციელებენ სწრაფ ნახტომს, გაივლიან დრონების მიერ კონტროლირებულ ზონას (ე.წ. „კილზონას“), მიუვარდებიან უკრაინული დრონების ოპერატორებს, გაანადგურებენ და ზურგში გავლენ.

რა თქმა უნდა, ეს ტაქტიკა სარისკოა, მაგრამ დაგეგმილი მსხვერპლით – პირველები დაიწვებიან რუსული გარემონტებულ-გაუმჯობესებული, მაგრამ მაინც ძველი ტანკები ეკიპაჟებით, მაგრამ შემდეგ ბრძოლაში ჩაებმებიან ახალი ტანკები მთელი თავიანთი ძალით, უახლესი შეიარაღებითა და ანტიდრონული სისტემებით. რუსეთის სატანკო მრეწველობა სადღეღამისო რეჟიმში მუშაობს, ახალ ტანკებს დაცვის ისეთი კომპონენტებით უშვებენ, რომ უკრაინელ ტანკისტებს ამაზე მხოლოდ ოცნება თუ შეუძლიათ.

უიმედო დასკვნა

ჩვენ საგანგაშო რეალობის წინაშე ვდგავართ. სანამ მოწინააღმდეგე თავისი სატანკო პარკის მოდერნიზებას ახდენს, მათ რაოდენობას ამრავლებს და დრონებთან საბრძოლველად ამზადებს, ჩვენი სატანკო ჯარების ნაშთები ყურადღების პერიფერიაში რჩებიან. დასავლელი მოკავშირეებისგან ახალი გაუმჯობესებული ტანკების მოწოდების თაობაზე ჩამიჩუმი არ ისმის. უკრაინა თვითონ ტანკებს არ უშვებს, მხოლოდ დაზიანებულებს არემონტებს.

თუ ჩვენ მტრის სავარაუდო სატანკო გარღვევისათვის არ მოვემზადებით, რუსეთი 2022 წლის თებერვალ-მარტის შეტევას გაიმეორებს, მაგრამ 2022 წლისაგან განსხვავებით, უკრაინას უკვე აღარ აქვს მათი მოსაგერიებელი სპეცსაშუალებები და არც ოპერატიული საკადრო რეზერვი.

ამბობენ, რომ ტანკები წარსულში დარჩნენ და სამომავლოდ ომები „ზოოპარკის“ გარეშე იქნებაო, მაგრამ მათი ჩამოწერა მაინც წინდაუხედაობა იქნებოდა. ჩვენი სატანკო ნაწილების ნაშთები ერთადერთი საშუალებაა, რომლებიც მტრის მასირებულ გარღვევას წინააღმდეგობას გაუწევენ. ამიტომაც, როცა რუსები „კილზონას“ გამოივლიან, მათი შეჩერება ჩვენს ტანკისტებს მოუწევთ, ავიაცია და არტილერია ტანკსაწინააღმდეგო საშუალებებით ჩვენ საკმარისი არ გვაქვს. ბრძოლა ჩვენგან მკაცრ პრაგმატიზმს მოითხოვს. თუ არ მოვემზადებით, მტერი თავის მიზანს შეასრულებს.

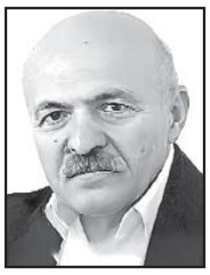

მოამზადა
სიმონ კილაძემ

ნიუ იორკში ვოლოდიმირ ზელენსკისა და ურსულა ფონ დერ ლაიენის შეხვედრა დაძაბული გამოდგა

ნიუ იორკში უკრაინის პრეზიდენტ ვოლოდიმირ ზელენსკისა და ევროკომისიის პრეზიდენტ ურსულა ფონ დერ ლაიენს შორის შეხვედრა დაძაბული გამოდგა, „ამის შესახებ უკრაინული მედია გამოცემა „ბლუმბერგზე“ დაყრდნობით წერს.

გავრცელებული ცნობით, ნიუ იორკში შეხვედრის დროს ზელენსკიმ და ფონ დერ ლაიენმა უკრაინისთვის ფინანსური და თავდაცვის შემდგომი მხარდაჭერის საკითხი განიხილეს. უკრაინულმა მხარემ, კერძოდ, შეშფოთება გამოთქვა ზამთარში რუსული თავდასხმების შესაძლო გააქტიურებისა და საჰაერო თავდაცვის რაკეტების დეფიციტის გამო. მედიის ცნობით, საუბრის დროს ზელენსკი აღშფოთებული იყო იმით, რომ ევროკავშირი დათანხმდა ორი რუსი ოლიგარქის წინააღმდეგ სანქციების მოხსნას.

„ჩვენი ახალი სარაკეტო თავდაცვის პროგრამა ხელს შეუწყობს წარმოების მოცულობის სწრაფ ზრდას. უკრაინა კიდევ უფრო მეტ თავდაცვით მხარდაჭერას მიიღებს. და როგორც კი რეფორმები წინ წავა, ასევე გაიზრდება საბიუჯეტო მხარდაჭერაც. ამ კალენდარულ წელს ჩვენ ჯერ კიდევ გვაქვს 37 მილიარდი ევრო ხელმისაწვდომი“, „აღნიშნა ევროკომისიის პრეზიდენტმა.

ჩვენ ჩვენსას მივხედოთ!

ხვალ ჩრდილოეთ ირლანდიასთან უმაყურებლო დინამო არენაზე მატჩით ერთა ლიგის ახალ სეზონს ვიწყებთ.

დამდეგი ტურნირის წინ გვაქვს როგორც დადებითი, ისე დამაფიქრებელი მოლოდინები. კერძოდ, თუ ოპტიმიზმის საფუძველს მთელ რიგ ლეგიონერთა შედეგიანი თამაში გვაძლევს გამოჯანმრთელებულთა (კიტეიშვილი, **ჩაკვეტაძე, კაკაბაძე)**, მინდორზე დაბრუნების ჩათვლით, ამ ფონზე საგანგაშოდ გამოიყურება ლიდერთა ნაწილის სათამაშო დროის დეფიციტი თვით **ხვიჩა კვარაცხელიას** თამადობით და ამ ფაქტორის თანმდევი გაუარესებული ფიზიკურ-ფსიქოლოგიური კონდიციებითურთ.

საბედნიეროდ, მსგავსი თავსატეხით მხოლოდ ჩვენ არ ვხვდებით მომავალი ფორუმის სტარტს.

ჩრდილოეთ ირლანდია (25 სექტემბერი): გუნდის კაპიტანი **კონორ ბრედლი.**

უკრაინა (28 სექტემბერი): ჩვენს ყველაზე უხერხულ მეტოქეს განსაკუთრებული საკადრო პრობლემები შეექმნა: **მიხაილო მუდრიკი, იგორ იარმოლიუკი, არტიომ დოვბიკი, ალექსანდრ ანდრიევსკი** და უკანასკნელ მომენტში – **არტიომ სტეპანოვი.**

დავძენთ, რომ 2 ოქტომბერს, უნგრეთი **შალაისა** და **სტაილსის** გარეშე გვიმასპინძლებს, 5 ოქტომბერს კი ჩრდილოეთ ირლანდიაში საპასუხო ბრძოლას გავმართავთ.

და კიდევ: ჩვენი ნაკრების სტაფს **გურამ კაშია** შეემატა!

კარგი ქართული ამბები

ძიუდო

სარაევო (ბოსნია). ვეტერანთა მსოფლიოს ჩემპიონატი. საქართველო – 37 მედალი (9 ოქრო, 12 ვერცხლი, 16 ბრინჯაო 3 დღის შემდეგ). უნიკალური შედეგი აქვს **ალექსი დავითაშვილს,** რომელმაც ტიტული ზედიზედ მე-10(!) მოიხვეჭა.

სკოპიე (ჩრდილოეთ მაკედონია). ევროპის თასის გათამაშება 14 ჯვაროსნის მონაწილეობით. საქართველოს ნაკრები – 4 მედალი. **ოქრო** – თენგო ზირაქაშვილი, საბა ინანეიშვილი. **ვერცხლი** – ნოდარ ალაფიშვილი. **ბრინჯაო** – საბა ქარდავა.

სუმო

სტირლინგი (შოტლანდია). ევროპის უფროსთა ჩემპიონატი. საქართველო – 7 მედალი. **ზურაბ წიქორიძე** – ოქრო და ვერცხლი. **საბა გამთენაძე** და **ეროვნული ნაკრები** (გუნდურში) – ვერცხლი. **ბადრი ხატისკაცი** – 2 ბრინჯაო. **ლუკა ბერიძე** – ბრინჯაო.

ვარშავა (პოლონეთი). ევროპის 21 და 23 – წლამდელთა ჩემპიონატი. საქართველო – 15 მედალი. **2-2 ოქრო** – ლუკა ავაზაშვილი და ავთო ლიკლიკაძე. აღსანიშნავია, რომ ჯვაროსნებმა **მე-5 ოქრო** გუნდურ ტურნირში მოიხვეჭეს (ლუკა ავაზაშვილი, დავით აბალაკი, დავით აქუბარდია, ლუკა ოჩიგავა).

დავძენთ, რომ იქვე გამართულ ევროპის სუმოს ფედერაციის არჩევნებში ამ ორგანიზაციის ვიცე-პრეზიდენტად დელეგატებმა ჩვენი ფედერაციის თავკაცი **ლევან ცაგურია** ერთხმად აირჩიეს.

ფარიკაობა

რაღა დარჩა – ათიოდე წელიწადიც და **იური ოსიპოვი** საუკუნეს მოკეცავს, საშუალედო – 90-წლოვან იუბილეს კი მოგონებათა სკივრიდან აკინძული მარგალიტების კრებულით ეგებება, რომელსაც მრავლისმთქმელი სათაური შეურჩია: „ჩემი თაობის მუშკეტერები“.

მართლაც, ვის, თუ არა მას, მრავლად დაუგროვდა მოსათხრობი გარდასულ ბრძოლათა პერიპეტიებზე, განსაკუთრებით თბილად კი ლეგენდარულ თანაგუნდელებს – **გურამ კოსტავასა** და **ნუგზარ ასათიანს** მიაგებს ღირსეულ პატივს.

ბუნებრივია, მსოფლიოს ჩემპიონს, ოლიმპიადის მონაწილესა და სპორტის რაინდს დამსახურებული მადლიერებით პასუხობენ მისი ტალანტისა და მამულიშვილობის დამფასებლები:

ირაკლი მეძმარიაშვილი (სპორტის მინისტრის მოადგილე) – იგი ჭეშმარიტი მსოფლიოს ჩემპიონია მეგობრობაშიც!

მერაბ ბაზაძე (ფარიკაობის ფედერაციის პრეზიდენტი) – ახლა რომ სანდრო ბაზაძე ბრწყინავს, სწორედ სახელოვან წინამორბედთა ღვაწლია!

კალათბურთი

რუსთავი. დუდუ დადიანის 25-ე მემორიალის ფინალი. კავკასიის უნივერსიტეტი – თელავი 102:82. ეს სტუდენტთა მე-2 წარმატებაა. ყველაზე შედეგიანები: ფორესტი, სანაძე – 19-19, ტურძილაძე – 18 ქულა. საიუბილეო ტურნირის MVP – სანდრო სანაძე.

უკვე გაუწყეთ, რომ ბათუმმა ჩემპიონთა ლიგის საკვალიფიკაციო ტურნირში შვეიცარიულ ფრიბურგთან მოპოვებული სასტარტო გამარჯვებით, რუმინულ ორადეასთან მარცხის მიუხედავად, ფიბა – ევროპის თასის საგზური გაინაღდა.

ამ დღეებში გაირკვა, რომ აღნიშნული ტურნირის **„ა“ ჯგუფის** შეხვედრები 6 ოქტომბრიდან 23 დეკემბრის ჩათვლით გაიმართება, **ბუბა ბერიშვილის** განწვრთნილ ზღვისპირელთა მეტოქეები კი ტრეპჩა (კოსოვო), პრომითეასი (საბერძნეთი), ოპავა (ჩეხეთი), ტრირი (გერმანია) და სპლიტი (ხორვატეთი) იქნებიან.

თაობა

თბილისის პარასპორტის ფედერაციის დარბაზი. მხიარული სტარტების მე-19 სეზონი. **საპატიო კვარცხლბეკი.** 1. ხელვაჩაური. 2. ბორჯომი. 3. ოზურგეთი.

მშვიდობით, დიდოსტატო!

საფეხბურთო სამყარომ 83 წლის ასაკში სანდრო მაცოლა დაკარგა.

მილანის ინტერის სიმბოლომ 17 სეზონის განმავლობაში 4 სკუდეტო მოიხვეჭა, 2-2-ჯერ კი ჩემპიონთა და საკონტინენტთაშორისო თასებს დაეუფლა. შთამბეჭდავია ლეგენდის საკლუბო სტატისტიკაც: 162 გოლი და 15 ასისტი 567 შეხვედრაში. და ეს ყველაფერი იტალიური კატენაჩიოს ეპოქაში!

რაც შეეხება სკუადრა აძურას, აპენინელი ჯადოქრის სახელს მნიშვნელოვანწილად უკავშირდება საშინაო ევრო – 1968-ზე მოპოვებული ტიტული და მუნდიალ – 1970-ის ფინალისტობა, სულ კი სანაკრებო კარიერა 70 მატჩში გატანილმა მისმა 22-მა ბურთმა დახატა!

დავძენთ, რომ სანდრო მაცოლა მონცაში დაკრძალეს და მასთან გამოსათხოვარ ცერემონიას ინტერის, მილანის, იუვენტუსისა და ტორინოს დელეგაციები ესწრებოდნენ.

ალბერტ აზარიანის „მძიმე ჯვარი“

...როცა რგოლებზე ვარჯიშის შესასრულებლად დამსწრეთა წინაშე მორიგი სპორტსმენი გამოვიდა და პროგრამის შესრულება დაიწყო, მსაჯებმა თვალებს არ დაუჯერეს: ასეთი ელემენტი რგოლებზე მათ ჯერ არასდროს ენახათ! არადა, საქმე ისიც იყო, რომ ასეთი „განუკითხაობისთვის“ სპორტსმენი შეიძლებოდა მკაცრადაც დაესაჯათ!

ეს ამბავი შორეულ 1953 წელს, ქალაქ ლენინგრადში (ამჟამინდელი სანკტ-პეტერბურგი – **რედ.**) გამართულ შეჯიბრებაზე მოხდა. მაშინ ტანმოვარჯიშე **ალბერტ აზარიანმა** პირველად შეასრულა რგოლებზე ელემენტი „ჯვარი“: სპორტსმენს ტანი ისე ეჭირა, თითქოს მისი სხეული ხორცითა და ძვალ-ძარღვებით კი არ იყო შექმნილი, არამედ კლდის ნატეხიდან იყო გამოკვეთილი! მაგრამ, მსაჯებმა სპორტსმენს მაინც „მოსდეს შარი“: ელემენტი ძალიან სწრაფად, შესაფასებლად არასაკმარის დროში შესრულდა, საჭიროა სულ მცირე 3 წამიო. მაშინ ალბერტ აზარიანმა ვარჯიში კიდევ ერთხელ გაიმეორა, კვლავ დაიჭირა „ჯვარი“, რომელიც რამდენიმე წამის განმავლობაში ეჭირა, მერე მსაჯებს მიუბრუნდა და ჰკითხა – ახლა საკმარისიაო?

არადა, ლაპარაკი გამოსვლის დროს აკრძალული იყო, ამის გამო სპორტსმენი შეიძლებოდა ტურნირიდან მოეხსნათ, მაგრამ ერთ-ერთმა მსაჯმა აზარიანს მხარი დაუჭირა – ეს ხომ სრულიად ახალი ელემენტია და მკრეხელობა იქნებოდა, თუ კი მას არ მიიღებდნენ და არ შეაფასებდნენ.

მას შემდეგ რგოლებზე ამ ელემენტს „აზარიანის ჯვარი“ ეწოდება და სპორტულ ტანვარჯიშში ერთ-ერთ ყველაზე რთულადაა მიჩნეული.

მოამზადა
ოთარ ტურაბელიძემ

კომისიის პოზიცია

კალიფორნიის შტატის ათლეტური კომისიის დირექტორმა ენდი ფოსტერმა ილია თოფურიას განცხადებას უპასუხა და კატეგორიულად გამორიცხა ის ფაქტი, რომ ჯასტინ გეიჯის ხელთათმანებში რაიმე ჰქონდა ჩადებული.

„მისი ხელთათმანები და ბანდაჟები წესრიგში იყო და სრულად შეესაბამებოდა რეგულაციებს. ისინი ასევე არაერთმა ინსპექტორმა გულდასმით შეამოწმა“ – განაცხადა ფოსტერმა USA TODAY Sports-თან.

თოფურიამ სოციალურ ქსელ X-ზე დაწერა, რომ მომავალში გეიჯის ხელთათმანების შემოწმებას თავადაც მიაქცევდა ყურადღებას.

„მივმართავ ყველა იმ კლოუნს, ვინც მთელი ამ ხნის განმავლობაში ჩემზე ლაპარაკობდა, სისულელეებს ამბობდა და მაკნინებდა – საბოლოო სამედიცინო შემოწმებებიც დასრულდა და დავბრუნდი, მე აქ ვარ. ახლა ვნახოთ, ვის აქვს მართლა გამბედაობა. მადლობა ყველას, ვინც მხარს მიჭერდა. შემდეგ ჯერზე აუცილებლად დავრწმუნდები, რომ ჯასტინის ხელთათმანებიც შეამოწმონ, რამე უცნაური რომ არ წაუსვას. მალე შევხვდები“, – დაწერა ილია თოფურიამ X-ზე.

შეგახსენებთ, რომ ილია თოფურია თეთრი სახლის ღონისძიებაზე ჯასტინ გეიჯისთან კარიერაში პირველად დამარცხდა და მსუბუქი დივიზიონის საჩემპიონო ქამარი დათმო.

სულთათანა

ვალმოხდილი

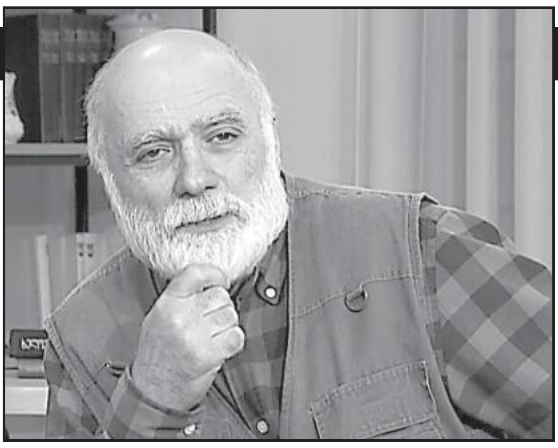

პაატა ნაცვლიშვილი გარდაიცვალა.

ამ სამი სიტყვისგან შემდგარ წინადადებაში გამოთქმული მწარე რეალობის ბოლომდე აღქმას და შეფასებას გარკვეული დრო დასჭირდება.

პაატა ნაცვლიშვილი არა მარტო მის ოჯახს, არამედ სრულიად საქართველოს მოუკვდა. მისმა სანუკვარმა ქვეყანამ დაკარგა მრავალმხრივი ნიჭით დაჯილდოებული, საოცარი შემოქმედებითი ენერგიით აღსავსე ჟურნალისტი, მწერალი, მეცნიერი, პუბლიცისტი, მოგზაური, ნაღდი მამულიშვილი. მისი წასვლით ქართულ ჟურნალისტიკაში დასრულდა პაატა ნაცვლიშვილის ეპოქა.

პაატამ ღირსეულად იღვაწა და ბევრის გაკეთებაც მოასწრო სხვადასხვა მიმართულებით. რომელი ერთი უნდა ჩამოვთვალოთ, დაწყებული ქართული ემიგრაციის ისტორიის კვლევით და სპორტული ჟურნალისტიკითა და ქართული ოლიმპიური მოძრაობის წარმოჩენით დამთავრებული. პაატა ნაცვლიშვილი საქართველოს ერთგული ჯარისკაცი იყო და ყოველდღიურად დაუღალავად იბრძოდა მისი სანუკვარი ქვეყნის ღირსეული აწმყოსა და მომავლისათვის.

დიახ იბრძოდა! მე შეგნებულად ვწერ ამ სიტყვას! მშვიდობიან დროშიც იბრძვიან ნაღდი მამულიშვილები! იბრძვიან თავიანთი მოღვაწეობით, ყოველდღიური საქმიანობით! პაატა მუდმივად იბრძოდა, რომ მისი სტუდენტები ნამდვილი პროფესიონალი ჟურნალისტები დამდგარიყვნენ, იბრძოდა თავისი კალმით, რათა უფრო ღრმად ეკვლია ჩვენი ემიგრაციის ისტორია და სათანადოდ წარმოეჩინა მათი ღვაწლი ქვეყნის წინაშე. იბრძოდა, რომ კვლავ გაეცოცხლებინა დიდი სულხან-საბას მიერ განვლილი გზა. საერთოდ, გზას მის შემოქმედებაშიც და ცხოვრებაშიც დიდი მნიშვნელობა და დატვირთვა ჰქონდა. იგი მოგზაური კაცი იყო, ყოველთვის უნდოდა იმ გზით სიარული, რომელიც მას და მის ქვეყანას ჭეშმარიტებამდე და გამარჯვებამდე მიიყვანდა.

პაატამ შეძლო და ქვეყნის წინაშე ვალი ბოლომდე მოიხადა, პატიოსნად გაისარჯა და სამშობლოსათვის ბოლომდე დაიხარჯა. გავა დრო და ჩვენ ყველანი კიდევ უფრო მძაფრად შევიგრძნობთ იმ სიცარიელეს, რაც მისმა ამ ქვეყნიდან განრიდებამ გამოიწვია.

პაატა! მართალია, შენ ფიზიკურად დაგვშორდი, მაგრამ დაგვიტოვე შენი ნაწერები, ნაფიქრალი და ნააზრევი. და ამ შენს ნაწერებს ყოველთვის ეყოლება მკითხველი, ის მკითხველი, რომელსაც შენ ასე აფასებდი და ელოლიავებოდი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ პაატა ნაცვლიშვილი მარად ცოცხალი იქნება!

სეხნიავ, (სიცოცხლეშიც ასე მივმართავდი), დღეიდან შენ შეუერთდები იმ ქართველ მამულიშვილთა კოჰორტას, რომელნიც ზეციდან დარაჯობენ საქართველოს სიძლიერეს და ვარსკვლავებად ქცეულნი სანუკვარ სამშობლოს გამარჯვებისკენ სავალ გზას უნათებენ. მშვიდობით, ძვირფასო მეგობარო!

პაატა სურგულაძე,

გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების პრეზიდენტი, პროფესორი

პაატა ნაცვლიშვილის ხსოვნას

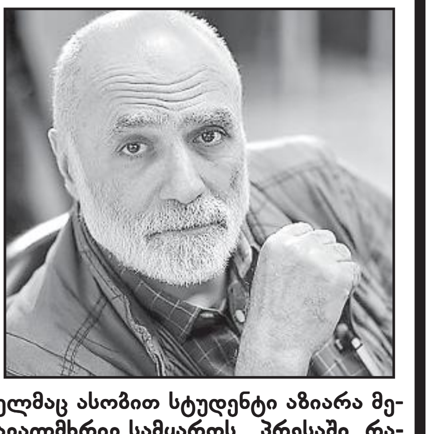

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ადმინისტრაცია, პროფესურა და სტუდენტები ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ მწერლის, ჟურნალისტის, საზოგადო მოღვაწისა და უნივერსიტეტის პროფესორის – პაატა ნაცვლიშვილის გარდაცვალების გამო.

მრავალმხრივი შემოქმედის გარდა ის იყო პედაგოგი, რომელმაც ასობით სტუდენტი აზიარა მედიასაქმიანობის რთულ და მრავალმხრივ სამყაროს. პრესაში, რადიოსა თუ ტელევიზიაში მიღებული მრავალწლიანი გამოცდილებით ასწავლიდა ახალგაზრდებს არა მხოლოდ ჟურნალისტურ ტექნიკას, არამედ პროფესიულ პასუხისმგებლობას, კრიტიკულ აზროვნებასა და სიტყვის ძალას, აჩვენებდა, რამდენი შრომა და როგორი თავდადება ესაჭიროება ერთი შეხედვით მარტივი ჟურნალისტური ტექსტის მომზადებას. პირველად მან აზიარა სტუდენტები გაზეთის მომზადების შემოქმედებით პროცესს და დაარწმუნა, რომ შეუძლებელი არაფერია.

ფასდაუდებელია მისი ღვაწლი ქართული ემიგრაციის ისტორიის წარმოჩენაში, მათ შორის, გრიგოლ რობაქიძის მემკვიდრეობის კვლევისა და პოპულარიზაციის საქმეში.

პაატა ნაცვლიშვილის მიერ ახალგაზრდებისთვის გაზიარებული ცოდნა და გამოცდილება მისი შემოქმედებითი მემკვიდრეობის მნიშვნელოვანი ნაწილია, ამიტომაც სიცოცხლის ბოლომდე არ მოჰკლებია სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების განსაკუთრებული სიყვარული....

ასობით აღზრდილის გულწრფელი ცრემლები გაჰყვება მას მარადიულ სასუფეველში...

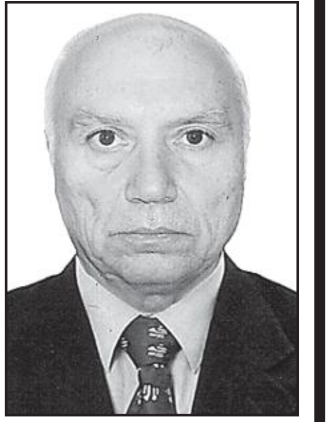

გარდაიცვალა საქართველოს ელექტროენერგეტიკის ღვაწლმოსილი მუშაკი, საქართველოს ენერგეტიკის ვეტერანთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე, გამგეობის წევრი

კონსტანტინე (კოტე) ცაგარეიშვილი

47 წელი მიუძღვნა ბატონმა კოტემ ენერგეტიკას, □საქმთავარენერგოს□სახელოვან კოლექტივს. წლების განმავლობაში 1988 წლიდან იგი ხელმძღვანელობდა □საქმთავარენერგოს□საფინანსო ეკონომიკურ სამმართველოს. მიუხედავად იმ რთული, კატაკლიზმებით სავსე (1990-2000წწ) პერიოდისა, განსაკუთრებით ეკონომიკაში, როცა ქვეყნის ენერგოობიექტები იმყოფებოდნენ მძიმე, ფაქტიურად სრულ ფინანსურ კრიზისში, იგი პირადად ჩადიოდა ქვეყნის ყველა საქსელო რაიონში და ადგილობრივი ქსელების ხელმძღვანელებს ეხმარებოდა სწორი გზების გამონახვასა და საკითხების გადაწყვეტაში. ენერგეტიკა რომ იმ რთულ პერიოდში გადაურჩა სრულ ჩამოშლას, ამაში რაიონების ხელმძღვანელებთან ერთად დიდი წვლილი მიუძღვის ბატონ კოტეს.

ბოლო წლებში იგი ემსახურებოდა ვეტერანი ენერგეტიკოსების კეთილდღეობას და სასიცოცხლო პირობების გაუმჯობესებას საქართველოს ენერგეტიკის ვეტერანთა კავშირში მოღვაწეობით. ჩვენ, ყველა ვეტერანი ენერგეტიკოსი გამოვთქვამთ ღრმა მწუხარებას ბატონი კოტეს გარდაცვალების გამო. მსუბუქი იყოს მისთვის ქართული მიწა.

ვეტერანი ენერგეტიკოსების სახელით,

საქართველოს ენერგეტიკის ვეტერანთა კავშირი

გახსენება

მზია სიმონიძე

მზია, ჩემო გულიანო მეგობარო, კეთილშობილო, კაცთმოყვარე, ღვთისმოშიშო, თავმდაბალო ადამიანო, როგორ მალე გავიდა 40 დღე რაც შენ ჩვენთან აღარ ხარ და ცათა სასუფეველში გადაინაცვლე.

შენ სამაგალითო მეუღლე, დედა და ბებია იყავი. თქვენს ოჯახში მუდამ გულიანი სიყვარული სუფევდა და ეს დედაშენის დამსახურება იყო. დედაშენი არაჩვეულებრივი ქალი იყო. შვილებს და ოჯახს ის განაგებდა, ამით შენ ხელს გიწყობდა რომ მეცნიერულ მუშაობაში ხელი არ შეგშლოდა. მზია შენ ბედნიერი ხარ, რომ უფალმა ორი ქალიშვილი გაჩუქა და დედა გახდი, კარგი ქალიშვილები გყავს, კარგი სიძე და სამი შვილიშვილი (ბიჭები).

შენ ჩვენი ინსტიტუტის ცილების პირველი სტრუქტურის ლაბორატორიის გამგე და ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე იყავი. ხელმძღვანელობდი საკანდიდატო დისერტაციებს, უცხოეთში მოგზაურობისას აგროვებდი მასალებს შენი თანამშრომლების დისერტაციის შესახებ და ამით მათ ეხმარებოდი.

მზია, ჩემო ახლო მეგობარო, ჩვენ ერთმანეთის კარგად გვესმოდა. ბოლოს რომ გნახე, ბევრი ვისაუბრეთ. უმუშევრობას ვერ ეგუებოდი, მაგრამ ჩვენი ინსტიტუტის დანგრევის შემდეგ შენთვის ადგილი აღარ მოიძებნა, ბოლოს ვეღარ გნახე და გული მწყდება, რომ ვერ გაგაცილე. მზია ერთხელ მითხარი, თამრიკო ფულს რომ მაძლევს, ვინახავ, ხონში საგვარეულო საფლავზე მინდა დამკრძალონ. მე ვუთხარი – მზია, მაგაზე არ ინერვიულო, შენი შვილები ყველაფერს გაგიკეთებენ. სურვილი აუსრულდა და ხონში დაკრძალეს.

ჩემო კეთილო მზია, შენი შვილები და შვილიშვილები არასოდეს გადაუხვევენ იმ გზას, რომელსაც წინ ჭეშმარიტება მიუძღვის და უკან კეთილი კვალი რჩება.

ჩვენ არასოდეს დაგივიწყებთ და სულ გვემახსოვრები.

ღმერთმა ნათელში ამყოფოს შენი სული. მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მიწა.

შენი ახლო მეგობარი

ნელი გაჩეჩილაძე

„21 სექტემბერი 2026 წელი

შპს „მისო MJC“-ის დირექტორი

მახარე ჯამრიშვილი

მიმართვის ადრესატი:

მაქაძე ბექა (38001031319)

შეტყობინება

ბატონო ბექა, გატყობინებთ, რომ დარღვეული იქნა თქვენსა და შპს □მისო MJC□-ს (ს/კ 416297509) შორის 2023 წლის 27 ივლისს გაფორმებული N393 სესხისა და გირავნობის ხელშეკრულბით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების პირობა. 2026 წლის 21 სექტემბრის მდგომარეობით თქვენ გერიცხებათ დავალიანება, სულ 12,047.4 ლარი (თორმეტი ათას ორმოცდაშვიდი ლარი და 40 თეთრი) ლარი, ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობაა 937 დღე.

ვინაიდან, თქვენს მიერ არ სრულდება ზემოთ აღნიშნული სესხისა და გირავნობის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები, რაც გულისხმობს ყოველთვიურად გრაფიკით გათვალისწინებული თანხის დაფარვას, შპს □მისო MJC□სარგებლობს თქვენსა და შპს □მისო MJC□-ს შორის გაფორმებული N393 გირავნობის ხელშეკრულებით მონიჭებული უფლებით და მოვითხოვთ 2 კვირის ვადაში სრულად დაფაროთ არსებული დავალიანება. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მოთხოვნის დაკმაყოფილების მიზნით, შპს □მისო **MJC**□ იძულებლია მიმართოს სსიპ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს გირავნობის მოწმობის გაცემის მოთხოვნით, რომლის სააღსრულებო დაწესებულებაში წარდგენის საფუძველზე კომპანია იძულების სახით მოითხოვს გირავნობის საგნის მის მფლობელობაში გადაცემას ან/და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 283-ე მუხლის საფუძველზე, განახორციელოს გირავნობის საგნის რეალიზაცია მესამე პირ(ებ)ზე პირდაპირი მიყიდვის გზით.

გირავნობის საგნის რეკვიზიტებია: სახელმწიფო ნომერი: KH017KH. მარკა: **TOYOTA** , მოდელი – PRIUS, გამოშვების წელი – 2009, საიდენტიფიკაციო ნომერი: JTDKB20U193523962.

შპს □მისო MJC“-ის კრედიტოფიცერი

ჯარჯი ჯამრიშვილი□

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია MJC□

საქ. ქ. რუსთავი. მესხიშვილის და ლეონიძის ქ. გადაკვეთა მობ.: +995 599 670 230

რექტორთა მუდმივმოქმედი კონფერენცია

საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის მინისტრმა გივი მიქანაძემ საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების რექტორთა მუდმივმოქმედი კონფერენცია გახსნა.

კონფერენციაში მონაწილეობდნენ ევროპის უნივერსიტეტების ასოციაციის (EUA) პრეზიდენტი **ჟოზეპ მ. გარელი** და გენერალური მდივანი **ამანდა კროუფუტი**, რომლებიც საქართველოში კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად სპეციალურად ჩამოვიდნენ.

კონფერენციის მთავარი თემა საქართველოში უმაღლესი განათლების რეფორმის მიმდინარე ეტაპი, მისი ძირითადი პრიორიტეტები, არსებული გამოწვევები და განვითარების სამომავლო პერსპექტივები იყო. მინისტრმა კონფერენციის მონაწილეებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა და ისაუბრა უმაღლესი განათლების რეფორმის პირველი ეტაპის შედეგებსა და სამინისტროს სამომავლო გეგმებზე. გივი მიქანაძემ ყურადღება გაამახვილა იმ ცვლილებებზე, რომლებიც უმაღლესი განათლების სისტემის განვითარებასა და ხარისხის გაუმჯობესებას ემსახურება.

კონფერენციის დაწყებამდე გივი მიქანაძემ ევროპის უნივერსიტეტების ასოციაციის პრეზიდენტთან ჟოზეპ მ. გარელთან და გენერალურ მდივან ამანდა კროუფუტთან ორმხრივი შეხვედრა გამართა, სადაც მხარეებმა რეფორმის განხორციელების პროცესში თანამშრომლობისა და მხარდაჭერის შესაძლებლობები განიხილეს. EUA-ს პრეზიდენტმა და გენერალურმა მდივანმა უმაღლესი განათლების რეფორმის პროცესში საქართველოს მხარდაჭერის მზადყოფნა დაადასტურეს.

თბილისში მსოფლიო კონგრესი გაიხსნა

საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესზე კლდეში ნაკვეთი არქიტექტურული ძეგლებისა და არქეოლოგიური მემკვიდრეობის კვლევის, დაცვისა და პოპულარიზაციის საკითხები იქნება განხილული. კონგრესში 15 ქვეყნის 80-მდე მეცნიერი მონაწილეობს.

საერთაშორისო კონგრესის HYPOGEA 2026 მასპინძლობა საქართველოსთვის მნიშვნელოვანი შესაძლებლობაა, საერთაშორისო საზოგადოებას გავაცნოთ ჩვენი უნიკალური კლდეში ნაკვეთი და მიწისქვეშა მემკვიდრეობა. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ კონგრესი სხვადასხვა სფეროს წამყვან სპეციალისტებს აერთიანებს. კულტურის სამინისტრო კონგრესის ერთ-ერთი მხარდამჭერია.

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის გენერალური დირექტორის მოადგილემ მიხეილ წერეთელმა მადლობა გადაუხადა კონგრესის ორგანიზატორებს და აღნიშნა, რომ კონგრესი მსოფლიოს სხვადასხვა ქალაქში პერიოდულად იმართება.

„დედა ენა 150 □ ახალი თაობის ხმა“

იაკობ გოგებაშვილის □დედა ენის□გამოცემიდან 150 წლის საიუბილეოდ მწერალთა სახლი აცხადებს კონკურსს: □დედა ენა 150 □ ახალი თაობის ხმა□

მწერალთა სახლის ინფორმაციით, კონკურსი ტარდება ორ კატეგორიაში:

1. □დედა ენა □გაცოცხლებული მოთხრობები□

მონაწილეებმა უნდა გაგზავნონ იაკობ გოგებაშვილის პატარა მოთხრობების მიხედვით გადაღებული ვიდეორგოლი ან ანიმაცია. ხანგრძლივობა □არაუმეტეს 150 წამისა.

2. □ანბანი დღეს□

□მონაწილეებმა უნდა აირჩიონ ქართული ანბანის ასო-ბგერა (მაქსიმუმ სამი) და შექმნან პოსტერი (ფორმატი JPG), რომელზედაც ნაჩვენები იქნება:

როგორ ასწავლიდა ამ ასოს იაკობ გოგებაშვილი დღეს;

რა სიტყვებს უკავშირდება ეს ასო XXI საუკუნეში;

რა ახალი ვიზუალური გადაწყვეტა შეიძლება ჰქონდეს მას.

კონკურსში მონაწილეობა შეუძლია საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლებს. ერთი სკოლა წარმოადგენს ერთ გუნდს.

გუნდის შემადგენლობა: მაქსიმუმ 10 მოსწავლე; 1 პედაგოგი (კურატორი)□

„უჩა ჯაფარიძე □ 120“

26 სექტემბერს, 18:00 საათზე, დიმიტრი შევარდნაძის სახელობის ეროვნულ გალერეაში გაიხსნება უჩა ჯაფარიძის დაბადებიდან 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო რეტროსპექტული გამოფენა □□უჩა ჯაფარიძე □120□

ექსპოზიციაზე გამოტანილი 73 ნამუშევარი დაცულია უჩა ჯაფარიძის სახლ-მუზეუმის, შალვა ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების მუზეუმისა და დიმიტრი შევარდნაძის სახელობის ეროვნული გალერეის კოლექციებში.

უჩა ჯაფარიძე (1906□1988) ქართული სოცრეალისტური ფერწერის ერთ-ერთი ფუძემდებელი და თვალსაჩინო წარმომადგენელია. მისი ხანგრძლივი შემოქმედებითი საქმიანობა მჭიდროდ უკავშირდებოდა საბჭოთა ეპოქის კულტურულ პოლიტიკასა და მის მიერ განსაზღვრულ მხატვრულ პრიორიტეტებს.

მის შემოქმედებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია პირად, ნოსტალგიურ და უშუალოდ ნაცნობ მოტივებს: მშობლიურ რაჭას, სოფლის ყოფას, ოჯახის წევრებსა და ახლობელ ადამიანებს. რეტროსპექტივა დამთვალიერებელს შესაძლებლობას აძლევს, გაეცნოს უჩა ჯაფარიძის შემოქმედების ჟანრულ და სტილისტურ მრავალფეროვნებას და უფრო სრულად დაინახოს მისი ადგილი XX საუკუნის ქართული ხელოვნების ისტორიაში. ექსპოზიცია ერთ სივრცეში წარმოაჩენს მხატვრის ოფიციალურ, საზოგადოებრივად ორიენტირებულ ნამუშევრებსა და მისი პირადი სამყაროს ამსახველ კომპოზიციებს.

რას აკეთებენ ქურმუხის წმ. გიორგის ეკლესიაში?

საინგილოში (ისტორიულ ჰერეთში) მდებარე ქურმუხის წმინდა გიორგის ეკლესიაში დაწყებულ სამუშაოებს □მოძრაობა კულტურული მემკვიდრეობისათვის□ეხმიანება.

ქურმუხის წმ. გიორგის ეკლესიაში სამუშაოები დაიწყო, რომელთა მიზანი ჯერჯერობით დადგენილი არ არის. ინფორმაციას ფოტომასალასთან ერთად □საინგილოს ახალგაზრდული მოძრაობა ავრცელებს. ქურმუხის წმ. გიორგის ეკლესია საინგილოში (ჰერეთი), ამჟამად აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე მდებარეობს. ისტორიულ წყაროებში ეკლესია პირველად 1310 წლით დათარიღებულ მაღალაშვილების სახარების მინაწერშია მოხსენიებული. მტრისგან არაერთხელ გადამწვარი და აოხრებული ძეგლი XIX საუკუნის ბოლოსკენ უკვე სრულად დანგრეული ყოფილა, სწორედ მის ნაშთზე აიგო 1894 წელს ახლანდელი ტაძარი, არქიმანდრიტ ლეონიდეს (შემდგომში საქართველოს პატრიარქი) შეწევნით და ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ შეგროვილი ფულით.

სამწუხაროდ, 1968 წლის 10 აპრილს სტიქიის დროს ძეგლის კონუსური გუმბათი ჩამოინგრა, რომელიც მოგვიანებით აზერბაიჯანის ძეგლთა დაცვის სამსახურმა □აღადგინა□□ კონუსური გუმბათის ნაცვლად ის უბრალოდ გადახურა. 2005 წელს ორმხრივი შეთანხმების საფუძველზე ტაძრის რეაბილიტაცია საქართველოს საპატრიარქოსთან შეთანხმებული პროექტით ჩატარდა, ქურმუხის ტაძრის გუმბათზე ჯვარიც აღიმართა. ქურმუხის წმინდა გიორგის ეკლესია წელიწადში მხოლოდ ორჯერ იღება გიორგობის დღეს და მას საქართველოს ყველა კუთხიდან სტუმრობს მომლოცველი.

□მოძრაობა კულტურული მემკვიდრეობისთვის□მოგმართავთ თხოვნით □ თუ ფლობთ რაიმე დამატებით ინფორმაციას ტაძარში დაგეგმილ სამუშაოებთან დაკავშირებით, გთხოვთ მოგვწეროთ□, □აღნიშნულია □მოძრაობა კულტურული მემკვიდრეობისათვის□მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაში.

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქობულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
**ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.**

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქობულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
**ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.**

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმობეჭდილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა
„ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ორშაბათს, 28 სექტემბერს